MR. P. GAUCYS,
3222 W. 67 ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 46(1033) LAPKRIČIO-NOVEMBER 13 • 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 140, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Lietuvybė ir pinigai

Besirūpinantieji išeivijos lietuviškumu pastebėjo, kad nepakanka vien idealistinių pastangų, kad reikia ir tvirto materialinio pagrindo. Kaip jį sudaryti, daugelis suko galvas, sudarinėjo projektus, kol pagaliau išryškėjo mintis steigti tokį fondą, kurio kapitalas būtų "geležinis"-nejudinamas, o palūkanos remtų lietuvišką-ją veiklą. Bene dr. A. Razma išpopuliarino šūkį — kapitalas Lietuvai, palūkanos išeivijos lietuvybei. Toji idėja šiandieną jau gana tvirtai įgyvendinta Lietuvių Fondo vardu. Pradžioje manyta turėti vieną fondą JAV ir Kanados lietuviams, bet atsiradus teisinio pobūdžio kliūtims, liko įsteigti du — Amerikos Lietuvių Fondas ir Kanados Lietuvių Fondas. Pirmojo užmojis — sutelkti milijoną dolerių, antrojo — šimtą tūkstančių. Ir vienas, ir kitas jau persirito per pusės ribą ir pamažėl auga toliau. Amerikinis fondas iki šiol išdalino dešimtis tūkstančių dolerių kultūriniams lietuvių reikalams, o kanadinis — apie penkis. Kiekvienais metais kapitalas ir jo palūkanos didėja, taip kad kultūrinės lietuvių pastangos vis labiau pajunta fondų palūkanų realumą. Nekantrieji visdėlto mano, kad didelių sumų užšaldymas ateičiai nesąs naudingas, kad dalį to kapitalo reikia atšaldyti ir investuoti į lietuvių jaunosios kartos tautinį ugdymą, nes ateityje tai padaryti bus pervėlu. Ir vieni, ir kiti turi pagrindo, tik ligi šiol dar niekas nepasiūlė konkretaus projekto, į kurį tikrai apsimokėtų investuoti atšaldytą kapitalą, dar neperdaug imponuojantį. Tad vargu ar racionalu siūlyti atšaldymą neturint tvirto projekto.

* * *

Tenka džiaugtis, kad tokie fondai yra ir kad jie jau atlieka reikšmingą misiją Š. Amerikos lietuvių gyvenime. Ateitis parodys, kur ir kokia jų parama reikalingiausia. Tie fondai gimė Lietuvių Bendruomenės veikėjų gretose. Jų įstatai taipgi sudaryti bendruomeninėje dvasioje, kad sutelktos lėšos būtų Bendruomenės veiklos atrama. JAV-se ši idėja liko gražiai įvykdyta. Amerikos Lietuvių Fondas, nors yra atskira institucija, darniai bendradarbiauja su Bendruomenės centro valdyba. Pelno skirstyme dalyvauja Bendruomenės skirti atstovai, nors ir nėra Fondo nariai. Kiek skirtinga yra Kanados Lietuvių Fondo padėtis. Jo įsteigimas atėjo iš Bendruomenės iniciatyvos, tačiau vėliau pirminė darna pairo. Nors Fondo įstatuose pasakyta, kad dvylikos narių taryboje keturi turi būti KLB atstovai ar pareigūnai, tačiau dar ir šiandieną jų ten nėra. Taipgi jų nėra ir pelno skirstymo komisijoje. Kodėl? Sunku atsekti visas užkulisines painiavas, bet jau nuo seniau girdėti, kad tam kelią pastoja L. Fondo reikalavimas, jog ir KLB atstovai turi būti pilnateisiai Fondo nariai, t. y. įmokėję bent šimtą dolerių. Fondo šalininkai mano, kad tai būtina sąlyga, o KLB krašto valdyba ir kiti veikėjai sako, kad tai nepagrįstas ir praktiškai neįmanomas įvykdyti reikalavimas. Visuomenės veikėjas, kuris savo energiją ir laiką skiria lietuviškajai veiklai, esą atiduoda žymiai didesnę duoklę nei tie, kurie tiktai šimtinėmis remia. Į KLB krašto valdybą esą ateina ir tokie žmonės, kurie šiuo metu galbūt negali ir šimtinės duoti, ir visuomenei nemokamai dirbti.

* * *

Atrodo, dėl tos kietos laikysenos tarp Fondo ir KLB viršūnių nėra darnumo. Visuomenė tai pastebi. Jau kuris laikas KL Fondo pranešimų KLB krašto tarybos suvažiavimuose nebegirdėti. Iš redakcijai siunčiamų laiškų ir pokalbių matyti, kad mūsų visuomenės dalyje yra atsiradęs susirūpinimas. Tai aiškus ženklas, kad KLB ir KLF viršūnėms atėjo laikas baigti ilgokai užtrukusią nedarną. Stebėtojui sunku būtų pasakyti kaip. Viena betgi yra aišku — kai atsiranda gera valia, atsiranda ir išeitis. O ji pvz. galėtų būti rasta dviem keliais. KLF galėtų pasekti Amerikos Lietuvių Fondu ir panaikinti šimtinės reikalavimą KLB atstovams. Jei tai neįmanoma, KLB krašto valdyba galėtų įmokėti reikalaujamus įnašus keturių savo institucijų ar padalinių (ne asmenų) vardu ir užimti Fondo taryboje ex officio rezervuotas vietas. Be to, pelno skirstymo komisijoje, kaip ir JAV-se, pusė narių turėtų būti Bendruomenės skirti atstovai. Galimas dalykas, kad nė viena šių sugestijų nebus priimtina, bet tegu jos paskatina atsakinguosius pajieškoti geresnių. Pasilikti dabartinėje pozicijoje yra nepateisinama. Tai atsiliepia į KLF lėšų telkimą ir racionalu jų paskirstymą. Kai bendruomeninėje veikloje nebekalbama apie Lietuvių Fondą (nemaišyti su Tautos Fondu, kuris telkia lėšas Lietuvos laisvinimo reikalams ir kapitalo nekrauna), mažėja visuomenės domesys, atsiranda netgi abejingumo. Nesant Bendruomenės vadovybės atstovų pelno paskirstyme, atsiranda klaidų. Pvz. šiemet skirstant pelną mokykloms, matyt, dėl informacijos stokos aplenktos Rodney ir Windsoro šeštadieninės mokyklos. Tiek Fondo, do, tiek KLB, tiek visų lietuvių gerovė priklauso nuo tvirtos sutartinės veiklos. Jos tad reikia ir siekti.

KANADOS ĮVYKIAI

NUMATOMA MOKESČIŲ REFORMA

Federaciniame parlamente buvo paskelbta "Baltoji knyga" — pajamų mokesčių reformos projektas. Neapmokestinama $1000 suma vienam asmeniui pakeliama iki $1.400. Abu dirbantieji tėvai galės atskaityti po $500 už vaiko priežiūrą darbo valandomis iki bendros maksimalinės $2.000 sumos už visus vaikus. Pirmą kartą Kanados istorijoje reikės mokėti mokesčius už nedarbo pašalpas, stipendijas, moksliniam darbui gautas lėšas. Nedarbo pašalpos apmokestinimą paskatino kaikurių didžiųjų bendroviu sezoninis darbininkų atleidinėjimas. Gaudami gerus atlyginimus, jie per 8 mėnesius uždirba daugiau, negu kiti darbininkai per ištisus metus, ir paskui 4 mėnesius naudojasi nedarbo pašalpa, už kurią jiems lig šiol nieko nereikėdavo mokėti. Projekte numatyta įvesti ir kapitalo prieaugio mokesčius. Kapitalo uždirbtas pinigas bus įtrauktas į asmeninių pajamų lentelę. Išimtis numatoma šėrams. Asmeninėmis pajamomis bus laikoma pusė šėrų uždarbio, iš kurio taipgi bus galima atimti pusę turėtu nuostolių. Darbovietes pakeitę asmenys galės atskaityti iki $150 persikraustymo išlaidu. Korporacijos valdžios iždui turės atiduoti puse pelno. Reformos dėka 750.000 kanadiečių iš viso neturės mokėti mokesčių, 3.100.000 mokės mažesnius mokesčius, 3.030.000 — didesnius, 820.000 neturės jokio skirtumo. Reforma sumažins mokesčių naštą asmenims, uždirbantiems iki $10.000, bet gerokai padidins tiems, kurių metinės pajamos yra tarp $10.000 ir $20.000. Turtingiesiems vietoj 80% įvedami 50% mokesčiai, bet dabar jie turės pajamų mokesčius ir už kapitalo prieaugį, kuris gerokai padidins jų asmenines pajamas.

Ontario unijų sąjunga — Ontario Federation of Labor Londone įvykusiame XIII metiniame suvažiavime pareikalavo, kad Ontario vyriausybė iš Otavos gautus $176 milijonus panaudotų OHSIP administruojamos federacinės sveikatos draudos įmokoms sumažinti. Uniju atstovai taipgi nori, kad OHSIP padengtų ne 90%, bet visą gydytojo sąskaitą. Šiuo reikalu planuojama surengti masines demonstracijas prie Ontario provincinio parlamento rūmų lapkričio 19 d. Suvažiavimo dalyviai atmetė betkokius suvaržymus atlyginimų didinimui. Ju nuomone, infliaciją sukelia ne algų didėjimas, bet augančios kainos ir pelnas.

Kvebeko provincinis parlamentas patvirtino naująji švietimo įstatymą, prieš kurį buvo rengiamos masinės demonstracijos didžiuosiuose provincijos miestuose. Įstatymą premjeras J. Bertrandas papildė dviem pataisom: specialiai įsteigtas imigracijos ir švietimo departamentas ateivius skatins jų vaikams pasirinkti prancūziškas mokyklas, o kultūrinio komiteto prancūzų kalbos skyriui bus leista kovoti už prancūzų kalbos įvedimą įstaigose bei įmonėse. Šios dvi nuolaidos Kvebeko tautininkams nepakeičia įstatymo esmės: tėvai vaikus galės leisti į prancūziškas arba angliškas mokyklas. Lankantieji angliškąsias yra įpareigoti išmokti ir prancūzų kalbą.

Canadian Pacific geležinkelio bendrovė kreipėsi į Kanados transporto komitetą, prašydama leidimo nutraukti keleivinių traukinių susisiekimą, kuris per metus jai duoda $30 milijonų nuostolio. Valstybinė CNR geležinkelio bendrovė taip pat nori uždaryti 13 keleivinių traukinių linijų. Keleivinių traukinių nuostoliams padengti Otava kasmet duoda $68 milijonų pašalpą, kuri bendrovėms yra permaža. Reikalą komplikuoja abiejų bendrovių dažnai net paralelinės geležinkelio linijos į tuos pačius Kanados miestus. Geriausia išeitimi turbūt būtų abiejų bendrovių sujungimas ir nereikalingų geležinkelio linijų uždarymas. Keleivių sutelkimas pašalintų nuolatinį deficitą.

Užsienio reikalų ministerio M. Sharp pranešimu, Kanada uždarys savo atstovybes Dominikonų respublikoje, Urugvajuje ir Ekvadore. Vietnamo tarptautinės kontrolės komisijos kanadiečiai atstovai bus atitraukti iš Laos ir Kambodijos. Šiuos kraštus aptarnaus Kanados atstovas Saigone. Iš Kipro salos, kur Jungtiniu Tautų žinioje yra 621 kanadietis karys, atšaukiamas Kanados augštasis komisaras. Jų reikalus tvarkys kanadiečiai diplomatai iš kurio nors kito kaimyninio krašto. Šių priemonių privertė imtis premjero P. E. Trudeau paskelbtas užsienio reikalų ministerijos metinių išlaidu užšaldymas dabartinėse $56 milijonu ribose.

Newfoundlando liberalų vado rinkimus laimėjo šią salą jau 20 metu valdantis premjeras J. R. Smallwood, 1949 m. Newfoundlandą įjungęs į Kanados federaciją. Jis gavo 1.070 balsu, jo varžovai J. Crosbie — 440, A. Hickman — 187.

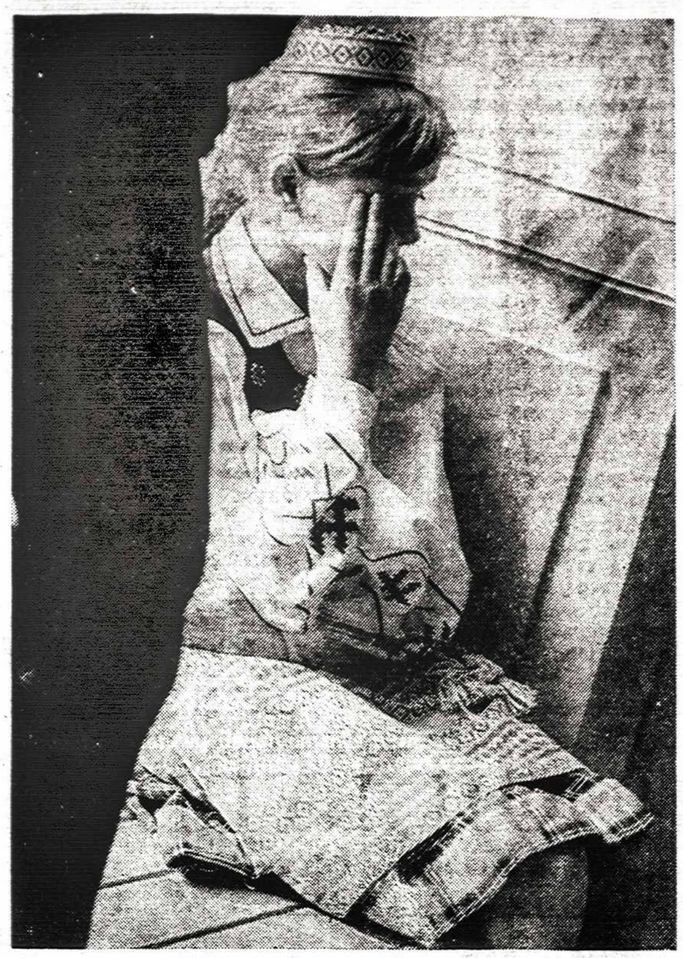

Susimąsčiusi Vokietijos lietuvaitė žvelgia į nežinomą ateitį

Jaunimo kongresas – 1972 metais

Telefoninis pranešimas iš Detroito

PLB valdyba posėdžiavo lapkričio 10 d. Detroite dr. V. Majausko namuose. Dalyvavo visi valdybos nariai, išskyrus A. Laikūną. Posėdžio darbotvarkės pagrindinis klausimas buvo laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Nutarta jį rengti 1972 m. drauge su tautinių šokių šventė. Vieta dar nėra galutinai nustatyta, nors sugestijų tuo klausimu netrūksta. (Kanados Liet. Bendruomenės tarybos suvažiavime buvo iškelta mintis jaunimo kongreso rengimą paskirstyti JAV ir Kanados Bendruomenėms. Tuo atveju kongreso viena dalis vyktų Kanadoje, kita — JAV-se). PLB savo posėdyje taipgi nutarė, kad jaunimo kongresas apims kultūrinę, visuomeninę ir pramoginę sritį. Politinė sritis bei opiosios, skaldančios temos paliekamos kitiems veiksniams. Atskirų kraštų jaunimo organizacijos bei veikėjai kviečiami 1970 m. sausio-vasario mėnesiais organizuoti jaunimo pasitarimus bei suvažiavimus, juose apsvarstyti būsimo kongreso reikalus ir savo pasiūlymus perduoti PLB valdybai. Balandžio mėnesį pastaroji numato sukviesti platų jaunimo atstovų bei visuomenės veikėjų pasitarimą, kuriame bus apsvarstytos ligi tol gautos sugestijos ir sudarytas jaunimo kongresui rengti komitetas iš jaunųjų veikėjų. PLB valdyba sudarys finansų komitetą iš vyresniosios kartos atstovų.

Kultūros taryba nusprendė atžymėti menininkus bei kultūrininkus specialiais padėkos lakštais, panašiai kaip mokytojus. Atiduota spausdinti V. Čižiūno parašyta knyga "Šeima lietuvių bendruomenėje". Taipgi nutarta suvienodinti Bendruomenės institucijų pavadinimus. Apie tai bus pranešta visuomenei atskirai. Po posėdžio namų šeimininkai p. Majauskai suruošė vaišes ne tik PLB valdybos nariams, bet ir spaudos atstovams bei Detroito veikėjams. Iš kanadiečių dalyvavo A. Rinkūnas, PLB švietimo tarybos pirmininkas. **Kor.**

O šias Vokietijos jaunutes džiugina gėlės žiedas

PRANEŠIMAS IŠ VAKARŲ VOKIETIJOS

Vokiškais švirkštais - meilę Lietuvai

Ar posakis "jaunimas tautos ateitis" galioja Vokietijos lietuvių jaunimui? Ar Vokietijoje gimęs lietuvių jaunimas yra susirišęs su lietuvių tauta? Ar jis papildys Lietuvą mylinčių eiles, kurias nepermaldaujamai retina amžius? Ar čiagimiams lietuvių kraujo nešėjams nematytoji ir nepasiekiamoji Lietuva yra kokiu nors nepamainomu gyvenimo statmeniu, statybiniu elementu?

Tokie ir panašios spalvos klausimai kvaršina (tituluotų ir ne) lietuvių bendruomenės kultūrininkų sąžinės bei sąmones, kurie nuolat save klausia: kaip išgelbėti Lietuvai Vokietijoj gimusį puslietuvišką jaunimą? Išgelbėti reikia, nes: 1. gaila paikti Vokietijai tiek daug savų žmonių, 2. toks jaunimo potencialas galėtų Lietuvą žymiai praturtinti savo dvasiniais ištekliais.

Lietuvybė vokiškai

Panašios nerimasties vedini Vokietijos kultūrininkai organizuoja vasaros stovyklas ir į jas telkia čiagimius lietuviukus — tikrus ir tokiais besijaučiančius. Šiemet surengtos beveik trys tokios jaunimo įlietuvinimo stovyklos: Pietų Vokietijos Esslingene, Vasario 16 gimnazijoje ir Britanijoje, kur dalyvavo Vokietijos žymi skautų dalis.

Abiejų Vokietijoje surengtų stovyklų tikslas — sudominti lietuviškai neutralius vaikus tautinėmis vertybėmis. Stovyklų organizatoriai to planingai siekė: dainomis, žaidimais, tautiniais šokiais, pasakojimais, rankdarbiais, informacijomis apie išeivijos ir dabartinės Lietuvos laimėjimus.

Ar stovyklininkai buvo bent kiek įlietuvinti?

Galbūt nemažai! Galbūt tik krislas. Visdėlto lietuviškos kultūrinės sėklos daugelyje jų ėmė dygti, o lietuviškieji želmenys juntamai linksta Lietuvos link. Vienos ir antros stovyklos vaikų būryje tikriausiai gimė Lietuvai eilė asmenų, kurie liks Vokietijoje, bet tėvų žemę laikys sau artima, kuriai jieškos kaip nors padėti.

Tam tikras nesusipratimas — tai tose lietuviškose stovyklose vokiečių kalba. Patys organizatoriai jautė, kad kaire ranka barsto, ką dešine renka, tačiau abiem rankom nėjo rinkti, nes žymioji dalis vaikų nesuprato lietuviškai. Atrodo, ateityje reikės ir toliau panašiai laviruoti: vokiškais švirkštais įlieti meilę Lietuvai.

Lietuvių kultūra, vokiečių lėšos

Nusikalsčiau nepasidžiaugdamas visos eilės vokiečių pareigūnų finansiniu įsijautimu į mūsų stovyklų reikalus. Vestfalijos ministerija paklojo ant Esslingeno vasarvietės stalo ⅔ reikmenų, taip kad likučius įstengė apmokėti paprasti darbininkai tėveliai. Vasario 16 gimnazijos stovyklos puodus pripildė Vokietijos lietuvių Bendruomenė, kurios kišenes per metus papildo irgi vokiečiai, tiesa, ne perdaug, bet, kai kišenė nekiaura, atlieka ir jaunimo reikalams. Vokiečių šviesiai galvoją pareigūnai negaili lietuviams ne tik pinigų, bet ir paskatų: "Jūs, lietuviai, darbuokitės saviesiems, kurių kultūrinis įnašas mūsų tautai pageidautinas. Jūs darbuokitės dvasinėje srityje, o mes tai dvasiai išsilaikyti padėsime kuo galime". Ar yra kita tokia pasauly šalis, taip paveikiai remianti išeivijos darbuotę?

Lietuvių Bendruomenėje nestinga naujųjų vaidilučių ir vaidilų, kurie savo atostogas praleidžia "besipešdami" su mažiuliais puslietuviais. Aplankęs abi vasaros stovyklas, pastebėjau vaikams diktuojančius veidus ir glostančias rankas. Esslingene darbavosi: Ona Krutulytė-Böhm, L. Vilčinskas su žmona Ona, P. Šimkevičius, G. Radionovas (gimnazistas); Huettenfelde: Alina Grinienė, Ona ir Vincas Bartusevičiai, studentė I. Suokaitė su vyru, gimnazistė K. Sutkaitytė ir kt. Pagarba jiems!

Jei Lietuva . . .

Vienoje ir antroje stovykloje įsidrąsinęs paklausiau: "Jeigu jūs sukvietėte puslietuvius sulietuvinti, tai kodėl negabenote vaikučių tiesiai į Lietuvą?" Atsakingi vadovai kiek lukterėjo, atsiduso, tačiau atsakymas abiejose stovyklose buvo toks pats: "Lietuvoje, aišku, stipriau sulietuvintų Vokietijoj gimusį prieaugli, bet . . . Į Lietuvą šiaip taip įvažiuoja svetimtaučiai turistai, gi savi tautiečiai neįleidžiami, nebent ligi Vilniaus. Lietuvą valdanti okupacinė sistema neįleidžia lietuvių iš kitur. Jei įleistų, važiuotume tenai atostogauti. Sistema ne tik neįleidžia, bet neįstengia suvokti, jog įsileisdami Lietuvai laimėtų daug jaunų žmonių. Lietuvai primestoji okupacinė valdžios sistema, būkštaudama užsienio lietuvių, savai tautai daro sunkiai atitaisomą žalą . . . "

Kuo domėjosi?

Ar lietuviškai nepaskaitą vaikai domėjosi lietuviškais skaitiniais, plokštelėmis, filmais? — Domėjosi, pats mačiau! Vartė "Eglutę", pirštais vedžiojo antraštes, bandė iššifruoti paveikslų parašus. Ypač patiko Lietuvos margaspalviai leidiniai vaikams. Paveikslų ir komikų išpaikintos jaunos akys rijo iš Vilniaus gautus piešinius, kurie spalvų deriniais ir dinamiškais vaizdais nepralenkiami net vokiečių leidyklose paruoštų leidinių. "Eglutės" konkurentas Vilniaus "Genys" ėjo iš rankų į rankas.

Kiekvienas išeivijos kelias baigiasi smėlyje. Ar baigsis lietuviams tėvynės "fata morganoj?" Ateities rūmus stato iš-Lietuvos išvykę statybininkai, bet ant svetimų pamatų, tiktai su langu į tėvų šalį. Gaila, kad už šio pastato lango esanti realioji tėvynė Lietuva apsupta supersandaria siena, kurios aklinų durų raktas pakabintas kažkur Maskvoje. Belieka augančiam Vokietijoj lietuvių jaunimui tik "fata morgana-Lietuva", už kurią atsakingi Vilniaus-Maskvos dykumų dievai . . .

Koresp.

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. R. NIKSONAS PER TELEVIZIJĄ TARTU ŽODŽIU BANDĖ atšaldyti demonstrantų prieš Vietnamo karą entuziazmą, atskleisdamas tikrąją šio konflikto būklę ir savo pastangas teisingai taikai atstatyti. Jis netgi pranešė pasikeitimą laiškais su Š. Vietnamo prez. Ho Chi Minh, kurio atsakymas buvo gautas tris dienas prieš jo mirtį. Į prez. R. Niksono pasiūlymą užbaigti beprasmį karą, velionis Ho Chi Minh atsiliepė propagandiniu reikalavimu atitraukti JAV kariuomenę be jokių garantijų iš P. Vietnamo. Pasak prez. R. Niksono, Š. Vietnamas negali laimėti karo prieš JAV, bet pralaimėjimą Amerikai gali atnešti patys amerikiečiai. Kol amerikiečiai yra susiskaldę, sunku tikėtis betkokios pažangos Paryžiaus derybose. Prez. R. Niksonas žadėjo mažinti amerikiečių kariuomenės dalinius P. Vietname, didesnę kovos naštą perleisdamas patiems vietnamiečiams, tačiau atsisakė iš anksto paskelbti kariuomenės atitraukimo planus. Jis taipgi kreipėsi į tylinčią amerikiečių daugumą, prašydamas moralinės paramos dabartinei savo politikai, kurios tikslas yra teisinga taika, nežeminanti JAV vardo. Šis prez. R. Niksono prašymas neliko tyruose šaukiančio balsu — Baltuosius Rūmus užvertė tūkstančiai prezidentui pritariančių telegramų tuo metu, kai demonstrantai lapkričio 15 d. vėl ruošia antrąjį "moratoriumą", nepaisydami savo kraštui daromos politinės žalos ir netiesioginės paramos priešui. Iš politikų prieš prez. R. Niksoną pasisakė senatorius E. Kennedy ir užsienio reikalų komitete Vietnamo karo problemų svarstymą atnaujinęs senatorius J. W. Fullbright.

REVOLIUCIJOS METINĖS

Bolševikų revoliucijos 52-rosios metinės buvo atžymėtos tradiciniu paradu Maskvoje, kuriame šį kartą nesimatė naujų ginklų. Krašto apsaugos ministeris A. Grečko kalbėjo apie penkerių metų planą, kurį įgyvendinus, bus pastotas kelias agresoriams. Jis taipgi gyrėsi, kad Sovietų Sąjungos sienas saugantys kariai yra ginkluoti pirmos rūšies ginklais. Įdomesnė buvo šventės išvakarėse Kongresų rūmuose pasakyta prez. N. Podgorno kalba, pabrėžusi nepakankamą pažangą pramonėje ir žemės ūkyje, atsilikimą statybose, infliacija keliantį algų didinimą, perdidelę rublių suma apyvartoje ir permažą gaminių pasiūlą rinkoje. Netiesioginė N. Podgornas prisipažino, kad po pusės šimtmečio pastangu kelias i utopinį komunizmo įgyvendinimą tebėra tolimas.

PAGERBĖ NUŽUDYTUS VADUS

Apie 2.000 vietnamiečių dalyvavo Mišiose, kurios Saigone buvo atlaikytos už buvusi P. Vietnamo prez. N. D. Diem ir jo broli, nužudytus kariuomenės sukilėlių 1963 m. lapkričio 1 d. Po pamaldų gausi minia aplankė ir papuošė gėlėmis jų kapus, kurie tebėra neatžymėti jokiais antkapiais. Gerbėjų staigus padidėjimas liudija, kad vienamiečiai yra spėję nusivilti dabartine vyriausybe Saigone.

KARO PALIAUBOS

Libano kariuomenės susikirtimus su partizanais užbaigė Kaire pasirašyta kariuomenės vado gen. E. Bustani ir Al Fatah partizanų vado Y. Arafato sutartis. Libano vyriausybė sutiko tam tikrose srityse duoti didesnę laisvę partizanams, o pastarieji pasižadėjo nestatyti pavojun Libano nepriklausomybės. Izraelio vyriausybė įspėjo Libaną, kad į kiekvieną partizanų įsiveržimą bus atsakyta atitinkamomis baudos priemonėmis. Specialiai paruošti egiptiečių smogiamieji daliniai keletą kartų buvo persikėlę per Suezo kanalą, padarydami nemažos žalos Izraelio kariuomenės bunkeriams. Egipto prez. G. A. Nasseris parlamente pasakytoje kalboje pabrėžė, kad Izraelio užgrobtas sritis gali sugrąžinti tik ugnis ir kraujas. Kaire prasidėjo Arabų Lygos 13 kraštų užsienio ir krašto apsaugos ministerių konferencija, kurios pagrindinis tikslas yra visuotinė mobilizacija prieš Izraelį. Konferencijoje nesutiko dalyvauti tik vienas lygos narys — Tunizija.

VĖLINIŲ ŽVAKĖS

Vėlinės sudarė progą čekoslovakų jaunimui viešai pareikšti antisovietinius jausmus prie nusižudžiusio studento Jano Palacho kapo centrinėse Prahos kapinėse. Nuo Vėlinių vakaro kapą puošia šimtai degančių žvakučių, krūvos gėlių, uždengusios net kaimyninius kapus. Kompartijos vadas G. Husakas yra bejėgis sustabdyti tokią religine - tautinę demonstrariją. Pagal tradiciją žvakutes kapinėse deginti leidžiama ištisą savaite. Atrodo, kad ši demonstracija bus tęsiama ir Vėlinių savaitei pasibaigus.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $6, pusmetinė — $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $1
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

Neskęsta, bet jau šaukia

Kompartijos oficiozas "Tiesa" spalio 4 d. laidoje paskelbė JAV gyvenančio J. Kasčio-Kasčiūno graudų laišką "Padėkit!", kurį persispaudė ir "Gimtasis Kraštas" spalio 9 d. Autorius graudžiai rauda, kad Amerikoje užsidarė paskutinė lietuviška gimnazija, pritrūkusi lėšų ir mokinių, nutylėdamas gimnazijos pavadinimą, nes juk šv. Antanui prašyti paramos pas komunistus būtų lyg ir nepatogu. J. Kastis labai graudžiai nusiteikęs ir dėl šeštadieninių mokyklų, kur, girdi, mokytojai neįstengia sužavėti mokinių pasenusiais Lietuvos vaizdais, nevykusiomis mokymo priemonėmis. Pasak J. Kasčio, "dauguma lietuviškojo jaunimo Amerikoje jau pasidarė 90% amerikoniukais ir tik 10% liko lietuviukais"... Dėl šios būklės kaltę suvertęs veiksniams, J. Kastis, neturėdamas jokių įgaliojimų, m a l d a u j a: "Siuskit mums lietuviškas vaikiškas ir nevaikiškas knygas, žurnalus, laikraščius, nuotraukas ir skaidres (skaidres — diapozityvus) personaliai ir šeštadieninėms mokykloms. Jeigu kam per sunku, tai gal mūsų Tautiečių komitetas ar Vilniaus universitetas galėtų atsiųsti? Aš manau, kad mes ir užsimokėtumėm, jei ne per brangiai kainuotų. Daugiau aš nieko prašyti nedrįstu. Bet ir tai būtų didelė parama. Todėl, prašau, padėkit..."

Nenuostabu, kad į šį kompartijos propagandai labai parankų laišką turėjo reaguoti Vilniaus universiteto rektorius prof. dr. Jonas Kubilius, paskatintas švietimo ministerio M. Gedvilo. "Tiesos" spalio 17 d. laidoje prof. dr. J. Kubilius, apgailestaudamas vienintelės JAV lietuviškos gimnazijos uždarymą, rašo: "Vilniaus universitetas galėtų padėti užsienio lietuviškoms mokykloms knygomis, patarimais ir kita medžiaga apie gimtąją žemę. Mes tam pasirengę. Kaip matėm iš švietimo ministro drg. M. Gedvilo laiško, padėti gali ir Švietimo ministerija. Manyčiau, kad be vargo Lietuvoje atsirastų organizacija, kuri imtųsi šią pagalbą koordinuoti. Ir dar vienas dalykas. Daugelyje užsienio aukštųjų mokyklų ir mokslo įstaigų dirba ir lietuvių, bet jų ryšiai su Lietuvos mokslininkais labai silpni. Būtų labai gražu, kad šie ryšiai sustiprėtų."

Į vieno žmogaus — J. Kasčio-Kasčiūno — ašaras buvo reaguota pagalbos pažadais, nors iš tikrųjų tos ašaros yra bereikalingos. Šv. Antano gimnazija užsidarė ne dėl mokslo priemonių ar kvalifikuotų mokytojų stokos, bet dėl mokinių trūkumo. Ašaroti iš gėdos šiuo atveju turi tėvai, dėl vienos ar kitos priežasties pasirinkę amerikietiškas gimnazijas. Jiems jokia parama iš Vilniaus universiteto neįmanoma. Jeigu iki sekančių mokslo metų pradžios nubus jų prisnūdusi lietuviška sąžinė, Šv. Antano gimnazija vėl galės atsistoti ant kojų, turėdama savo globoje pakankamą moksleivių skaičių.

Dėl visiškos tylos, kuria "Tiesa" gaubia lietuvių išeivių gyvenimą JAV, Kanadoje bei kituose kraštuose, prof. dr. J. Kubiliui nežinoma, kad lietuviškų šeštadieninių mokyklų padėtis toli gražu nėra katastrofiška, kaip bando įtaigoti J. Kastis. Jas lanko ir jas baigia tūkstančiai tėvų žemės nemačiusių lietuviukų, naudodami JAV ir Kanadoje išleistus vadovėlius, specialiai pagamintas spalvotas skaidres bei kitas mokymosi priemones. Norintiems tobulintis yra lituanistiniai kursai, Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoje, kurį galima baigti ir neakivaizdiniu būdu, o taip pat ir lituanistikos kursai universitetuose. J. Kasčio amerikoniukais tapusių ir likusių lietuviukais proporcija 90:10 yra iš piršto išlaužta. Buvo rašyta, kad tokia proporcija kaikur matuojamas amerikinės aplinkos poveikis lietuviui vaikui. Tai nereiškia, kad 90% nulietuvėja.

Užuot žarsčiusi propagandines žarijas, "Tiesa" galėtų pradėti skelbti žinias apie išeivijos lietuvių jaunimo organizacijų veiklą — skautus, ateitininkus, studentus, akademikus, vis dar kalbančius lietuviškai, Čikagoje įvykusį pasaulinį lietuvių jaunimo kongresą ir ruošimąsi antrajam, gausias jaunimo tautinių šokių grupes, ansamblius, dainuojančius senąsias lietuvių sutartines. Kas pvz. šiandien žino Lietuvoje, kad Hamiltono "Gyvataras" atstovavo Kanadai tarptautiniame liaudies šokių festivalyje Prancūzijoje? Išeivijos jaunimui reikia ne Vilniaus universiteto paramos, o jų veiklos nuolatinio garsinimo tėvų žemėje. Deja, tokia informacija "Tiesos" redaktoriai, propagandiniu tikslu paskelbę J. Kasčio laišką, niekada nesidomėjo, nors turi specialų skyrių "Toli nuo Tėvynės", rezervuotą ne lietuvių jaunimui, bet viena koja karste stovintiems išeivijos komunistams. **V. Kst.**

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Pasaulio katalikų vyskupų sinodas** Vatikane spalio 11 d., kuriame dalyvavo 144 atstovai, nuo pačių pirmųjų dienų reiškėsi aktyviai. Pirmąją savaitę kardinolo Seper pateiktasis dokumentas kaip bazė tolimesniems kolegijinio principo svarstymams buvo priimtas 135 balsais (63 iš jų su abejonėmis) ir tik vienas balsavo prieš. Sekančią savaitę visi dalyviai susiskirstė į 9 diskusines grupes pagal vartojamas kalbas. Visų grupių išvados buvo panašios. Svarbesnieji pasiūlymai buvo šie: 1. Popiežiaus ir atskirų kraštų vyskupų konferencijos turėtų pasitarti prieš skelbdami svarbesnius pareiškimus. 2. Sinodas turėtų rinktis reguliariai (pageidautina kas dveji metai) ir turėtų teisę pats nustatyti darbotvarkę. 3. Romoje turėtų būti sudarytas nuolatinis pasaulio vyskupams ir jų konferencijoms atstovaująs rinktas komitetas. 4. Augštesnės sferos autoritetas negali kištis į žemesnės sferos autoriteto kompetencijoje esančią sritį. Buvo ir paskirų grupių pasisakymų, kurių kitos grupės neiškėlė. Viena prancūzų diskusinė grupė, kurioje dalyvavo kard. Suenens, pageidavo, kad ne kardinolai, o vyskupai ateityje rinktų popiežių. Be to, jie prašė, kad Romos kūrija ateityje tarnautų ne tik popiežiui, bet ir Bendrijos vyskupams. Antroji prancūzų diskusinė grupė, kurios pranešimą padarė kard. Danielou, išreiškė savo nuogąstavimus, jog popiežiaus atstovai įvairiuose kraštuose nepilnai perteikia žinias. Panašiu nuogąstavimų p a s i r e m d a m a, anglų diskusinė grupė pageidavo, kad ateityje vyskupų tautinės konferencijos palaikytų betarpišką ryšį su Šv. Tėvu, aplenkdamos tų kraštų popiežiškuosius atstovus. Kita anglų diskusinė grupė siūlė, kad Romos kūrija, kalbėdama savo vardu, nenaudotų "Šv. Tėvas sako" išsireiškimo ir kad nedarytų jokių svarbesnių pranešimų, neatsiklausus ir nepainformavus liečiamų vyskupų. Buvo įvairiausių pasiūlymų greitesnės komunikacijos tarp Vatikano ir įvairių kraštų vyskupų konferencijų reikalu. Kard. Heenan pareiškė žurnalistams: "Tikroji problema nėra ta, kad vyskupai nori būti Vatikano įspėti 6 valandas prieš duodant spaudai kurį viešą pareiškimą. Jie pageidauja ištisinio ir glaudaus bendradarbiavimo, kad problemų svarstymo metu jau vyktų pasitarimai... Kolegijinis principas neturėtų ribotis vyskupais. Su laiku jis turės apimti kunigus ir visus pasauliečius." Popiežius Paulius VI sekė visą eigą su nepaprastu kantrumu ir atidumu. Tikimasi, kad jis įjungs visus šiuos pasiūlymus ir pageidavimus į kokį nors savo oficialų dokumentą, tuo praplėsdamas Bendrijos vadovavimo sampratą. Sinodas baigėsi spalio 28 d. Dar prieš išsiskirstant popiežius Paulius VI sutiko: 1. Kad vyskupų sinodas rinktųsi kas dveji metai svarstyti svarbiausių Bendrijos problemų. 2. Teikti ypatingą dėmesį klausimams, kuriuos vyskupai siūlys diskutuoti, nors pasiliks sau teisę galutiniam sprendimui. 3. Įsteigti nuolatinį vyskupams atstovaujantį organą Romoje, įjungiant į nuolatinį vyskupų sinodo sekretoriatą įvairių vyskupų konferencijų atstovus.

★ **Popiežius Paulius VI** bendrosios audiencijos metu kritikavo šių dienų erotiką, kuri kreipia žmogų į gėdos stoką, pornografiją ir narkotikus. Anot jo, dabartinė moralė žmogui graso "gyvuliškumu, barbariškumu ir nužmogėjimu". Iškeldamas žmogaus ir krikščionies vertę, jis skatino saugotis demagogijos, revoliucinio smurto, laipsninio religijos griovimo, ypač visiškos geidulių laisvės, kuri valstybinėj teisėj "suranda pateisinimų kiekvienam viešosios doros pažeidimui". Todėl jis skatino nepamesti moralinių vertybių pajutimo. "Nepraraskite nuodėmės sampratos, t. y. skirtumo tarp gėrio ir blogio. Neleiskite laisvei, kuri yra siejama su kiekvieno atsakomybe k a i p krikščionies ir žmogaus, jumyse užgesti." Kita proga, kalbėdamas Australijos Katalikių Moterų Tarybai, jis pareiškė, kad šiais laikais yra moters pareiga saugoti vyrą nuo vergavimo mašinom, kurias žmonės susikūrė Dievo duotu protu. "Nėra geresnės srities, kurioje moterys galėtų savo įtaka pakreipti visa į gėrį, kaip namai",—kalbėjo popiežius. Tik moterų "nesavanaudiška meilė gali išlaikyti santuokos šventumą, tik jų religinės orientacijos dėka krikščioniškojo auklėjimo vertybės gali būti įgyvendintos".

★ **Daugiau kaip šimtas** jaunų Austrijos kunigų praėjusią vasarą dirbo įmonėse kaip darbininkai, kad geriau pažintų darbininkų gyvenimą.

★ **Šv. Tėvas** JAV-se įsteigė naują vyskupiją — Phoenix, Arizonoje. Jos pirmuoju ganytoju paskirtas vysk. Edward A. McCarthy, 51 m. amžiaus.

★ **Tarptautinis jaunimo suvažiavimas** įvyko š. m. rugpjūčio 28-31 d. Taize, Prancūzijoj, protestantiniame vienuolyne. Dalyvavo 1500 jaunuolių iš 30 šalių. Jų tarpe buvo net nekrikščionių. Gyveno palapinėse aplink vienuolyną ir sudarė jomarko vaizdą — klegėjo, kalbėjo, dainavo su gitaromis, žaidė. Bet tas triukšmas buvo tik palydimasis reiškinys. Suvažiavimo iniciatoriai, su vienuolyno vadovu R. Schutz priešakyje, sugebėjo paruošti ir labai rimtą religinę programą, kurios pagrindinė tema buvo "Dabarties iššūkis — viltis". Suvažiavimo dalyviai buvo paskirstyti į 80 grupių maždaug po 15 asmenų. Joms vadovavo iš anksto paruošti žmonės, pateikdami aktualias m i n t i s mąstymui. Grupės tokius mąstymus atlikdavo lauke. Po išklausytų religinių pranešimų dalyviai turėdavo vieną valandą tylėti, po to — vieną valandą diskutuoti. Kasdien suvažiavimo dalyviai rinkdavosi bendrom pamaldom ir Komunijai, vadovaujant vienuolyno broliams. Užbaigai buvo surengta procesija Taikos šventovėje, kurioje buvo girdėti sugestyvūs žodžiai: "Baikime karą Bendrijoje... Nustokime griovę Bendrią... Gyvenkime trimis vertybėmis — malda, meile Bendrijai, teisingumo jieškojimu!" Jaunuoliai buvo suvažiavę iš įvairių žemynų savanoriškai ir savo lėšomis. Vien iš Vokietijos dalyvavo 80 asmenų.

★ **Šv. Sostas ir anglikonai** sudarė nuolatinę 20 asmenų anglikonų - katalikų komisiją tolimesniam abiejų Bendrijų bendradarbiavimui. **Kun. J. Stš.**

RAUDONOJI LYDIJA

Maskvos saugumo agentės Čekoslovakijoj L 77 užrašai

Išvertė ir paruošė spaudai **VLADAS MINGĖLA**

(Tęsinys iš pr. numerio)

Planuojam bėgti

Pietų metu ėmiau pasakoti savo pabėgimo planus ir užsiminiau apie Mariją. Aš labai prašiau, kad ir jis kartu bėgtų. Kurį laiką jis sėdėjo ir kažką mąstė tylėdamas. Vėliau jis paklausė mano nuomonės: ar jis, kaip svečias, galėtų nuvykti į Koenigswartą. Aš turėjau pasižadėti jo akivaizdoje daugiau nė žodžio nekalbėti apie bėgimą į Vakarus.

Paskutinę naktį nakvojome Marijos namuose kartu su Gregoriumi. Prieš einant miegoti, gal dviem valandom Gregorius išėjo pasivaikščioti. Kai grįžo atgal, tepasakė: "Truputį palaukime. Man atrodo, kad aš paruošiau geresnį planą. Rytoj vykstu keliom dienom į Prahą. Jeigu laimingai sugrįšiu, ryšimės palikti "numylėtą socialistinę tėvynę".

Savo instinkto dėka aš jaučiau, kad jis iš Prahos sugrįš. Keista, labai keista, kaip greit žmogus prie nepažįstamo asmens pripranti, įgauni gilaus pasitikėjimo.

Nužudymas

Gregorius telefonu beveik kasdieną man paskambindavo. Tad nuėjau pas Mariją ir pasakiau jai, kad savo nuomonę pakeičiau. Man esą gaila tėvų, ir dėl jų turiu pasilikti savo krašte. Ji priminė, jeigu būtų reikalo, aš galinti kartą su Antanu pasikalbėti. Šiuo vardu vadinosi tas paslaptingasis sienos perėjimo specialistas — vadovas. Mes susitarėme jo namely apie ketvirtą valandą popiet su juo susitikti. Tačiau kažkas įvyko, kad Marija tuo metu jokiu būdu negalėjo išeiti iš savo namų. Ji prašė eiti ten vienai, o vėliau ir ji ateisianti.

Kai aš į tą namelį artėjau, savo širdy jaučiau keistą nerimą — lyg blogą nujautimą. Priėjusi, pasibeldžiau į duris. Jos buvo praviros. Tyliai įselinau į vidų. Iš karto tamsoje nieko nemačiau, bet užuodžiau keistą, lyg saldų mėsos kvapą. Jau buvau begrįžtanti, bet staiga pastalėje pastebėjau dvi kojas. Nesąmoningai pasilenkiau prie gulinčiojo ir išvydau šaltą lavoną. Ten, kur turėjo būti galva, matėsi didokas kraujo klanas. Pilna baimės ir pasišlykštėjimo bėgau uždusdama. Sutikau atskubančią Mariją. Virpėdama iš baimės pasakojau ką tame namelyje mačiau. Ji įėjo į vidų ir po trumpos akimirkos išblyškusi ir išsigandusi vėl išėjo.

"Kažkas nužudė Antaną". Tai buvo viskas, ką ji pasakė — nei ašaru, nei skundo, nei dejonės iš jos daugiau neišgirdau. Grįžusi paskubomis, ėmiau ruošti savo lagaminą, dėlioti drabužius. Aš supratau, kad čia kažkas blogo nutiko ir bus dar blogiau. Turėjau viena būdama viską pagrindinai apgalvoti, kad galėčiau sveika savo kaili išnešti. Atėjo ir Marija. Šįkart ji verkė nesusivaldydama ir buvo pasimetusi savo galvojime. Tokios Marijos aš dar nebuvau mačiusi.

Beviltiškoje būklėje

— Ką aš turiu dabar daryti? — veršleno Marija. — Mes turime Antaną palaidoti. O gal tu, Lydija, man padėtum?

— Tu turi tą įvykį užregistruoti milicijoj, — patariau jai ir atsisakiau padėti palaidoti.

— Dėl Dievo meilės, argi tu praneši milicijai? Prašau, prižadėk nors iki ryto to nedaryti,— verkšleno Marija.

— Kodėl būtinai iki ryto? — paklausiau

— Nes man nieko kita nelieka... Aš turiu šį vakarą sprukti į Vakarus. Antanas man viską smulkmeniškai yra išaiškinęs, kur ir kaip sieną lengviausia pereiti. Jeigu būsiu bent kiek laiminga, gal apie dešimtą vakaro pasieksiu Vakarų Vokietiją.

Ji vėl staiga susivaldė ir buvo tokia, kokią ją pažinau. Prižadėjau. Tačiau žinojau, jog savo pažado nesilaikysiu. Man nebuvo jokio pasirinkimo. Grįžusi į viešbutį, parašiau du pranešimus: vieną vakar dienos data, o kitą šios dienos. Įmečiau abu vokus į atskiras pašto dėžutes. Viename pranešime viską aprašiau, ką esu pastebėjusi ar mačiusi Marijos namuose. Išvardinau visus pažintus žmones, o ypač tuos, kurie jau paspruko per sieną į Vakarus. Jiem esą padėjo Marija. Antrame pranešime aprašiau savo įspūdį ir tikrovę, kaip aš radau namely lavona. Ilgai galvojusi pagaliau pridėjau, kad Marija ši vakarą pasiryžusi pasprukti į Vakarus. Po to paskambinau telefonu, man patikėtu numeriu, kurį man davė Irka, ir pranešiau apie nužudymą ir Marijos pabėgimo planą.

Atskubėjo saugumiečiai

Dabar turiu tik laukti. Aš buvau giliai įsitikinusi, kad ši kartą man sunku bus išbristi iš purvo, į kurį esu įklimpusi. Nužudymas tai nužudymas. Saugumas ir milicija ims klausinėti visų smulkmenų. Apgalvojusi paėmiau Gregoriaus lagaminą iš savo kambario ir nugabenau jį geležinkelio stoties prekių apsaugos skyriun.

Visdėlto aš turbūt turėjau daugiau laimės, negu proto. Visa Saugumo komanda atvyko iš Prahos — plk. Burda, Jirka ir dar penki karininkai. Burda ir Jirka apklausinėjo mane apie įvykį, bet protokolo nerašė. Pasakojau viską, tik vengiau mažiausiu smulkmenų, kuriomis galėčiau save pakaltinti. Vėliau, pasirodė, labai gerai padariau, kad vieną pranešimą išsiunčiau ankstyvesniąja data. Buvo žinoma, kad paštas nevisada preciziškai veikė, tad galėjo laiškas vieną kitą dieną vėliau pasiekti adresatą. Po ilgo ir išsamaus tardymo bei apklausinėjimo plk. Burda pakvietė visus bendradarbius ir mane vakarienės. Apie nužudytąją auką jis tik tiek teparašė, kad tas "reakcionierius tik to ir buvo vertas". Šis sakinys man buvo kiek įtartinas ir nesuprantamas, bet daugiau nieko nesužinojau. Kiek vėliau šiek tiek man paaiškino kiti, kurie žinojo apie paslaptingąjį namą pasienio srityje. Tas namas jau ilgoką laiką buvo sekamas, o Antaans buvęs paprasčiausias ir žiauriausias žmogžudys, kuris milicijos kruopščiai buvo jieškomas. Jis sudarydavęs pabėgti nerinčiųjų žmonių grupes po dešimt asmenų, juos nuvesdavęs į patogią vietą, nužudydavęs ir apiplėšdavęs. Tai tokie buvo komentarai...

Aptarėm planą

Rugpjūčio 1 d. pagaliau atsirado ir Gregorius. Aš su juo jaučiausi ramiau ir lyg saugiau — vėl buvau laiminga. Jis niekados nėra mane paklausęs, ar aš jį myliu. Nuo 1948 m. jo žmona su vaikais gyveno Anglijoj. Kai Čekoslovakijon skverbėsi komunizmas, santvarkos keitimosi metu svetimtaučiai buvo vežami į savo gimtuosius kraštus. Gregoriaus žmona buvo anglė, tad ta lengvata ji ir pasinaudojo. Savaime aišku, Gregorius būtų laimingas, jei pavyktų pasprukti pas savo šeimą.

Sekančią dieną abu smulkmeniškai aptarėm visą pabėgimo planą. Iki 1950 m. Gregorius buvo karo lakūnų skraidymo mokytojas. Prieš porą mėnesių jis atnaujino pažintį su savo buvusiais mokiniais lakūnais, kurie irgi rezgė pabėgimo planus į laisvę. Apie mane jiem Gregorijus nieko nesakė: jie turėjo apie tai sužinoti tik sėdant į lėktuvą. Gregorius uždraudė net su tėvais atsisveikinti.

Slaptas vokas

Rugpjūčio 12 d. buvo nutarta susitikti Wilsono geležinkelio stotyje, traukinyje, nuo garvežio antrame vagone, kuris vyksta Koenigsgraetzo kryptimi. Išėjimo laikas — 23.40 val. nakties metu. Matyt, Gregorius apie mane gana daug žinojo, nes atsargiai paklausė, ar neturiu pažįstamų užsienio diplomatų tarpe. Pasakiau, jog turiu gerus ryšius su Prancūzijos pasiuntinybe. Jis man atsargiai pakišo didoką voką, įvyniotą į laikraštį, kuris turėjo būti įteiktas mano žinomam diplomatui. Voke — didžios karinės vertės slapti dokumentai. Jie turėjo pasiekti Prancūzijos užsienių reikalų ministerijos vadovaujančius asmenis. Kurį laiką mane degino smalsumas. Kas gi tame voke slypi? — šimtus sykių pati save klausiau. Viena pasilikusi, atidariau voką.

(Bus daugiau)

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? ATSIŲSKITE SAVO ADRESĄ — GAUSITE KELETĄ NUMERIŲ NEMOKAMAI

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Padėka

Ligos metu mane aplankiusiems, sveikatos linkėjusiems, gėles ir dovanas įteikusiems nuoširdžiai dėkoju:

Klebonui kun. P. Ažubaliui, kun. dr. Pr. Gaidai, kun. J. Staškevičiui, Tėvui A. Simanavičiui, OFM, Seselei Gertrūdai, dr. J. Yčui, KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" valdybai, S. Andrulienei, G. V. Balčiūnams, Bubeliams, A. Čirūnui, V. P. Garneliams, Iz. Girdzijauskui, J. Kaknevičienei, M. Br. Norkams, O. A. Jakimavičiams, S. A. Petraičiams, S. A. Pundziams, S. Prakapui, T. A. Sekoniams, V. E. Smilgiams, B. Steponaičiui, A. Br. Šimkevičiams, A. Šivokui, F. M. Yokubynienei (SLA 236 kuopos vardu), A. M. Vaišvilams, T. Tvardauskui, M. J. Žekams.

Mielam sūnui Romui ir šeimai, M. J. Adomaičiams, A. Burbienei, E. P. Bernotams, J. B. Niedvarams, K. Rimkevičiui iš Montrealio.

J. F. Mackevičiams, B. A. Parysams iš Čikagos.

Nuoširdžiai visiems Jums dėkingas —

Kazys Otto

Mirus pulkininkui **P. ŽILIUI,**

jo brolį TOMĄ ŽILĮ ir Ponią nuoširdžiai užjaučia

ir kartu liūdi —

O. S. Pranckūnai

Pulkininkui **POVILUI ŽILIUI** staiga mirus Čikagoje,

jo brolį TOMĄ bei artimuosius giliai užjaučiame ir

kartu liūdime —

L. ir K. Šileikos **J. ir J. Starai**

VIKTORUI ŠVENTORAIČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame IRENAI

ŠVENTORAITIENEI ir jos sūnui PETRUI —

P. Vackus

A. I. Jurcevičiai **B. A. Didai**

A † A

ONAI VALICKIENEI mirus,

dukterį ALDONĄ MASIULIONIENĘ, žentą ROMĄ,

anūkus AUDRONĘ ir VYTĄ nuoširdžiai užjaučia —

Marija ir Leonas Stankai

Cincinati, Ohio

Mirus **MOTINAI** Lietuvoje,

inž. A. KETVIRČIUI ir jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą —

V. J. Sližiai

EMILIJAI KETVIRTIENEI Lietuvoje mirus,

sūnų *ANTANĄ KETVIRTĮ*, jo šeimą ir gimines nuoširdžiai užjaučia —

J. B. Sriubiškiai ***T. V. Macai***

368-6813

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ".

1969 m. kovo 22 d. turėjau automobilio nelaimę Toronte. Įvažiavus iš Keel į Dundas gatvę, trenkė į mano automobilio dešinį šoną Mrs. E. J. Mason vairuojamas automobilis. Pašaukiau policininką, kuris surašė protokolą. Kad greičiau sutaisytų automobilį, kreipiausi į savo draudos bendrovę. Sutaisė ir sumokėjau $100 "deductible'. Kadangi tai buvo E. J. Mason kaltė, tai jos drauda turėjo sumokėti už nuostolį. Jau praėjo 6 mėnesiai, bet aš pinigų atgauti negaliu. Prašau patarti, kaip atgauti įmokėtus $100? A. C., Toronto

Jūsų reikalu kreipėmės į Ontario draudų superintendentą. Iš jo įstaigos gautas šis paaiškinimas. "Toji nelaimė padarė C. automobiliui $140.30 nuostolio. The Western Assurance Group drauda pranešė, kad sumokėjo už susidūrimą $40.30 ir stengiasi susitarti su p. Mason drauda. Pastaroji pradžioje atsisakė mokėti, bet vėliau pasiūlė 50%. The Western Assurance Group tebemėgina gauti visą sumą, bet iki šiol jų pastangos nebuvo sėkmingos. Byla dar nėra baigta.

ŠALPA VISOS IŠEIVIJOS MASTU

Pasikalbėjimas su BALFo reikalų vedėju kun. P. Geisčiūnu

Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas — BALFas šiemet paminėjo 25 darbo metų sukaktį. Paklaustas BALFo reikalų vedėjas kun. P. Geisčiūnas, kaip atrodo ligšiolinė BALFo veikla iš 25-kerių metų perspektyvos, atsakė:

— Per ketvirtį šimtmečio geraširdžiai Amerikos lietuviai suaukojo milijonines sumas pinigais ir gėrybėmis. Dvidešimt penki BALFo šalpos darbo metai buvo ir liks Amerikos lietuvių istorijoje kaip garbingas ir pasididžiavimo vertas lietuvių solidarumo, visapusiško bendradarbiavimo ir darnios veiklos lapas. Tūkstančiams vargstančių sesių ir brolių jis yra paguodos, džiaugsmo ir vilties šaltinis. Nemažas skaičius tų, kurie anais laikais Vokietijos stovyklose buvo BALFo šelpiami, šiandien patys yra veiklūs BALFo rėmėjai. Prisimindami savo pačių buvusį skurdą, jie noriai prisideda prie pagalbos tiems, kurie ir dabar tebeneša nepriteklių, priespaudos ir vergijos naštą. JAV didesniuose lietuvių centruose yra BALFo skyriai, kurie kas metai organizuoja specialius lėšų telkimo vajus.

— Skaitome pranešimus apie BALFo veiklą JAV-se. O kaip su šalpa Kanadoje ir kitur?

— Kanados lietuviai taip pat nėra pasyvūs šalpos darbe. Kiek išgalėdami jie vykdo šalpą individualiai ir įvairių organizacijų rėmuose. Tačiau neturint vienijančio ir šalpos darbą derinančio centro, toks pavienis, necentralizuotos šalpos darbas yra mažiau efektingas, o kartais net žalingas. Pvz. viename krašte kaikurie raštingesni ir įžūlesni lietuviai rašo graudžius šalpos prašymus ir siunčia į visus laisvus kraštus organizacijoms ir pavieniams asmenims. JAV-se tokių prašymų gavėjai, prieš pasiųsdami siuntinį, atsiklausia BALFo centrą, ar toks prašytojas nėra kitų šelpiamas. Kadangi BALFas turi plačias ir tikslias kartotekas, tokie klausimai yra lengvai išsprendžiami ir pašalpa siunčiama tiems, kurie yra jos reikalingi.

— Ar Kanados lietuviai nesiima iniciatyvos savo šalpą derinti su BALFo?

— Kanados šelpėjai žino atsitikimų, kur vienai šeimai ir jos artimiems giminėms buvo pasiųsta per tuziną siuntinių. Žino, kad apie tai patyrę gavėjų kaimynai, pagrįstai ima rūstauti, gal net pavydėti. Dėlto kaikurie Kanadoje gyveną lietuviai pradeda vis dažniau kreiptis į BALFo centrą prašydami informacijų, adresų ir pavardžių, kas tikrai yra reikalingas pagalbos. BALFas mielai talkina.

— Kaip pats BALFas vertina centralizuotos, suderintos šalpos galimybes?

— Kaip minėjau, BALFas mielai talkina šalpai, organizuojamai kituose kraštuose. Pats vardas — Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas rodo, kad jis nenori ribotis vien tik JAV-se gyvenančiais lietuviais. Ir Kanadoje, ir JAV gyveną lietuviai yra Amerikos žemyno gyventojai. Jie visi yra tos pačios tautos vaikai. Visiems rūpi mūsų varge esančių tautiečių būklė. Jų visų darbas galėtų būti efektingesnis, jei lėšų telkime ir paramos reikalingų aprūpinime Kanados lietuviai bendradarbiautų su JAV lietuviais.

— Ar padaryta konkrečių žygių derinimo reikalu?

— Praėjusią vasarą BALFo vadovybė tarėsi ir susitarė su Kanados Lietuvių Bendruomenės valdyba, kaip įjungti Kanados lietuvius į šį bendrą lėšų telkimo darbą. Bus išsiuntinėti specialūs laiškai BALFo ir Kanados Lietuvių Bendruomenės vardu lietuviams, gyvenantiems Kanadoje. Tikimės, kad Kanados lietuviai, savo aukom paremdami mūsų visų bendrą šalpos darbą, padarys jį dar našesniu ir efektingesniu, o pagalbos reikalingas lietuvis, kur jis bebūtų, dar stipriau pajus, kad laisvame pasaulyje gražiai įsikūręs jo brolis nei jo paties, nei jo vargų dar neužmiršo.

— Be JAV bei Kanados, ir kituose kraštuose yra gražiai įsikūrusių lietuvių. Ar ir juos bandysite įtraukti į šį jungtinį darbą?

— Su Australija ir Venecuela jau yra sutarti pirmieji žingsniai šia linkme. Su Australijos Lietuvių Bendruomenės vadovybe yra vedamas susirašinėjimas vajaus reikalu. Melburno lietuvių Socialinės Globos Moterų Draugija prisiuntė auką BALFui Lenkijos lietuvių šalpai paremti su pažadu ir ateity remti BALFo veiklą. Jau pavasarį Venecuelos Liet. Bendruomenės pirm. inž. V. Venckus prisiuntė auką iš pernai metų vajaus. Tikimės, kad ir šiais metais ir ateity padarys tą patį.

Esame tvirtai įsitikinę, kad kiekvienas geras lietuvis nori padėti savo vargstančiam broliui, bet nevisada gali surasti prieinamus kelius ir priemones. BALFas mielai tarpininkauja ir derina šį artimo meilės darbą.

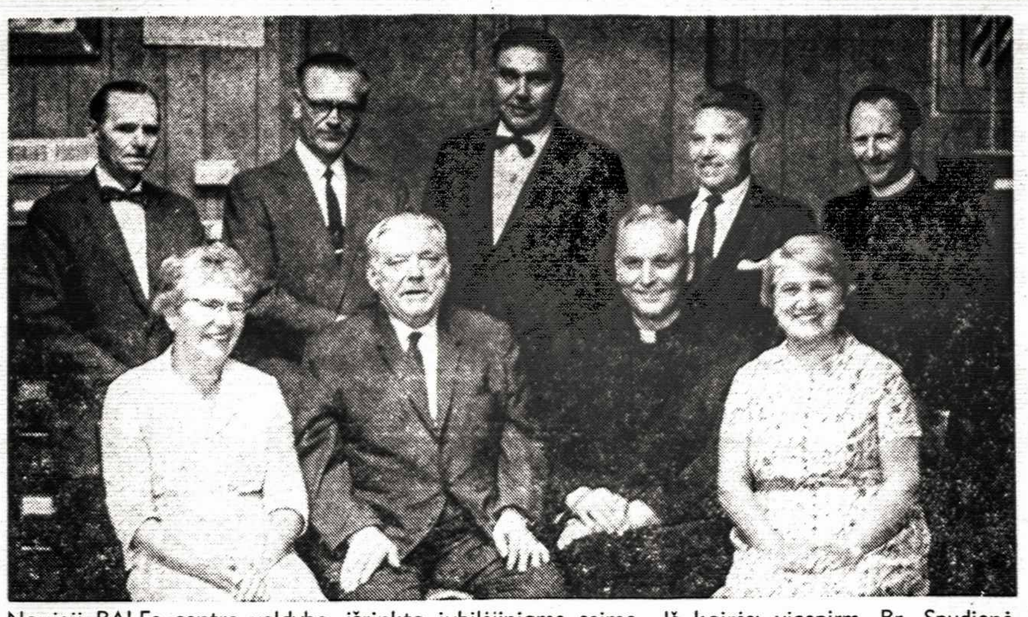

Naujoji BALFo centro valdyba, išrinkta jubiliejiniame seime. Iš kairės: vicepirm. Br. Spudienė, gen. sekretorių A. Dzirvoną pavaduojąs dr. D. Jasaitis, pirm. kun. V. Martinkus, vicepirm. ir teisės patarėja E. Armanienė; stovi: protokolų sekr. dail. J. Bagdonas, vicepirm. St. Dzikas, ižd. A. Senikas, vicepirm. dr. A. Škėrys, reik. ved. kun. Pr. Geisčiūnas

Demokratiniai klystkeliai

ST. MAZLAITIS

Sunku kalbėti apie demokratiją, nesukeliant polemikos. Šiuo metu tuo vardu daug kas vadinama, nes demokratija nesiremia jokia doktrina, ideologija ar kokia centrine organizacija, kur būtų nustatomos demokratinės sąvokos ir normos.

Mokslinėje literatūroje apie demokratiją galima užtikti net tokių drąsių tvirtinimų, kad, esą, šiuo metu nebegali būti jokių intelektualinių diskusijų apie demokratiją, nes nebegalima susigaudyti apie ką yra kalbama.

Istoriškai tuo vardu buvo vadinama žmonių išrinkta valdžia, nes šis dviejų graikiškų žodžių junginys ir reiškia "žmonių valdžią", kaipo priešingybę autokratijai. Vakarų civilizacijoje šis heleniškos kultūros terminas per pustrečio tūkstančio metų apimdavo tik politinę ir teisinę demokratiją.

Prieš kokį šimtą metų, nusižiūrėjus į JAV neluomišką ir vientisą visuomenę, buvo pradėta kalbėti apie socialinę demokratiją. Marksizmas pradėjo kalbėti apie ekonominę demokratiją.

Vėliau pradėta aptarti pramoninė, kultūrinė ir visos kitos demokratijos, kurios beveik nebeturi jokio logiško ryšio su pirmine demokratijos sąvoka. Demokratijas pradėta klasifikuoti ir jų padėties atžvilgiu: opozicinė demokratija, kuri saugoja, kad neigiamų dalykų nebūtų; realistinė, kuri rūpinasi teigiamų dalykų kūrimu; tobuloji arba pilnutinė demokratija bando nusakyti demokratinius idealus. Demokratinėmis save laiko komunistinės ir kapitalistinės sistemos ir tie, kurie formaliai nėra demokratiški, tačiau turi jaučiamą žmonių pritarimą.

Žinoma, pilnutinė demokratija yra tik teorinė svajonė, graži utopija. Tobulą demokratiją gali sukurti tik tobuli žmonės. Žmogus su savo visomis silpnybėmis, nepastovumu ir menka nuovoka sudaro gana silpną visumą, kuri demokratiškai daro svarbius sprendimus.

Pagaliau žmogus gana lengvai atsižada savo kaikurių ar net visų demokratinių teisių ir labai nesistengia prarastųjų atgauti, nors demokratija yra pati seniausia ir pirmutinė žmonių bendruomeninė gyvenimo forma.

* * *

Niekas neabejoja, kad ir mūsų protėviai pradžioje buvo visi pilnai laisvi ir demokratiškai tvarkėsi mažomis bendruomenėmis. Priešų užpuldinėjimai vertė juos vis labiau pasiduoti savo vietiniams vadams, o šie, organizuodami žmonių gynimą, patys vis daugiau įsigijo galios ir savarankiškumo. Juos apjungė kiti didesnieji sričių vadai, o iš jų iškilo vienas — Didysis Lietuvos Kunigaikštis. Tie, kurie nešė kovos ir apsaugos naštą, pasidarė ir liko privilegijuoti, o visi kiti buvo pajungti jiems padėti.

Dažnai laisvuose demokratiniuose kraštuose tik maža dalis eina balsuoti. Vietiniai ar net viso krašto vadovai būna išrenkami mažiau nei pusės galinčių balsuoti. Žmonės yra perdaug paskendę savo asmeniniame gyvenime, kaikurie neturi progos sekti kandidatų veiklos, įvertinti jų tinkamumo ir t. t.

Argi Adolfas Hitleris ne demokratiniu keliu atėjo valdžion? Net ir vėliau, kai jis įsitvirtino vadovybėje ir atsikratė demokratinių saitų, kol jam gerai sekėsi, didžioji vokiečių dalis jį karštai palaikė.

Įdomūs posūkiai buvo Prancūzijos revoliucijos l a i k a i s. Triukšmingai nuvertę autokratą karalių, nelabai suprato kaip demokratiškai tvarkytis ir netrukus leido iškilti Napoleonui labai absoliučiu imperatoriumi.

* * *

Demokratija nėra jau taip šventas vardas. Visokios rūšies demokratinių santvarkų šiuo metu matome laisvajame pasaulyje. Kaikurios jų yra labai taisytinos, o ir jų pagerinimas yra labai keblus, nes demokratinis procesas yra labai lėtas ir komplikuotas.

Demokratijoje nulemia daugumos reikalavimas, kuris kartais daro daug legalios skriaudos visokioms mažumoms.

Anglosakų demokratijose vardan laisvės leidžiama savivaliauti iki kraštutinumų įvairiom darbo ir verslo sąjungom bei kitom organizuotom grupėm. Paliekama laisvė demoralizavimui ir savanaudiškumui, p e r d a u g lengvai žiūrima į įstatymų nevykdymą, nusikaltimus ir bendrą netvarką. Tuo būdu demokratija darosi labai neveiksminga. Dėlto nenuostabu, kad paskutiniųjų JAV prezidentinių rinkimų metu trečiasis kandidatas turėjo tiek daug pasisekimo vien tik pilietinės tvarkos atstatymo pažadais.

Psichologai sutinka, kad anglų rašytojas Bernard Shaw turi daug tiesos skelbdamas, kad žmonių pasaulį sudaro dvi didelės pagrindinės grupės: niekšai ir kvailiai. Esą, kitos grupės sudaro tik nežymią mažumą.

Kas nežino, kaip demokratiniai vadai ne tik rinkimų metu, bet ir vėliau, būdami jau valdžioje, savo vadovavimo strategijoje stengiasi kaip nors papirkti ar kitaip kaip patenkinti niekšus ir kiek galima daugiau paramos gauti iš kvailių. Nelaviruojant ir tik žiūrint, kaip geriau ir teisingiau, demokratinis procesas baigiasi nesėkme. Dar gudriau žaidžia su tom dviem grupėm raudonieji vadai, besistengdami jas turėti savo rankose.

* * *

Kultūrinė demokratija, bent jau anglosaksų kraštuose, ypač JAV, yra padariusi milžinišką pažangą. Totalitarinio režimo kraštuose beveik visos kultūrinės priemonės yra pajungtos propagandai, atitinkamam formavimui jų pavaldinių. Mūsų demokratijose kultūrinė veikla yra visiškai laisva ir atiduota į privataus verslo rankas. Šios srities verslas, kaip ir visi kiti, pirmoje eilėje rūpinasi pelnu ir labai žiūri, kas galėtų žmonėms patikti ir tuo būdu gauti iš jų pajamų. Dėlto teatruose, filmuose, televizijoje, žurnaluose, mene ir visokiuose meno parengimuose matome tai, kas daugumai patinka. Žinoma, meno atžvilgiu tos programos yra dažniausiai labai menkavertės — neugdo žmoguje augštesnės estetinės kultūros. Dažnai jos veikia demoralizuojančiai ir pratinančiai prie grubumo. Tačiau žemesnės kultūros žmogui ir palaidesniam jaunimui patinka muštynės ir kitoki smurto veiksmai, erotiniai vaizdai, klounų pokštai, komedijantų pasakojimai, cirko išdaigos, vadinamoji populiari muzika ir t. t. Toks kultūrinis sudemokratėjimas jau duoda rezultatus — gausėja nusiskundimai dėl smarkiai daugėjančių nusikaltimų, dažnų smurto veiksmų ir numoralėjimo. Visi sutinka, kad tam daro daug įtakos mūsų žemo lygio kultūrinės programos.

Į tuos visokius demokratijos klystkelius žiūrint, gali būti tik viena išvada: **sėkmingai demokratijai reikia stipraus ir kilnaus vadovavimo.** Kitaip, ji blaškosi ir sunkumouse dažnai patenka į rankas vadų, kurie ją nukreipia sunkiais keliais arba panaudoja savo vadistinėms ambicijoms.

S A V A I T R A S T I S
"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"
SIUNČIAMAS SUSIPAŽINTI
NEMOKAMAI TIEMS,
KURIE ATSIUNČIA
SAVO ADRESĄ.

Sol. J. Vaznelis vieno koncerto proga apdovanojamas gėlėmis. Lapkričio 30, sekmadienį, jis dainuos su sol. D. Mongirdaite „Tėviškės Žiburių" dvidešimtmečio iškilmėje

Pabaltijo moratoriumas? Kodėl ne?

AL. GIMANTAS

Praėjusioji spalio 15-toji turėjo duoti tikrai gerą progą susimąstyti ir visiems tiems, kurie rengia vienokio ar kitokio pobūdžio demonstracijas Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių laisvės reikalu. Turbūt nebuvo JAV-se nė vieno laikraščio, nė vienos radijo ar televizijos stoties, kurios nebūtų spalio 15-ąją prabilusios apie Vietnamo karo demonstracijas. Vieni plačiai komentavo, kiti tik informavo, treti nėrėsi iš kailio, gal net su perdėtu entuziazmu, stengdamiesi parodyti, kaip, kur, kas ir kada demonstravo, kas šūkavo, pešėsi, plakatus nešė, vėliavas kėlė ar degino, kas kalbas sakė ir t. t. Reiškia, organizacija buvo visai nebloga. Įvykis buvo ruošiamas, planuojamas eilę mėnesių, atskiriems asmenims ir organizaciniams vienetams pasiskirsčius kas, ką ir kaip turi atlikti. Nepažįstantiems amerikinio gyvenimo, nežinantiems nemažos dalies reiškiamos apatijos galėjo susidaryti įspūdis, kad demonstrantams pritaria, jei ne visuma, tai bent nemaža krašto visuomenės dalis. Toli gražu taip nebuvo ir nėra, bet pasaulio opinija galėjo bent iš dalies būti suklaidinta.

Galimas dalykas, jei viso to "moratoriumo" triukšmas būtų buvęs suorganizuotas šeštadienį, kai didžiuma įstaigų neveikia, kai laikraščiai pasirodo tik gerokai sumažintomis laidomis ir puslapiais, kai televizijoje žymiai mažiau per visą kraštą perduodamų žinių laidų, — įspūdis būtų buvęs žymiai blankesnis, ne tiek plačiai išgarsintas, nes vietinės programos turi žymiai mažesnę auditoriją.

Šioje vietoje būtina prisiminti, kad abi mūsų ruoštosios demonstracijos prie Jungtinių Tautų kažkodėl vyko kaip tik šeštadienį prie uždarytų įstaigų durų ir vartų, lyg nežinant, kad viešojo formavimo institucijos šeštadieniais irgi apkarpo savąją veiklą.

Mokantis iš buvusių įvykių, reikėtų, kad lietuviai ir kiti baltiečiai kada nors suorganizuotų ką nors panašaus į "Baltic States Moratorium", kurio metu būtų šaukiama, kreipiamasi ir primenama, jog sovietinė okupacija turėtų baigtis. Galimas dalykas, jei būtų buvę laiku susimėtyta, būtų buvusi proga baltiečiams išeiti į gatves kartu su visais Vietnamo demonstruotojais ir rasti plataus atgarsio. Juk ir to "moratoriumo" laiku vieni demonstravo prieš, kiti už, vieni už Jungtines Valstybes, jų politiką, kiti — prieš. Visiems užteko gatvių, aikščių, kolegijų auditorijų, mokyklų salių ar klasių. Vieni nešiojo žvaigždėtąją vėliavą augštai iškėlę, kiti — priešo krašto spalvas vėdino saulės atokaitoje. Atseit, buvo vietos visiems, būtų jos užtekę ir baltiečiams išeiti su protestu prieš sovietinę Pabaltijo okupaciją. Kaikur įstaigos, darbovietės, miesto savivaldybės, mokyklos davė prailgintas priešpiečių valandas savo tarnautojams ar mokiniams, o kaikur mokyklose pamokų visai nebuvo. Buvo norėta, kad kuo didesnis skaičius galėtų dalyvauti demonstracijose. Reiškia, ir baltiečiams būtų buvusi nebloga proga pasinaudoti tokiomis privilegijomis ir su savo vėliavomis, šūkiais, plakatais, kalbėtojais išeiti viešumon.

Mūsų vienų gretos, žinoma nebūtų tokios impozantiškos. Kodėl tad nepagalvojus apie galimybę sekančią baltiečių demonstraciją visuose didesniuose šio kontinento miestuose jungti su naujomis bendromis demonstracijomis, kurių netolimoje ateityje vėl bus? Jei tų demonstracijų turinys vėl bus panašus į spalio 15-tosios, baltiečiai galėtų pasisakyti už prez. Niksono politiką. Tuo būdu jie išeitų viešumon, ir radijo, spaudos, televizijos dėmesys būtų tuoj pat pagautas, nes tai jau sudarytų nevisai eilinę naujieną — grupė žmonių, atstovaujančių net trims etninėms šio krašto piliečių grupėms, drįsta viešai pritarti Vašingtono politikai! Nesunku būtų gauti ir kalbėtojų, gal net kabineto ar senato rango politikų, kurie pasinaudotų tokiu forumu ginti vyriausybės pozicijai. Žodžiu, galimybių yra, progų taipgi atsiras, tik ar mes būsime pasiruošę visa tai išnaudoti? Pereitoji spalio 15 parodė, kad dar daug abejonių šioje srityje turime.

Katalikų suvažiavimo nutarimai

1. Kanados lietuvių katalikų atstovų suvažiavimas, įvykęs 1969 m. lapkričio 1 d. Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose, išklausęs organizacinio komiteto pranešimų, kun. prof. Stasio Ylos paskaitos, vyskupo Vincento Brizgio sugestijų ir diskusijų — nutarė steigti Kanados Lietuvių Katalikų Centrą. Pastarojo tikslas — apjungti parapijas ir katalikiškas organizacijas, derinti, skatinti jų veiklą bei vadovauti, ugdyti religinį sąmoningumą dabarties atsinaujinimo dvasioje, stiprinti jų lietuviškumą ir atstovauti Kanados lietuviams katalikams.

2. KLK Centras yra Kanados lietuvių katalikų nepolitinė, religiškai visuomeninio, sielovadinio pobūdžio institucija, veikianti religinėje bei moralinėje srityje, kuri sudaro pagrindą atspariam lietuviškumui.

3. Suvažiavimas laiko Kanados Lietuvių Bendruomenę visų lietuvių tautine jungtimi, skatina visus katalikus dalyvauti jos veikloje ir rekomenduoja KLK Centrui savo veiklą krelpti tokia linkme, kad nesikryžiuotų su KLB veikla.

4. Suvažiavimas kviečia kitų laisvųjų pasaulio kraštų lietuvius katalikus sudaryti savo gyvenamųjų kraštų centrus (kur jų nėra) pagal esamas sąlygas ir tuo paspartinti viso laisvojo pasaulio katalikų centro sudarymą.

5. Kanados lietuviai katalikai, matydami besitęsiantį religijos persekiojimą pavergtoje Lietuvoje, reiškia viešą protestą ir įpareigoja KLK Centrą rūpintis visa galima pagalba Lietuvos tikintiesiems.

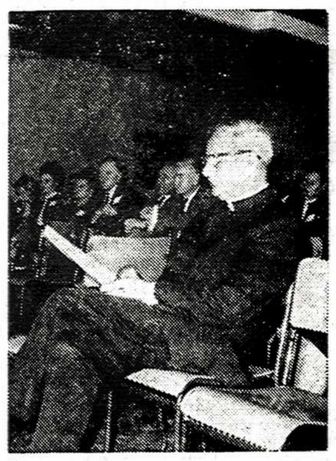

Vysk. V. Brizgys Kanados lietuvių katalikų suvažiavime š. m. lapkričio 1 d. Toronte

6. Kanados lietuvių jaunimas, bręstąs indiferentiškoje ar net bereliginėje aplinkoje, yra pavojuje netekti religinių bei moralinių pagrindų. Suvažiavimas į tai atkreipia visuomenės dėmesį ir kviečia visus, ypač šeimas, rūpintis, kad lietuviškumo ugdymas jaunime eitų drauge su religiniu bei moraliniu auklėjimu; pageidauja, kad KLK Centras šiai sričiai skirtų pagrindinį dėmesį.

7. 1970 m. rugsėjo 1-5 dienomis Toronte įvyks Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas, kurį rengia Akademijos centro valdyba drauge su Toronto Židiniu. KLK Centras turėtų jausti pareigą teikti minėto suvažiavimo rengėjams visą galimą paramą.

8. Kanados lietuvių katalikų suvažiavimas apgailestauja Šv. Antano gimnazijos (Kennebunkport, Maine) uždarymą ir išreiškia pageidavimą, kad lietuvių visuomenė labiau susidomėtų tos gimnazijos likimu ir konkrečiai paremtų lietuvių Tėvų pranciškonų pastangas ją vėl atidaryti.

9. Suvažiavimas paveda KLK Centrui išstudijuoti į suvažiavimus kviečiamų organizacijų klausimą ir paruošti atitinkamus pasiūlymus svarstyti sekančiam suvažiavimui.

10. Suvažiavimo dalyviai reiškia nuoširdžią padėką: organizaciniam komitetui, sušaukusiam šį steigiamąjį suvažiavimą; vyskupui Vincentui Brizgiui, dalyvavusiam suvažiavime, atlaikiusiam pamaldas ir pasakiusiam pamokslą; kun. prof. Stasiui Ylai, skaičiusiam orientacinę paskaitą; Kaziui Kleivai, pasaulio lietuvių katalikų organizacinio komiteto pirmininkui, padariusiam pranešimą; Toronto Šv. Jono Kr., Prisikėlimo ir Hamiltono Aušros Vartų parapijoms, padėkusioms šio suvažiavimo išlaidas.

Suvažiavimo prezidiumas

GREIČIAU ... PIGIAU ... GERIAU ...

Ir tikrai padėsite savo artimiesiems užsakydami dovanų siuntinį per

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2, ENGLAND.

TEL. 01-739-8734

Šį rudenį siūlome 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių daiktų, kurie labiausiai Lietuvoje reikalingi ar naudingi.

RUDENINIS (1), 1969

3 jardai vilnonės veliūro medžiagos vyriškam arba moteriškam apsiaustui, 3½ jardo puikios kostiuminės, angliškos vilnonės medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jardai "crimplene" medžiagos puikiai suknelei, vyriškas arba moteriškas geros rūšies megztinis, išeiginiai nailono marškiniai arba bliuzė, 1 pora vyriškų arba moteriškų kojinių — vilnonių arba nailoninių, 20 geriausios rūšies cigarečių.

Kaina $100.

RUDENINIS (2) 1969

Nailoninis itališkas, vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 3½ jardo vilnonės angliškos kostiuminės medžiagos, 2½ jardo vilnonės moteriškai suknelei medžiagos, 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas labai geras megztinis, 1 kaklaraištis arba dėžė šokoladinių saldainių, 2 šilkinės arba nailoninės skarelės.

Kaina $100.

MAISTO SIUNTINYS, 1969

6 sv. geriausių kanadiškų miltų, ½ sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, ¼ sv. pipirų, ¼ sv. lapelių, ½ sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė "nescafe", 2 sv. geriausių kiaulinių taukų, 1 dėžė šokoladinių saldainių.

Kaina $35.

Į kiekvieną drabužių siuntinį galima pridėti šie labai Lietuvoje naudingi ir pageidaujami dalykai: nailoniniai lietpalčiai $11, geriausios vilnonės skarelės $5, vyriški arba moteriški megztiniai $14, parkeriai $7, vilnonės arba nailoninės kojinės $2.

Taip pat priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, foto aparatų, radijo aparatų, šaldytuvų ir t.t. Mūsų sąskaitos suteikia Jums teisę gauti darbo pajamų mokesčių ataskaitas.

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS

PROPAGANDISTAS IŠ LIETUVOS

"Gimtojo Krašto" spalio 23 d. laidoje pranešama, kad Kanadon ilgesniam laikui išvyko vilnietis rašytojas Algimantas Čekuolis, kaip sovietinės spaudos agentūros "Novosti" korespondentas. Galimas dalykas, jis mėgins užmegzti ryšius su Kanados lietuviais. Informacijų apie šį asmenį mums suteikia "Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos I tomas: "Čekuolis Algimantas (g. 1931. XI. 10 Panevėžyje) — rašytojas. 1948 baigė Vilniaus darbininkų jaunimo m-lą. 1948-53 studijavo Literatūriniame Gorkio in-te prie TSRS Rašytojų s-gos. Nuo 1953 su pertraukomis dirbo jūrininku žvejybos laivuose, plukdė mažuosius žvejybos tralerius Šiaurės jūrų keliu į Kamčatką. Dirbo laikraščio "Literatūra ir menas", žurnalų "Žvaigždutė" ir "Moksleivis" redakcijose. Nuo 1958 TSKP narys. 1958-60 dirbo Lietuvos Kino studijoje. 1963-65 keletą mėnesių gyveno Kuboje. Kelionių apybraižose ("Per tris vandenynus", 1957; "Tylos takais", 1960; "Noriu grįžti į Kubą, 1965) ir apsakymuose (rink. "Perkūnas netrenkia į laivą", 1959) pavaizdavo tarybinių jūrininkų, žvejų, geologų gyvenimą ir kovą su gamtos stichija, kapitalistinių šalių darbo žmonių išsivadavimo kovą, demaskavo buržuazinę morale. Parašė scenarijų dokumentiniam filmui "Į Atlantą" (1954), pasaką "Keturi žiemos vėjai" (1963), išleido apybraižų rinkinį rusų kalba "Toli Barenco jūroje" (1961)." Sprendžiant iš turimų informacijų, A. Čekuolis jau turėtų būti Kanadoje, kur oficialiai jam skirta būti rusų agentūros korespondentu, o neoficialiai — skleisti sovietinę propagandą lietuvių tarpe ir tendencingai informuoti komunistinę pavergtos Lietuvos spaudą apie Kanados lietuvius.

Panašų darbą jau nuo seniau atlieka A. Laurinčiukas Niujorke. Laikinai jis grįžo į sovietų okup. Lietuvą. Pakeliui buvo sustojęs Montrealy ir Toronte.

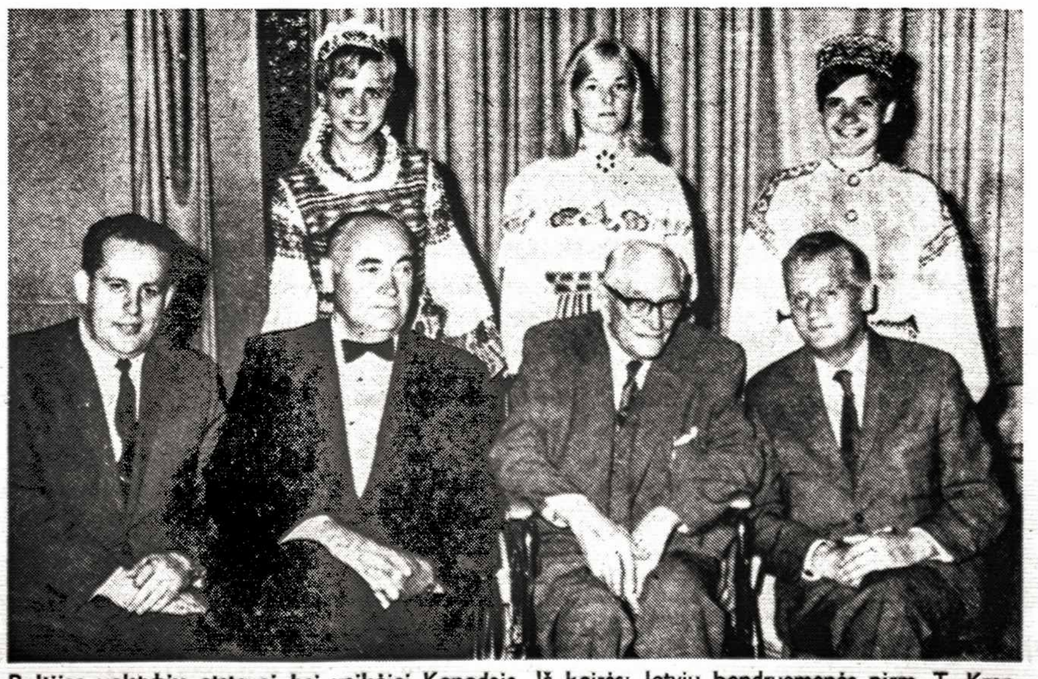

Baltijos valstybių atstovai bei veikėjai Kanadoje. Iš kairės: latvių bendruomenės pirm. T. Kronbergs, gen. Lietuvos konsulas J. Žmuidzinas, Estijos konsulas J. Markus (miręs 1969 m. rugsėjo 26 d.), Latvijos konsulas V. Tomsons. Stovi: Moterų Baltiečių Tarybos pirm. I. Šernaitė-Meikle-john, estė M. Kent, latvė D. Lejnieks

Nuotr. J. Kreilio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KOLCHOZININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Spalio 28—29 d. d. Vilniuje įvyko Lietuvos kolchozininkų II suvažiavimas, kuriame dalyvavo 664 rajonuose išrinkti atstovai, juos atlydėję miestų ir rajonų vykdomųjų komitetų pirmininkai, sekretoriai, gamybinių žemės ūkio valdybų viršininkai. Darbotvarkėn buvo įtrauktas Kremliaus parūpintų naujų įstatų kolchozams priėmimas ir atstovų išrinkimas į Sovietų Sąjungos kolchozininkų III suvažiavimą, kur įvyks galutinis šių "pavyzdinių" įstatų patvirtinimas. Apžvalginį pranešimą apie žemės ūkio laimėjimus nuo kolchozininkų I suvažiavimo 1948 m. iki jų antro susitikimo Vilniuje padarė kompartijos I sekr. A. Sniečkus. Liaupsindamas laimėjimus, jis iškėlė ir kaikurias nesėkmes — nepakankamai tikslų darbų organizavimą, peraugštą žemės ūkio gaminių savikainą, perbrangius pašarus ir darbo jėgą, nuostolingas technines kultūras. Naujuosius įstatus A. Sniečkus pristatė kaip sovietinės kompartijos demokratinį šedevrą, įvedantį kolchozininkams normuotą darbo dieną, apmokamas atostogas, pensijas, nedarbingumo pašalpas, garantuotą mėnesinį atlyginimą, premijas už geresnį darbą. Sekančią dieną žodį tarė iš Maskvos atskridęs Sovietų Sąjungos žemės ūkio ministerio pavaduotojas G. Vorobjovas. Suvažiavimo dalyvius sveikino jau kelintą mėnesį sovietų okupuotoje Lietuvoje viešintis Čikagos komunistų dienraščio "Vilnis" red. S. Jokubka, kuriam Maskva, matyt, netaiko kitiems lietuviams numatytų penkių parų viešnagės tik Vilniuje, bet leidžia važinėti po visą Lietuvą ir nereikalauja amerikietiškų dolerių. Savo įspūdžius pasakojo iš Niujorko sugrįžęs "Moscow News" korespondentas A. Laurinčiukas, turėjęs progos lankyti ir P. Amerikos kraštuose. Po trumpų diskusijų buvo patvirtinti naujieji kolchozų įstatai ir išrinkti 74 atstovai į sovietų kolchozininkų III visasąjungines suvažiavimą. Pagal Stalino laikų tradiciją suvažiavimo dalyviai pasiuntė sveikinimo telegramas sovietinės kompartijos centriniam komitetui, augščiausiojo sovieto prezidiumui ir Sovietų Sąjungos ministerių tarybai.

PAMINKLAS NUŽUDYTIEMS

Jau keletą metų ruošiamasi sutvarkyti Kauno IX fortą, kur vokiečiai yra sušaudę apie 80.000 žmonių. Konkursai aplinkai sutvarkyti ir paminklo projektui paruošti buvo skelbti, bet lig šiol negauta nė vieno priimtino pasiūlymo. Paskutiniame posėdyje organizacinio komiteto pirm. L. Šlepetys, Kauno miesto kompartijos komiteto I sekr. K. Lengvinas ir Dailininkų Sąjungos pirm. J. Kuzminskis paprašė skulptorius A. Ambraziūną, K. Bogdaną, A. Belevičių, J. Kalinauską, V. Vildžiūnaitę, A. Žukauską ir jiems talkinusius architektus paruošti galutiniam svarstymui iki 1970 m. gegužės 1 d. kelis paminklo projektus. Kviečiami įsijungti ir kiti skulptoriai.

DŽIAZO KLUBAS

Vis platesnio pripažinimo Lietuvoje susilaukia džiazo muzika. Neseniai Kaune buvo pradėta rengti savaitines džiazo popietes, o dabar Vilniaus respublikinėje konservatorijoje, kuri yra augščiausia muzikos mokykla Lietuvoje, atidarytas džiazo klubas. Su klubo programa džiazo mėgėjus supažindino konservatorijos komjaunimo sekr. K. Vasauskas. Pirmąjį koncertą čia surengė trombonisto V. Gilmano kvartetas ir V. Ganelino trio. Programon įtraukti geriausių sovietinių ir užsienio džiazo ansamblių koncertai, paskaitos apie džiazo istoriją.

MENININKŲ KONCERTAS

Kolchozininkų suvažiavimoo dalyviams surengtas specialus koncertas buvo pradėtas dramos aktorių R. Paliukaitytės ir V. Kybarto deklamacijomis, B. Dvariono uvertiūra "Aušra", kurią atliko autoriaus diriguojamas Vilniaus filharmonijos simfonijos orkestras, palydėjęs ir sol. V. Noreiką, dainavusį B. Dvariono operos "Dalia" Jurgelio ariją ir Don Chose ariją iš G. Bizet operos "Carmen". Programoje taipgi dalyvavo liaudies šokių ansamblis "Vaiva", kompoz. J. Gaižausko vadovaujama Trakų rajono kultūros namų kaimiška kapela su operos solistais E. Kuodžiu ir J. Girijotu, Italijoje dvigubą laurų vainiką laimėjęs vyrų choras "Varpas", diriguojamas vadovo A. Krogerto. Operos sol. V. Daunorui akompanavo S. Sondeckio diriguojamas Vilniaus filharmonijos kamerinis orkestras, prieš tai pagrojęs E. Balsio "Šokį". Estradinių dainininkų konkurso "Vilniaus bokštai" lauraetė O. Valiukevičiūtė, palydima R. Balčiūno pučiamųjų orkestro "Trimitas", padainavo B. Gorbulskio dainą "Mano gimtinė". Baleto teatro solistai R. Janavičiūtė ir Č. Žebrauskas atliko choreografinį-humoristinį vaizdelį "Palangos Juzė". Po V. Bartusevičiaus vadovaujamo liaudies dainų ir šokių ansamblio "Lietuva" pasirodymo koncertas buvo užbaigtas A. Cholminovo "Daina apie Leniną", kurią išpildė "Lietuva", "Varpas", solistai R. Siparis, K. Šilgalis, H. Zabulėnas, A. Lietuvninkas, V. Rubackis, L. Muraška, Z. Tervydis ir P. Zaremba.

PIRMŲJŲ GRETOSE

Kauniečiai šiandien yra geriausi šokėjai ne tik Lietuvoje, bet ir visoj Sovietų Sąjungoj. Tarptautinio pripažinimo spėjo susilaukti geriausioji pora — gydytojai Jūratė ir Česlovas Norvaišos. Jų stipriausi varžovai Kaune yra Dalia ir Vidas Kamaičiai. R. Vokietijoje surengtame tarptautiniame pramoginių šokių konkurse "Šoka Europa" jiedu išsikovojo IV vietą.

VĖŽIŲ VEISLYNAS

Kauno respublikinio vandens ūkio projektavimo instituto specialistai, talkinami vilniečių mokslininkų, paruošė eksperimentinio plačiažnyplių vėžių veislyno projektą, kuris sekančiais metais bus įgyvendintas Ignalinos žuvivaisos įmonėje. Čia kasmet numatoma auginti ir į Lietuvos upes bei ežerus paleisti po pusę milijono vėžiukų. Šių priemonių privertė imtis neproporcingai didelis vėžių sumažėjimas. Zoologijos ir parazitologijos instituto mokslinis bendradarbis J. Šeštokas jau gegužės 13 d. "Valstiečių Laikraštyje" rašė: "Nesunku nustatyti vėžių sumažėjimo priežastis. Visų pirma — vandens nusėdimas upėse ir ežeruose. Nusausinus pelkes, ėmė džiūti upeliai, sekti ir didesni vandens telkiniai. Atsidengė jų krantai ir kelmai — vėžių buveinės. Naujuose kanaluose vėžiai nebesuranda tinkamų vietų įsikurti. Tai ką gi daryti? Negi sustabdyti melioraciją? Jokiu būdu. Tačiau ar kartais nemelioruojame visų drėgnų plotų be jokios atrankos? Ar nepanaikiname ir tų pelkių, kurios ir nusausintos duos maža naudos, o jeigu būtų išlikusios — švelnintų klimatą, būtų ir toliau ta kempine, kuri iš aplinkos surinktų vandenį ir jį atiduotų mūsų upėms? Mokslininkai netgi sako, jog pelkės — tai gamtos atsinaujinimo fabrikai, biologiškai sudėtingi ir tuo vertingi. Pagaliau pelkės — tai uogų ir grybų karalijos, vaistažolių plantacijos. Naikindami pelkes — naikiname ir pelkių paukščius, kurių irgi nevalia išbraukti iš tėviškės gyvųjų lobių sąrašo . . ." Visuomeninis gamtos apsaugos inspektorius J. Siliūnas, aplankęs vėžingiausią Lietuvoje Veiviržos upę, "Tiesos" rugpjūčio 7 d. laidoje atskleidė antrą vėžių sumažėjimo priežastį: "Patikrinus keliasdešimt vėžiautojų, kurie vežėsi apie 3.000 vėžių, standartinių, gaudytinų nebuvo nė penkiasdešimt. Buvo jų tarpe ir visiškai mažyčių. O tai baisiausia! Jei išgaudysim šių metų vėžiukus, tai kiek bereikia iki jų išnaikinimo! . ."

V. Kst.

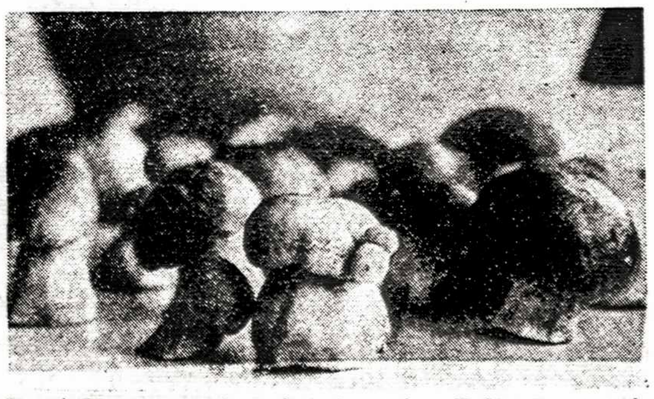

Šiemet Lietuvoje pridygo daug baravykų. Išrikiuoti ant stalo laukia šeimininkių

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM *PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH* BENDROVĖMS

Savininkas Algis (AL) Pilypaitis

Vankuverio tautinių šokių grupė, dalyvavusi programoje miesto meno galerijoj

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO MINĖJIMĄ

rengia Kanados Lietuvių Veteranų Sąjunga "Ramovė" ir

L. Š. S. T. Hamiltono D. L. K. Algirdo Šaulių Kuopa

1969 m. lapkričio 22, šeštadienį, 7 v. vakaro

Jaunimo Centro salėje, 58 Dundurn St. N. Hamiltone.

BALIUS-ŠOKIAI

Programa: 1. humoro šiupinys, vadovaujamas E. Kudabienės ir jos bendradarbių; 2. bufetas: įvairūs gėrimai ir valgiai; 3. turtinga daiktinė loterija ir laimės staliukai. Gros Benny Ferry — Domininko orkestras. Bilietai gaunami prie įėjimo į salę. Suaugusiems — $2, studentams — $1.

PROGRAMA SEKMADIENĮ

Lapkričio 23 d., 11 v. r., organizacijos įneša vėliavas į bažnyčią. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys mons. dr. J. Tadarauskas. Po pamaldų "Libera" už žuvusius karius, partizanus ir šaulius. Vainikų ir vėliavų eisena prie kankinių kryžiaus. Apie 12.45 v. p. p. iškilmingas vėliavų įnešimas į J. C. salę, minėjimas, profesoriaus A. Zubrio paskaita.

Meninę dalį atliks tautinių šokių grupė "Gyvataras", vadovaujamas G. Breichmanienės, Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas muziko A. Paulionio. Akompanuoja M. Klevaitė. Programos pranešėja Silvija Martinkutė.

Veteranų ir šaulių valdybos

HAMILTON, ONT.

IŠKILMINGA SKAUTŲ TUNTŲ sueiga įvyks lapkričio 16, sekmadienį, Jaunimo Centre. Skautai ir skautės dalyvauja organizuotai 11 val. pamaldose, po kurių įvyks sueiga 20 metų skautų įsikūrimo Hamiltone proga. Hamiltono skautai kviečia visus parapijiečius prisidėti prie mūsų šventės ir ateiti ne tik į šokius šeštadienį vakare, bet ir į iškilmingą sueigą. Lauksime. **A. V.**

ATEITININKŲ ŽINIOS. Spalio mėn. 5 d. įvyko 9—10 sk. moksleivių susirinkimas Nijolės Beniušytės namuose. Šį susirinkimą pravedė vicepirm. K. Šeštokas. Susirinkimą pradėjo malda. Po to buvo keli trumpi pranešimai. Sužinojom, kad centro valdybos bendra metinė tema — "Mes esame viena šeima". Ta tema 18-kai susirinkimo dalyvių buvo duota popieriaus ir laikraščių, iš kurių turėjo padaryti "kolažą", išspręsdami tą temą. Suskirstytos grupės darė savo "kolažus" ir turėjo kiekvienas paaiškinti, ką kas reiškia. Vieni parodė, kad šeimoje reikia meilės, nesvarbu kokia tauta bebūtų, kas šeimoj svarbiausia, bendras šeimos gyvenimas. Šie visi "kolažai" bus išsiųsti į kitas kuopas. Susirinkimas baigtas malda.

KRISTAUS KARALIAUS šventės proga spalio 26 d. ateitininkai sendraugiai minėjo savo 20-ties metų veiklos sukaktį. Visi ateitininkai, jaunučiai, moksleiviai, studentai ir sendraugiai dalyvavo Mišiose su vėliavomis. Mišias atnašavo kun. J. Gaudzė. Jaunimo Centre buvo bendri pusryčiai, kuriuos paruošė ateitininkai sendraugiai. Pirm. J. Pleiniui pakvietus mons. dr. T. Tadarauską sukalbėti maldą, visi pasivaišinome. J. Pleinys padarė 20 metų sendraugių ateitininkų apžvalgą. Sveikino mons. J. Tadarauskas, KLB Hamiltono apylinkės pirm. A. Juozapavičius, katalikių moterų pirm. p. Rekštienė. Labai įdomią paskaitą skaitė J. Matulionis. Jis mus jaunuosius ragino būti gerais katalikais ir nepalūžti gyvenime, kuris mūsų laikais stato naujus reikalavimus.

Meninę programos dalį atliko K. Bungarda, paskaitydamas porą eilėraščių. Programoje taipgi dalyvavo D. Deksnytė, K. Gedrimaitė ir akordeonistas K. Deksnys. J. Pleinys padėkojo visiems atsilankiusiems į šventę. Šventę baigėme ateitininkų himnu.

Saulius Balsys

Indėnės Pickle Crow, Ontario, srityje, kur naujieji Kanados lietuviai pradėjo savo karjeras aukso kasyklose

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Jauskitės saugūs su

dirbtiniais dantim

betkuriuo metu

Nesibijokite, kad jūsų dirbtiniai dantys gali atsiliuosuoti ar iškristi nepatogiu momentu. Kad saugiau ir patogiau jaustumėtės, tik užbarstykite truputį FASTEETH ant dantų plokštelių. FASTEETH laikys ir apatines, ir viršutines dantų plokšteles daug tvirčiau ir ilgiau, jums bus lengviau valgyti. FASTEETH yra alkaliniai — jokios gumos ar kilję skonio! Geri pritaikyti dirbtiniai dantys yra būtini jūsų sveikatai. Kreipkitės reguliariai pas savo dantų gydytoję. Nusipirkite FASTEETH.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus	5,5%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus indėlius	8%
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	Duodame:	
penktadieniais	9.30 — 8 val. vak.	asmenines paskolas iš	10%
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	nekiln. turto paskolas iš	9%

Ėjepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudа. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaidas (money orderius). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $1,600,000.00.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

LIETUVIŲ PAŠTININKŲ SĄJUNGOS valdyba Čikagoje išleido savo narių, buv. pašto, telegrafo, telefono ir radijo tarnautojų Lietuvoje platokus atsiminimus "Nuo krivūlės iki raketos". Ji turi 550 psl. teksto su 300 nuotraukų ir spalvotus Lietuvos pašto ženklus. Knygą redagavo A. Gintneris, o išleido — sąjungos valdyba. Lėšas sudėjo patys paštininkai — apie $3000. Iki šiol pusė knygų jau išplatinta. Norintieji minėtą knygą įsigyti rašykite: A. Gintneris, 3221 W. 61 St., Chicago, Ill., USA. Ji kainuoja su persiuntimu $5. Knyga įrišta kietuose viršeliuose.

ILMAR HEINERU paskirtas informacijos ryšių koordinatoriumi tarp Valstybės Departamento ir Amerikoje veikiančių reikšmingesnių organizacijų. Ilmar Heineru yra estas (D. P.), į Ameriką atvykęs 1949 m. ir 1959 m. tapęs piliečiu. Jis yra buvęs Mičigano valstijos senatoriaus Robert P. Griffin administracinės įstaigos vedėju, o paskutinių prezidentinių rinkimų metu Heineru buvo "United Citizens for Nixon-Agnew" komiteto direktoriumi. Jo funkcija taip pat bus palaikyti ryšius su įvairių tautybių pagrindinėmis organizacijomis. Jis yra baigęs politinius mokslus Mičigano universitete su augščiausiu pagyrimo laipsniu.

ŠVIETIMO TARYBA IV mokytojų studijos savaitės Dainavoje 1970 m. rugpjūčio 16-23 d. d. vadovu paskyrė Pr. Jogą, Klevelando Vysk. M. Valančiaus lietuvių mokyklos vedėją.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KURSĄ Čikagos K. Donelaičio augštesniojoje lituanistinėje mokykloje pradėjo dėstyti JAV LB tarybos narys ir ALTos vicepirm. Jonas Jasaitis. Septintokus ir aštuntokus jis supažindina su lietuvių išeivijos veikla, spauda, organizacijomis.

LIETUVIŲ TAUTOS naikinimo parodą jau paruošta Čikagoje — eksponatai sukrauti į dėžes. Šia paroda amerikiečiams ir lietuviams rūpinasi inž. K. Bartkaus vadovaujama ALTos valdyba. Rengėjų komitetas — pirm. J. Jasaitis, dail. A. Varnas, dail. Z. Kolba, D. Valėnas, J. Karklinis, J. Skorubskas, L. Prapuolenis — greit išleis parodos katalogą.

FORDHAMO UNIVERSITETE Niujorke profesoriauja 7 lietuviai: prof. V. Jaskevičius, SJ, dėsto slavistiką, prof. dr. A. Vasys — rusų kalbą, prof. K. Račkauskas — politinius mokslus, prof. E. Vitkutė — biologiją, prof. R. Mills-Milius — politinius mokslus su pagrindiniu dėmesiu Sovietų Sąjungai ir R. Europai, prof. E. Vaitkus-White — farmakologiją, prof. Judita Alauskaitė — rusų kalbą ir literatūrą. Gaila, kad kaikurie jau yra atsisakę gražių lietuviškų pavardžių, nors jų kolegoms jos nekenkia.

ČIKAGOS DERLIAUS ŠVENTĖS festivalyje lapkričio 1-2 d.d. Navy Pier LB apygardos valdybos pastangomis, talkinant skautams ir ateitininkams, buvo įrengtas paviljonas, rankdarbių ir kultūrinis skyrius. Programą atliko Irenos Smieliauskienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Grandis". Derliaus šventės festivalio karalaitė šiemet buvo išrinkta 17 metų amžiaus lietuvaitė Laima Plačaitė, lankanti Harper gimnaziją. Jos nuotraukas paskelbė dienraščiai.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZĖJUS Čikagoje papildytas bibliografo a.a. Aleksandro Ružancovo asmeniniu archyvu. Velioniui pagerbti surengtoje vakarienėje lapkričio 1 d. archyvinę medžiagą muzėjui perdavė našlė p. Ružancovienė ir dukra Veronika Petrulienė.

ŽURN. A. GINTNERIS renka lietuvių atsiminimus apie baisiuosius Dresdeno bombardavimus 1945 m. vasario 13-14 d.d. Tie, kuriems teko patirti šį pragarą, prašomi siųsti savo įspūdžius A. Gintneriui, 3221 W. 61 St., Chicago, Ill. 60629, USA.

KUN. KĘSTUTIS TRIMAKAS, SJ, po šešerių metų darbo pasitraukė iš Tėvų jėzuitų Čikagoje leidžiamo žurnalo "Laiškai Lietuviams" vyr. redaktoriaus pareigų, pradėjęs intensyvias psichologijos studijas.

Ispanija

LIETUVIŠKŲ RADIJO PROGRAMŲ reikalams savo viešnagę Madride spalio 18-21 d.d. skyrė VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas. Baltiečių radijo transliacijų reikalai buvo aptarti estiškos radijo programos vedėjo V. Raud surengtoje vakarienėje. Lydimas lietuviškų ir estiškų programų vedėjų, dr. J. K. Valiūnas aplankė Ispanijos valstybinio radijo užsienio skyriaus transliacijų direktorių Don Luis de Andres, informacijos ir turizmo ministerijos ryšių skyriaus vedėją Santiago de Pablo, spaudos departamento direktoriaus pavaduotoją, teisinio skyriaus vadovą ir Madrido universiteto teisių fakulteto prof. dr. Jose Angel Castro Farinas. Sekančią dieną jie buvo pavaišinti geriausiame Madrido "Ritz" viešbutyje. Lietuviškoji Madrido radijo laida transliavo į Lietuvą 15 minučių trukusį pasikalbėjimą su VLIKo pirmininku. Prieš išvykdamas iš Madrido į Barceloną, dr. J .K. Valiūnas surengė jaukius pietus "Ritz" viešbutyje Ispanijos informacijos ir turizmo ministerijos pareigūnams. Dalyvių tarpe buvo ir baltiečiams skirtų radijo laidų vedėjai. Transliacijos šiuo metu gerai girdimos Lietuvoje, nes jų nebando trukdyti specialiai šiam tikslui įrengti sovietų radijo siųstuvai.

Vokietija

SUTVIRTINIMO SAKRAMENTĄ trisdešimt vienam Vasario 16 gimnazijos mokiniui spalio 26 d. suteikė Bad Woerishofe apsilankęs vysk. A. Deksnys. Šia proga jis taipgi turėjo pasitarimus su 14 V. Vokietijoje gyvenančių lietuvių kunigų.

ŠIAURINĖJE VOKIETIJOJE viešėjo ukrainietis kardinolas Josyf Slipyj, pontifikalines pamaldas laikęs Hamburgo ir Hildesheimo katedrose. Kardinolo pagerbimui surengtuose pietuose lietuvių vardu jį pasveikino kun. V. Šarka. Už sveikinimą kardinolas J. Slipyj padėkojo lietuvių kalba, kurios jis yra pramokęs iš lietuvių politinių kalinių Sibiro koncentracinėse stovyklose.

Į MOKSLUS EINANČIAM LIETUVIŲ JAUNIMUI šelpti 1967 m. spalio 28 d. įsteigta Jono Glemžos vadovaujama "Labdaros" draugija. Valdžios įtaigose ji buvo įregistruota 1968 m. birželio 18 d. ir gavo teisę aukas atleisti nuo pajamų mokesčio. Pirmąsias oficialios veiklos metines "Labdara" buvo nutarusi atžymėti loterija, kuria rūpinosi Z. Glemžienė, M. Lėmanienė ir K. Simanauskas. Buvo planuota po DM 2.50 parduoti 1.500 bilietėlių ir turėti 500 fantų, kurių trečdalį suaukojo draugijos nariai V. Vokietijoje ir Šveicarijoje, be to, surinkę DM 287. Iš viso fantų buvo nupirkta už DM 688. V. Vokietijoje ir Šveicarijoje pavyko išplatinti 1.256 bilietėlius. Laimėjimų traukimas buvo pravestas VLB Stuttgarto apylinkės dvidešimtmečio išvakarėse. Gauta DM 2.536 gryno pelno, kurio dėka pirmiausia bus sušelpti du doktorato siekiantys lietuviai, dėl lėšų stokos turėję nutraukti studijas. "Labdaros" nariais gali būti viso laisvojo pasaulio lietuviai, atsiuntę metinį DM 12 mokestį (apie $3). Pastaruoju metu "Labdaron" įsijungė ev. senjoras kun. A. Keleris, mokytojas St. Povilavičius-Vykintas, ev. kun. J. Urdzė ir vašingtonietis prof. Pr. Zundė. "Labdara" kviečia JAV ir Kanados lietuvius pasekti jų pavyzdžiu — paremti kukliu nario mokesčiu mokslo siekiantį lietuvių jaunimą V. Vokietijoje. Didesnis narių skaičius sudarys didesnes galimybes. "Labdaros" adresas: 7 Stuttgart-Bad Cannstatt, Steinhalderstr. 147, W. Germany.

Australija

AUSTRALIJOS BALTIEČIŲ TARYBA parlamento rinkimų proga iškėlė eile klausimų politikams apie jų užimtą pozicija santykiuose su Sovietų Sąjunga. Specialus raštas buvo pasiųstas užsienio reikalų ministerijai, klausiantis, ar buvo paliestas Baltijos kraštų sovietinės okupacijos įteisinimo reikalas Australijos ir Sovietų Sąjungos vyriausybių pokalbiuose. Į raštą atsiliepė užsienio reikalų ministerį tuo metu pavadaves Allen Fairhall. Jo teigimu, apie Pabaltijo sovietinės okupacijos įteisinimą nebuvo kalbėta. Australijos vyriausybė ne tik nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos priverstinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, bet taipgi nėra atšaukusi oficialaus pripažinimo šioms nepriklausomoms respublikoms bei jų vyriausybių atstovams išeivijoje. Tokią Australijos vyriausybės poziciją rugsėjo 9 d. yra patvirtinęs užsienio reikalų ministeris Freith, atsakydamas į vieno parlamento nario klausimus.

SIDNĖJAUS ABC RADIJO stotis 2 BL kiekvieną sekmadienį turi 15 minučių laidą, skirtą Australijoje gyvenančioms etninėms grupėms. Neseniai ši laida "Contact Lithuania" programa australus klausytojus supažindino su lietuviais. Keletą lietuviškų dainų, palydima gitara, padainavo už šios radijo laidos redaktoriaus ištekėjusi lietuvaitė pianistė I. Vilnonytė-Koch. Žodį apie lietuvių jaunimą tarė dr. R. Zakarevičius, apie lietuvių kultūrinę bei religinę veiklą Australijoje ir sovietinę Lietuvos okupaciją — kun. P. Butkus.

SUDBURY, ONT.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS valdyba lapkričio 22, šeštadienį, 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje ruošia Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimą. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti, pasikviesti savo draugų ir svečių. Gros geras orkestras, veiks bufetas. **Valdyba**

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA galutinai susitvarkė ir veikia pilnu tempu. Vedėja — M. Venskevičienė, o jai padeda kun. Ant. Šabas, J. Kručas ir J. Valčeliūnas. Gaila, kad dar nevisi tėvai leidžia savo vaikučius. Šiais Švietimo ir Šeimos metais nė vienas lietuvių vaikas neturėtų likti be lietuviškos mokyklos. Kas neleidžia savo vaikų liet. mokyklon, daro jam skriaudą.

ALDONA KRUČIENĖ, KLB Sudburio apylinkės pirmininko pavaduotoja, atstovavo Sudburio lietuviams KLB krašto tarybos suvažiavime Toronte.

J. VAIČELIŪNAS, grįžęs iš Kanados lietuvių katalikų suvažiavimo Toronte, sekmadienį po pamaldų padarė pranešimą. **Sudburiškis**

Jaunimo žiburiai

VADOVAS NĖRA VALDOVAS, O JAUNIMAS – MOLIS

Ateitininkų globėjų bei vadovų suvažiavimas Toronte

Moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos sušaukti, suvažiavimo globėjai iš Toronto, Hamiltono, Detroito, Ročesterio ir net Waukegan, Ill. spalio 18—19 d. savaitgalį spręsti savo veiklos problemų ir pasidalinti mintimis. Iš viso jų buvo 27. Iš jų 75% buvo jaunimas — vyresnieji moksleiviai ir studentai. Lengvesniam problemų sprendimui jie buvo padalinti į globėjus — suaugusius, kurie prižiūri moksleivius ir "globėjus", ir į vadovus, kurie yra vyresnieji moksleiviai studentai, bet kurie kartu dirba su pilnateisiu globėju — suaugusiu.

Suvažiavimas prasidėjo veiklos pranešimais: Waukegano Vysk. Brazio kuopos — St. Milašius; Hamiltono A. Stulginskio kuopos — J. Pleinys, N. Beniušytė, K. Budninkaitė; Detroito Karaliaus Mindaugo — J. Damušienė; Toronto S. Šalkauskio — V. Kolyčius; Ročesterio—"Miško brolių" kuopos — B. Krokys. Taip pat padarė pranešimą jaunučių komisijos pirm. E. Gudinskienė apie vasaros metu suruoštus savaitės globėjų kursus Dainavojoe.

Pagrindinę paskaitą "Globėjas—kas jis per padaras?" skaitė Povilas Žumbakis iš Čikagos. Paskaitoje jis nagrinėjo žodžio sąvoką, ką globėjas globoja ir kaip tam pasiruošia, kaip sudaro darbui atmosferą ir kokia jam turi būti duodama talka. Globėjas yra organizacijos svarbiausia grandis, nes jis sumažina tarpą tarp vaikų ir suaugusių. Jis yra mokytojas, vadas ir pavyzdys. Kaip mokytojas, jis perduoda ateitininkų ideologiją, su kuria jis pats jau yra susipažinęs. Kaip vadas, jis turi nepamiršti, kad vadovas nėra valdovas. Kaip pavyzdys, jis turi visada visiems vienodai elgtis. Vaikai be galo greitai pajunta veidmainiavimą. Globėjo darbas yra lyg ir profesija.

Globodamas jis tiesiogiai dirba su moksleivių valdyba. Juos moko vadovauti posėdžiams ir susirinkimams. Globėjas turi būti kaip kaklas, o valdyba arba moksleiviai — galva. Kaklas, kai reikia, tą galvą truputį pasuka į teisingąją pusę. Kad būtų efektingas, jis turi prisiauginti sau pavaduotojų. Jei globėjui pasitraukus organizacija sugrius, tai reiškia, kad jis buvo blogas globėjas.

Pasiruošiant būti globėju, kiekvienas turi peržiūrėti savo sąžinę. Jis turi save auklėti visą laiką, ruoštis ir pasinaudoti medžiaga, kuri yra jo panosėje, jei tik jis jos ieško. Pas mus yra tendencija išspausdintus vadovėlius užgrūsti kur nors į kampą ir apie juos pamiršti, tada prašyti naujų vadovėlių.

Globėjas turi suprasti, kodėl mokinys nevisada nori klausyti. Jis turi susipažinti su grupe mokinių, su kuriais jis dirba. Jaunimas yra kaip molis, nes neturi užtektinai laiko galvoti. Užtat jis ir yra toks imlus visokiom idėjom, kurios jam pristatomos. Čia globėjui tenka didelė atsakomybė perduoti mokiniui teisingas idėjas.

Jei sąžiningai dirbame, nieko nereikia bijoti — jokios kritikos. Nereikia viešai bijoti pasisakyti ką tikime. Reikia priprasti sakyti: "Aš manau... Aš tikiu... Aš žinau...", o ne "Aš manyčiau, jeigu..."

Baigdamas paskaitininkas siūlė palaikyti kontaktą laiškais vieni su kitais, paruošti specialius bendraraščius globėjams, skatinti jų dalyvavimą vasaros stovyklose, kad geriau pažintų moksleiviją.

Sekė bendros diskusijos, per kurias globėjai iškėlė savo vietovei būdingas problemas. Taip pat buvo diskutuojamas perkėlimas moksleivių į studentų sąjungą. Vakare suvažiavimo dalyviai linksminosi Toronto ateitininkų suruoštame Havajų vakare — šokiuose.

Sekmadieni, po 10 val. Mišių ir bendrų užkandžių, visi buvo paskirstyti į diskusinius būrelius, kuriuose svarstė, kaip paruošti vadovą būti geru globėju, kokia yra globėjo rolės sąvoka, kokius jie mato trūkumus ir kaip juos papildyti.

Suvažiavimas artėjo jau prie galo. MAS centro valdybos pirm. A. Puteris pranešė ką centro valdyba iki šiol yra padariusi ir ko ji tikisi iš globėjų. Atsakymai į siunčiamas anketas yra veiklai esminis dalykas, nes tik taip sužinoma kur kokie trūkumai ir sudaromas bendras tos vietos veiklos vaizdas. SAS centro valdybos pirm. A. Razgaitis taip pat tarė žodį primindamas, kad studentų sąjunga yra pasiruošusi talkinti kur tik reikės globėjų. Tėvas Placidas padėkojo jaunimui, kuris sudarė centro valdybą Toronte. Amžinas prašymas naudotis rašomąja mašinėde bendraraščiams, popieriaus skolinimas, mašinų ūžimas iki vėlyvos nakties esąs įkyrus dalykas, tačiau džiaugėsi, kad bent tiek galėjo prisidėti prie jaunimo darbo. Suvažiavimas baigtas ateitininkų himnu.

Gabija

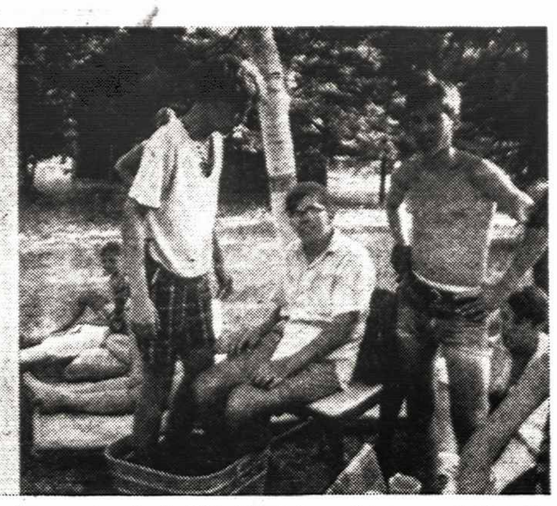

Kanados moksleivių ateitininkų stovykloje buvo surengtas žygis "Ateities" žurnalui paremti. Kairėje — žygininkai studijuoja žemėlapį, dešinėje — ilsisi po žygio Nuotr. M. Borusienės

Reikia mokytis iš praeities, veikti dabar, planuoti ateičiai

Kiekviena organizacija turi vienokią ar kitokią ideologiją, kurioje atsispindi jos tikslas, jos narių uždaviniai. Todėl organizacijos, kokios jos bebūtų, reikalauja, kad jos nariai pažintų jos tikslus bei ideologiją.

Ateitininkų organizacija didelį dėmesį kreipia į savo ideologiją. Ji yra suglausta penkiuose principuose, kurie daugiau ar mažiau apima visas gyvenimo sritis. Todėl pradedant nagrinėti ateitininkų ideologiją, tenka pradėti nuo jos principų.

1. Katalikiškumas — tai pirmas principas. Mes esam krikščionys, katalikai ir mūsų tikslas yra "ginti ne save, o Dievo idėją, nes be jos žmogus darosi laukinis ir civilizacija virsta chaosu" (Paul Claudel). Tikėdami absoliutinį Dievą, mes nepaneigiam žmogaus ir jo vertybių. Religinius principus derename su savo sąžine. Mes jungiame tai, ką turime, su tuo, ką darome. Mes sudarome vertybių skalę, kurios viršūnėje yra Dievas. Iš Jo plaukia visos kitos vertybės, pvz. tauta, visuomenė ir t. t.

2. Sekantis mūsų principas yra tautiškumas. Tauta ir tėvynė mums yra didelė vertybė, kurią norime įdiegti savo širdyse. Ta prasme ateitininkai yra tautininkai, bet ne nacionalistai, kuriems tauta yra augščiausia vertybė — pagrindinis gyvenimo tikslas. Mes nesakome, kad tauta yra absoliutinė vertybė, bet tvirtiname, kad ji yra Dievo duota ir žmogui būtina. Ypač šiuo metu, kai mūsų tėvynė Lietuva yra rusų okupuota, ateitininkams rūpi būti sąmoningais, kovojančiais lietuviais, kad mūsų tauta, ypač išeivijoj, nežūtų.

3. Inteligentiškumas. Šis principas, kaip ir kiti, derina kraštutinumus. Inteligentiškas žmogus derina savo laisvą valią, savo jausmus, savo protą, talentus ir visą savo charakterį bei visa tai iki maksimumo išlavina. Šis lavinimas reikalauja siekti mokslo, kurti naujas idėjas, išrasti naujus metodus ir dalintis savo žiniom bei mokslu su kitais.

4. Šeimyniškumo principas apima ne tik natūralią šeimą, bet taip pat ir visą pasaulį, nors natūralioji šeima yra akcentuojama. Natūralioj šeimoj tėvai yra mūsų pirmieji mokytojai, vadovai, karaliai ir kunigai, ypač kol esame jauni, nepatyrę, nesusipažinę su pasauliu. Vėliau šias funkcijas iš dalies perima mokyklos, organizacijos, valdžia ir Bažnyčia. Šeimyniškumo dvasiai ugdyti reikia trijų pagrindinių elementų: meilės, supratimo ir pagarbos. Jei šie elementai yra suderinti ir išvystyti, rezultatas yra harmonija tarp visų šeimos narių.

5. Paskutinis principas yra visuomeniškumas. Čia mes siekiame išlaikyti pusiausvyrą tarp organizacijų, vadų ir visuomenės. Jeigu tik vadai veikia ir kontroliuoja organizacijas bei visuomenę, mes gaunam vadizmą, "bosizmą", diktatūrą vieno žmogaus rankose. Jei tik organizacija veikia ir viską diktuoja, gauname partijos diktatūrą — pvz. komunizmas. Jeigu visuomenė veikia, nepaisydama oficialių, atsakingų vadų, kyla anarchija, kurią matom dabartinėse riaušėse, protestuose. Visuomeniškumo principo tikslas yra veikti bendruomenės gerovei. Ši veikla turi susidaryt iš dviejų šakų — ideologijos ir logikos. Kai sudedam idėjas, pažiūras kartu su patyrimais, diskusijom ir nurodymais, — gauname akciją, kuri pritaiko idėjas ir planus konkretiems uždaviniams. Mes turim mokytis iš praeities, veikti dabar ir planuoti ateičiai.

Dabartinė ateitininkija labai stokoja gilesnio savo ideologijos pažinimo. Šis klausimas liečia ne tik moksleivius ir studentus, bet dažnai ir pačius sendraugius. Kyla klausimas, kodėl taip atsitiko, kad mes, išbuvę ateitininkais nuo vaikystės, nesuprantam net ir paviršutininkai esmės mano anksčiau suminėtų principų? Atsakymas labai lengvas — niekas niekad nėra pakankamai stengęsis šią ideologiją mums perduoti. Per susirinkimus yra daroma tik tai, kas daugumai įdomu, nes vadovai bijo, kad nepavadintų atsilikusiais. Per susirinkimus yra vengiama gilesnių diskusijų savo ideologijai nagrinėti. Jeigu mes esam ateitininkai, tai norim ar nenorim, turime atkreipti dėmesį į mūsų principus, ideologiją, nes kitaip ateitininkų organizacija nieku nesiskirs nuo visų kitų sambūrių.

Almis Kuolas

REGINA VARANAVIČIŪTĖ

VĖJO VALANDOS

Yra noras, kad kas nors
Visą laiką būtų,
Nuoširdžiai priimtų,
Atsimintų.

Yra gražių valandų,
Bet ką daryt su jom,
Nes nėra atsiminimų,
Ir nemoku viena
Gyvent tų valandų.

Su vėju jos bėga,
Su ryto saule išnyksta,
Palieka tik popieriniu žodžiu
Primint,
Kad buvo gražios valandos.

AKLAS

Ir dabar galima galvoti,
Kad yra tėvynė
Toli už jūrų

Ir dabar galima sugrįžti
Į tą mylimą vietą,
Į jaunystę,
Nes tik per tą jaunystę
Gimė tos mintys,
Tas ilgesys,
Ir tie gražūs atsiminimai.

Ir dabar galima išnykti
Su tais atsiminimais,
Ir likti be akių, —
Į tą pasaulį,
Kuris dabar yra jūsų namai.

Bandysime išjudinti

Spalio 25-tos vakarą mažas entuziastiškai nusiteikęs būrelis susirinko atgaivinti Toronto skautų akademikų veiklos. Henriko Steponaičio namuose vakarienę paruošė Žibutė Gvildytė ir Algis Malkauskas, kurie neseniai įsigijo augščiausius virėjų laipsnius. Pasisotinę skanumynais, visi įsijungė į diskusijas tema — kaip atnaujinti skautų akademikų veiklą Toronte? Pasisakymai privedė prie išvados, kad reikia mums susipažinti su naujais studentais ir per šią pažintį įtraukti juos į mūsų eiles.

Buvo kalbėta ir apie sekantį jaunimo kongresą, kurio visi laukiame. Aišku, būtų smagu, jei šis kongresas įvyktų Toronte, nors ir prisipažįstame, kad Torontas jokiu būdu negalėtų padengti visų išlaidų. Neabejojame, kad Torontas galėtų prisidėti prie organizavimo tokio kongreso. Šis reikalas lieka Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai galutinai nuspresti.

Begerdami stiprią kavutę, nusprendėm, kad mūsų pareiga išjudinti bestudijuojančius jaunuolius, kurie laukia mūsų iniciatyvos ir nori prisidėti prie bendros lietuvių jaunimo veiklos — pramoginės ir akademinės. Nutarėm nelaukti. Entuziazmo pilni, suplanavom suruošti susipažinimo vakarėlį pas Jūratę Čeponkutę lapkričio 22 d., 7.30 v.v. Visi tuo susidomėję studentai ir gimnazijos abiturientai maloniai kviečiami atsilankyti. Lauksim.

JOANA LAIMA GATAVECKAITĖ

Smagi iškyla

Rytas Toronte buvo apsiniaukęs ir gana šaltas. Argi toks bus oras mums iškylauti Glen Haffy Conservation Parke — ateitininkų tradicinėje rudens iškyloje sekmadienį, rugsėjo 27 d.? Iš ryto daug kas susirinko į devintos valandos Mišias ir po jų linksmi išvažiavo autobusu ir automobiliais.

Jaunimas, palikę tėvus su maistu, išsiskirstė į savus būrelius su draugais ir pradingo. Vieni žaidė, o kiti iškeliavo apžiūrėti parko.

Staiga, lyg kokio magneto traukiami, iš visų parko kampų pradėjo visi rinktis į užkandžiams paskirtą vietą. Ar tai buvo sklindąs kepamų dešrelių kvapas? Visi skaniai pavalgę dalyvavo bendruose žaidimuose.

Buvo pastebėta kelios poros batų ir kojinių ant "barbecues", kad išdžiūtų. Atrodo, buvo ir tokių, kurie atsirado parko žuvų tvenkinyje.

Didelė pagunda buvo vandens pompa aikštės centre. Kilo į orą plastikiniai maišai, pilni vandens, ir tyško ant aplink esančių.

Taip pat prasidėjo įvairūs žaidimai, varžybos tarp dviejų grupių. Buvo kliūtinis bėgimas ir toks žaidimas, kur reikėjo sėdint ant žemės spardyti sviedinį su kojom ir bandyti įspirti į kitos komandos vartus. Paskiau prasidėjo rateliai ir dainos, kurioms pritarė kun. J. Staškevičius su akordeonu.

Apie puse penkių pradėjo visi skirstytis namo. Raudonais žandais ir pilni įspūdžių grįžom atgal į Torontą.

R. ČEPAITYTĖ

Nakties šešėliai ir Halloween

PETRAS LAPAS

Juodi šešėliai,
it gedulinga marška,
krenta tamsoje ir limpa
prie mano plaukų.
Akis bado mėnuliai.
Lyg tos baimės sukviesti
ant laiptų turėklų
spiečias varnai.
Jie svyruoja, draskosi,
paskui krenta; lyg vėlės,
klykia jie — tie varnai —
ir leidžias į rūsį.

Pastogėje girdžiu šikšnosparniai
suka lizdus.
Paliečiu. Plasnoja.
Šlamėjimas šiaušia plaukus...
Vienas paliečia skruostą . . .
Tada atidarau duris ir langus,
lyg žiovaujančius plyšius,
išvaikau šikšnosparnius,
bet... atsiranda pelėdos.

Jų ūkavimas, galvoju,
ar ne ženklas kitom
baidyklėm tamsoje?
Staiga telefonas . . . "Kas tu?"
Jis sunkiai alsuoja . . .
švebeldžiuoja . . .
triuką, matyt, vartoja.
"Gana!", sušunku,
lovon parpuolęs,
"gana...", šnibždu, pakartoju,
ilgai juokiuosi ir negaliu užmigti.

LAIMA ŠVĖGŽDAITĖ

Aš tave atsimenu

Aš tave atsimenu...
Ar aš nebuvau tavimi tapus?
Ir tu buvai mano šešėlis,
Kai aš buvau didi ir nesunaikinama.

Aš lyg ir atsimenu tavo žodžius...
Sakei — supraski pirmiausia savo likimą.
Nerkis gilyn, gilyn tu į save —
Beskęsdama matysi bekraštes nakties spalvas,
Nesuvaidomas dienų formas ir
Tarp teisybės ir fantazijos rasi tu prarają.

Taip! Bet kas dabar iš to?
Radau aš bedugnę ir su sąžine nebesusikalbu...
Kančia ir realybė yra viena —
Tarytum dvynukai,
Vienodais rūbais apsivilkę.
Už tai dabar aš dūstu pasaulio tuštumoj,
Kurią padarė žmonės.

Taip... Taip...
Aš tave puikiai atsimenu:
Tu esi mano pergyvenimų atsiminimai!
Tu esi ta vaiduoklė, kurią tuščioj rankoj aš dabar laikau...

Otavos "Žilvičio" kelionė lėktuvu

Kanados Folk Arts Council propaguoja tautybių vaizduojamąjį bei parodomąjį meną, gi Ontario FAC vadovauja ir Youth Exchange programai, finansuojamai Ontario švietimo ministerijos. Tautiniai meno vienetai, būdami FAC nariais, gauna progos save parodyti ir kitus pamatyti.

Spalio 17—19 d. tokią progą gavo Otavos lietuvių studentų šokių grupė "Žilvitis". Kelionę į N. Škotijos Strait Area Folk Arts Council ruošiamą festivalį parūpino dr. M. Ramūnienė, Otavos etninio meno tarybos pirmininkė. Gegužės mėnesį ji parengė ir vadovavo visai 7 dienų koncertinei Tulip Festival programai, kur "Žilvitis" šoko Centennial Centre ir City Hall salėje.

"Žilvičio" išvyka N. Škotijon buvo pirmoji. Skridimas lėktuvu suteikė Otavos lietuvių jaunimui daug malonių išgyvenimų: nauji gamtovaizdžiai, gražus pajūris. N. Škotijos istorinės vietos, malonūs šeimininkai, labai draugiški mažų vietovių žvejai, vietinis jaunimas. Tikrai buvo pasiektas Ontario švietimo ministerijos norimas tikslas — geriau pažinti ir labiau įvertinti Kanados kraštą bei žmones, užmegzti artimesnius ryšius su kitų provincijų jaunimu.

Nors "Žilvičio" grupė maža ir su ribotu repertuaru, bet savo pasirinktus šokius ji gerai paruošė ir darniai pašoko. Port Hawksbury gausi publika mūsų šokėjus nuoširdžiai priėmė ir labai gerai įvertino. Mūsų studentų pasirodymas ir puiki laikysena buvo tiek festivalio rengėjų, tiek juos apnakvyndinusių šeimininkų giriama ir laikoma tautiniu bruožu.

Festivalis ir jaunimo išvykos į istorines vietas buvo puikiai suorganizuotas — pasitiko vietiniai jauni škotai su muzika, autobusais vežiojo į įdomesnes vietoves, vaišino, linksmino ir išlydėjo su dainomis jau kaip gerus draugus.

Išvykoj dalyvavo: vadovė Joana Paulionytė, Milda Danytė, Irena Danytė, Dalia Priščepionkaitė, Teresė Ramūnaitė, Ligija Tchorznickaitė, Petras Butvilas, palydovė — Sofija Balsevičienė.

S. Balsevičienė

Jos mėgsta ledus labiau už pamokas

Dabarties jaunimas – kaip žiogas...

Dr. Il. Gražytės mintys, pareikštos skautų vadovų suvažiavime

Hamiltone spalio 11 d. įvyko vyresniųjų skautų-vyčių vadovų suvažiavimas. Po atidarymo, invokacijos, sveikinimų sekė skautininkės dr. Ilonos Gražytės paskaita. Ji iškėlė dvi šių laikų problemas: 1. tėvai mirtinai bijo vaikų nuo 13-20 metų; 2. vaikai tėvais visai nesidomi — tik toleruoja.

Pergreitai keičiasi

Kiekviena karta sukuria taisykles, vertybes. Bet šiais laikais jos **pergreitai** keičiasi. Daug tėvų nesuspėja suprasti naujų formų. Pvz. mes turime savo kalbą, kurios jie nesupranta. Žodžiai juos gąsdina, nes nežino ką reiškia. Visuomenė reikalauja daug daugiau, negu jaunas žmogus realybėje mato (skaityk "Growing Up Absurd", Paul Goodman). Dėlto jam be galo sunku bręsti. Realybė yra visai kitokia, negu tėvai, suaugusieji mums pasakoja. Iš to kyla krizė.

Individas jaunimo daugiausia vertinamas, ir dėlto jis ieško to individualumo dviem keliais: absurdu (narkotikai ir t.t.) ir gilia asmenybe. Visi ieško naujos dimensijos, bet kartu jaučia **baimę**, kad gali atsiskirti nuo grupės. Jiem kyla klausimas, kaip būti stipriu vienam tarp kitų? Tėvai neturėjo šios problemos, nes socialinės formos buvo kitokios — tarpas tarp visuomenės ir tėvų nebuvo toks didelis. Taigi, matome, kad jaunimui ypatingai sunku turėti ir išlaikyti vertybes — stebuklas, kad dar tiek jų turi.

Tėvai žiūri į jauną žmogų kaip į žiogą, kuris šokinėja nuo vienos idėjos prie kitos. Tėvai nespėja priprast prie šių greitai kintamų vertybių, naujų dalykų. Jie mano, kad vaikai susimaišę. Toks šių laikų tempas baugina tėvus, o jaunimas išgyvena vidinę krizę, nes jam sunku tapti individu šitoje materialistinėje, anoniminėje, kapitalistinėje visuomenėje, kurioje viskas gaminama milijonais.

Vaikai pažįsta tėvus tiktai kaip tėvus, bet ne kaip asmenis — žmones. Tėvai nemato vaikų atskirai nuo šeimos gyvenimo, t.y. nemato jų kaip asmenų.

Respektuojamos vertybės

Pirma dabarties jaunimo vertybė yra **teisingumas — alergija melui.** Jaunas žmogus nori gauti tik pagrindus, bet ne visus pagražinimus. Ornamentacija ypatingai vengiama. Yra aišku, kad vaikas tą patį darys kaip suaugęs, bet lengviau tą sau pripažins.

Antra vertybė — **eksperimentacijos garbinimas.** Pvz. moksle mokytojas turi vis rasti naujas formas dėstymui arba bus atmestas. Jaunoji karta yra dinamiška, desperatiškai gyva, nes baigusi mokslus eis dirbti ir taps "gyva mirusia". Niekas jaunimui neišaiškina, kad darbas — neviskas. Kyla konfliktas tarp eksperimentų ir konformizmo.

Trečia vertybė **tolerancija** žmogui ir grupei. Jaunas žmogus nesirūpina kito žmogaus odos spalva — jam rūpi jo idėja. Jaunoji karta pripažįsta, kad kiekvienas žmogus turi teisę galvoti kaip jis nori.

Ketvirta vertybė, turbūt pagrindinė, yra individo laisvė. Sunku įgyvendinti, nes žmonės sugrūsti miestuose. Niekas neišmoko, kaip būti laisvam savyje, turėti atsparumo, kai visuomenė jauną žmogų laužo.

Penkta vertybė — **tautybė ir internacionalizmas.** Senoji karta, pasak jaunųjų, perdaug dėmesio teikia patriotizmui, o jaunieji dar neturi nusistatymo. Jaunimo skalė yra: 1. individas, 2. grupė, 3. tauta. Visuomenė gi stato šiuos reikalavimus: 1. atsakomybę, 2. konformizmą, 3. materialinę kompeticiją. Šie reikalavimai sukelia krizę. Jaunas žmogus privalo: 1. mokytis gerais pažymiais arba nieko nepasieks ir negaus, neturės vietos visuomenėje; 2. būti populiarus, žinoti madas ir jas sekti arba jo niekas nemylės, nenorės, nepriklausys grupei; 3. rasti laiko save pažinti, apie save galvoti, gilinti savo asmenybę, t. y. rasti savyje individualumą.

Kaip suderinti šios kartos jaunimo vertybes ir visuomenės reikalavimus? Senos vertybės neduoda atsakymo į šitą klausimą. Atsakymo tenka ieškoti kitur. Reikia gydyti ligą, kuri vadinasi **vienišumas.** Reikia atsiminti, kad dabarties jaunimas bando rasti atsakymą ir išspręsti krizę.

A. Volungytė

Niekas nenorėjo važiuoti namo

Šiais metais aš buvau viena laimingųjų, kuriai teko Oak Pointe, Manitoboje, stovyklauti. Aš galiu nuoširdžiai pasakyti, kad man labai patiko, o taip pat ir visiems, kurie iš Winnipego stovyklavo. Čia mums pirmą kartą teko matyti tikrą stovyklą. Atvažiavo jaunimo iš Toronto ir Edmontono. Mes visi labai greitai susidraugavom ir visi labai gerai sugyvenom. Berniukai ir mergaitės buvome suskirstyti į atskiras palapines po 3-4. Mergaitėms vadovavo dvi vadovės, o berniukams — daugiau. Tai rodo, kad mergaitės moka geriau susitvarkyti, negu berniukai.

Per dieną mes neturėjome laiko nuobodžiauti. Iš ryto mus prikeldavo apie aštuntą valandą ir pradėdavo "kankinti" su mankšta. Po to turėdavom nubėgti į ežerą nusiprausti. Toliau — vėliavos pakėlimas, Mišios, visų labiausiai laukiami pusryčiai, pagaminti mūsų gerųjų šeimininkių. Iki pietų turėdavom šiek tiek laisvo laiko. Po pietų vadovai mums surasdavo visokių pramogų. Jodinėjom arkliais, maudėmės, turėjom ekskursiją autobusu ir panašiai. Taip pat mokėmės tautinių šokių, ruošėmės programai prie laužo. Visi turėjome ką nors veikti — nuo mažiausio iki didžiausio. Mums, winnipegiečiams, buvo labai įdomu mokytis naujų dalykų, o torontiečiai buvo labai geri mokytojai. Jie turėjo daug kantrybės. Ačiū jiems.

Nelaimių daug neturėjome. Vienas kitas užlipo ant varlės ar nuo arklio nukrito, bet visi likome viename gabale. "Zbitkų" mes daug nepadarėme. Nekartą girdėjome, kad kažkas slankioja apie palapines. Kai pažiūrėdavom, matydavom berniukus su pilnom rankom rankšluosčių. Kai sušukdavom, jie bėgdavo. Manote, kad mes negalėdavom jų pagauti? Atsikeršydamos mes jiem panašių išdaigų iškrėsdavome.

Kai stovykla baigėsi, nė vienas nenorėjo namo važiuoti. Bet ką padarysi...

Labai didelis ačiū mūsų klebonui kun. J. Bertašiui, kuris tiek daug vargo įdėjo į šią stovyklą. Mums visa tai sudarė labai didelį įspūdį, o naujų draugų, su kuriais susipažinome, niekuomet nepamiršime!!!

Vida Balčiūnaitė,
Winnipeg, Manitoba

Problemos, problemos... karas, hipiai, demonstracijos, revoliucijos, narkotikai, komunistai, mokykla, Dievas, tėvynė... Nuotr. J. Maco

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Kareivėlis

Stovi linksmas kareivėlis,
Eidamas sargybą.
Jam per petį šautuvėlis
Rudakotis kybo.

Oi, drąsus tas kareivėlis —
Jis ketina joti
Ten, kur teka Nemunėlis,
Lietuvą vaduoti!

O nujojęs — ką darys?
Visus priešus išvarys!
Jisai gins tėvynę —
Kraštą gintarinį.

J. Narūnė

Lėlių mama

Man tai rūpesčio nemaža —
Aš — visų lėlių mama!
Kad lėlytės būtų gražios,
Vien nuprausti — negana.

Tris suknias per trumpą dieną
Pasiuvau lėlėms,
Dar turiu užbaigti vieną
Žalią su rausvom gėlėm.

Ar mažiausiai mano Valei
Tiks suknelė mėlyna?
Kaip papuošt lėles į balių,
Turi rūpesčio mama.

A. Abromaitienė

"Lithuanian Pover"

Ėjau didele miesto gatve. Nepažįstamas žmogus, pamatęs mano "Lithuanian Power" sagą, priėjo ir paklausė: "Kas yra "Lithuanian Power"? Atsakiau, kad tai yra ta jėga, kuri Lietuvą išlaisvins. Jis mane paklausė: "Kas yra ta Lietuva?" Aš buvau labai nustebintas, kad toks puikus žmogus nežinojo nieko apie mūsų kraštą.

Aš manau, kad tai yra lietuvių bendruomenės kaltė. Mes labai smarkiai dirbame savo mažame ratelyje, bet garsinti savo vardą neseniai pradėjome. Dabar visur matome nešiojamas "Lithuanian Power" sagas ir vaikai jaučia pasididžiavimą savo tauta. Tai yra gerai, nes ateities bendruomenė bus sudaryta iš šito jaunimo. Jaunimas noriai dalyvauja sporto klubuose, ypač varžybose, tarp kitų tautų. Čia jie sutinka daugiau lietuviško jaunimo ir tada kartu su draugais gali dalyvauti ir kitose organizacijose. Skautai ir ateitininkai labai gerai dirba čia ir kitur. Skautai praeitais metais buvo Amerikoje suruošę tautinę stovyklą, kurioje dalyvavo tūkstančiai lietuviško jaunimo. Jie išmoko bendradarbiauti ir drauge linksmintis. Toronto ateitininkai šiais metais išsikovojo centro valdybą. Visa tai padaro didelį įspūdį ir paskatina jaunimą dirbti Lietuvai.

Dabar Kanada susidomėjo Lietuvos kultūra. Otavos muzėjus yra numatęs skyrių Lietuvai. Čia bus sutartinių ir liaudies dainų juostelių. Kanklės, skudučiai ir birbynės, lietuvių seniausi instrumentai, bus parodoje kartu su kasdieninio gyvenimo reikmenimis.

Toronte yra keli chorai ir tautinių šokių grupės. Kartu su šeštadienine mokykla šitos grupės skleidžia kultūrą ir lavinasi lietuvių kalboje. Tokiu būdu bendruomenė gerai ir apgalvotai savo darbą atlieka. Ji išleido net knygą apie Lietuvą ir Kanados lietuvius — "Lithuanians in Canada".

Rasa Bukštaitytė, 9c skyrius

"MYLIOS UŽ MILIJONUS"

Hamiltono jaunimas ir dalis suaugusių dalyvavo "mylios už milijonus" žygyje už Kanados ir pasaulio nelaimingus žmones. Iš mūsų VI klasės, Vysk. Valančiaus šeštadieninės mokyklos, tame žygyje dalyvavo septyni mokiniai. Penki nuėjo visą kelią. Žmonės aukojo pinigus už kiekvieną nueitą mylią. Iš mūsų klasės žygiavusieji surinko $206.80.

Kai aš ėjau Main gatve, mačiau einančių visokių žmonių. Vieni buvo išvargę, kiti ėjo basi, treti — tik su kojinėmis ir nešė rankoje savo batus. Veidai buvo nudegę nuo saulės, kelės negalėjo daugiau paeiti. Tokius draugai nešte nešė iki miesto centro. 17.000 pradėjo eiti iš miesto centro ir tik 1.500 pabaigė keliauti tas 35 mylias.

Šis žygis buvo labai įdomus, nes ėjo ne tik žmonės, bet ir asilai ir šunys — rinko pinigus.

Gražu buvo matyti tiek daug žmonių, kurių tikslas buvo padėti kitiems, mažiau laimingiems. Kitais metais žadu ir aš dalyvauti tame žygyje, kuris vadinasi "Mylios už milijonus" ir suteikia tiek daug pagalbos vargstantiems žmonėms.

Danutė Borusaitė,
Hamilton, Ont.

Laiškas

Mano Miela Drauge,

Jau seniai aš tau rašiau, o iš tavęs nė žodelio. Laukiau tavo laiško, buvau ir viltį praradus. Tačiau šiandieną jį gavau. Ir kiek man buvo džiaugsmo jį atidaryti ir skaityti.

Nusiminiau radusi skundus ir nusivylimą. Rašai daug ir smulkiai apie savo vargus. Nori, kad aš tau patarčiau. Kaip tau gyventi, kad būtum laiminga? Na, ir ką aš galiu tau geriau patarti ir išgalvoti. Nebent ką pats Dievas sugalvojo — tai Dešimt Dievo įsakymų. Tu juos gali vadinti ir dešimt patarimų jaunam draugui. Jie tinka visiem žmonėm — mažiem ir dideliem, jauniem ir seniem. Nemanau, kad aš turėčiau juos tau išvardinti. Žinau, kad tu atsimeni juos iš mažų dienų. Tik tu juos visus laikyk ir pamatysi, koks tavo gyvenimas bus šviesus ir laimingas.

Tuo ir baigiu, linkėdama tau daug laimės tavo gyvenime. —

Tavo Marytė

Renata Slapšytė, 9c skyrius

Televizija

Šios generacijos mieliausias laiko praleidimas yra televizija. Beveik kiekviena šeima visoje Kanadoje turi po vieną televiziją, o yra šeimų, kur turi po du ar tris priimtuvus.

Ar televizija tikrai naudinga? Ar ją būtinai reikia turėti? Aš sakyčiau, kad naudinga, jeigu moki naudotis. Televizija yra gerai turėti — klausyti žinių ir išgirsti apie pasaulio įvykius, pažiūrėti kokios nors dokumentinės programos, truputį pailsėti. Televiziją yra gerai turėti, jeigu neturi ką veikti.

Bet dauguma žmonių nemoka naudotis televizija. Jie iš ryto atsikėlę, dar nenusiprausę, bėga prie televizijos ir žiūri gerą pusvalandį. Tada, neturėję laiko pavalgyti, apsirengia ir išeina į darbą ar mokyklą. Parėję iš darbo skuba vėl prie televizijos ir ten sėdi iki vakarienės. Pavalgę nusišluosto lūpas ir vėl bėga prie televizijos, kur prasėdi iki vidurnakčio. Vaikai neparuošia mokyklos pamokų, o tėvai neatlieka savo darbų.

Jonas Dobrovolskis, 9c skyrius

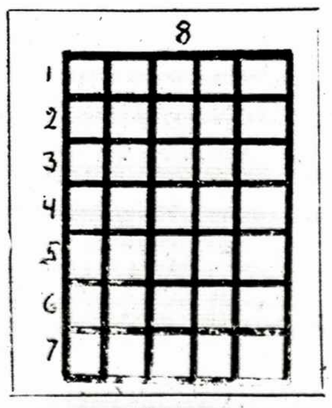

Galvosūkis

Įrašykite skersai į langelius:

1. Pastatas, kur gyvename
2. Kasdieninis maistas
3. Irankis plaukams šukuoti
4. Ką spausdina spaustuvė?
5. Iš ko išauga augalas?
6. Kūno dalis
7. Kas rieda iš akių?

Perskaitę išilgai 8 eilutę gausite vietą, kur mokosi mokiniai.

Atsakymas: MOKYKLA

Tėvynė

Juodi debesys dengia
Tą dangaus mėlynę,
Ašaros dar rieda,
Tau, brangi tėvyne.

Kai tamsi naktis užėjo,
Ir nėra jokios šviesos,
Sunkią ranką jie uždėjo,
Ant tavo jaunos galvos.

Surakintos rankos, kojos,
Negali laisvai judėt,
Prislopintas tavo balsas,
Kad nebūtų jo girdėt.

Ir suklupai tu ant kelių,
Spaudžiama didžių vargų,
Nieks negirdi tavo skundų
Nei vargingų aimanų.

Ar kas gali pasakyti,
Kad nejauti tu skriaudos?
Kur pradingo tavo laisvė,
Kas turi iš to naudos?

Kodėl niekas neišgirsta
Tavo skundų, aimanų?
Ar pasaulis apsiprato
Su blogybėm šių laikų?

Alfredas Keliačius, X sk.,
Hamiltono šeštadieninė mokykla

Amerikos lietuvių organizacijos Lietuvos vyčių suvažiavime naujai išrinktoji vadovybė. Iš kairės I eilėj: D. Daniels — I vicepirm., S. Vaitkus — narys, S. Sankal — ižd., dr. J. Stukas — pirm., D. Dutkus — protokolų sekr., A. Jaritis — narys; II eilėj: Ł. Svelnis — III vicepirm., H. Zimmer — finansų sekr., L. Pauksta — II vicepirm.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

344. Čepaitis, Bronius	$100
345. Dragūnevičius, Petras	100
346. Mačys, Andrius	100
Papildė įnašus:	
13. Kantvydas, Albinas iki	$800
19. Tumosa, Jonas	600
257. Prišas, Juozas	200

Įmokėjo įnašo sąskaiton: Aušrota, Jurgis $20, Čepaitis, Apol. $10, J. D. $10.

P. Dragūnevičius, savanoris-kūrėjas, Vyčio kryžiaus kavalierius, davė įnašą tragiškai žuvusiai žmonai atminti (gyv. Londone). A. Mačys, 83 m. amžiaus teisininkas, dabar ligonis. Įnašą davė jo žmona Grasilda, gyv. Londone. J. Aušrota yra Londono apyl. pirm. Visi kiti aukotojai — torontiškiai.

Š.m. spalio 25 d. KL Fondo taryba patvirtino komisijos pasiūlytą pelno paskirstymą:

KLB švietimo komisijai	$250
Maironio šeštad. mokyklai	300
Hamiltono šeštad. mokyklai, lituanistikos seminarui, sporto kl. "Vytis, ateitininkų stovyklai ir skautų vietininkijai po $150	750
Šeštad. mokykloms: Montrealyje, Otavoj, Londone ir "Baltijos" stovyklavietei Montrealyje po $100	400
Šeštad. mokyklom: Winnipege, Sudbury, Delhi, St. Catharines, vaikų darželiui Toronte, sporto kl. "Aušra", Fort William liet. parkui, studentų sąjungai, "Tėv. Žib." ir "Nepr. Lietuvai" po $50	500

Iš viso paskirta $2200. Už 5 mėnesių bus skirstomos 1969 m. pelnas, kuris bus jau daug didesnis, nes gautos didesnės palūkanos — 6.75%. Po N. Metų bankeliai mokės 8%. Šiuo metu Fonde yra $54.500 įnašų ir $2.400 palūkanų. Įnašus ir aukas siųsti: 325 Seaton St., Toronto 2, Ont., arba įmokėti liet. bankeliuose.

P. LELIS, vajaus ved.

XV KANADOS LIETUVIŲ DIENOS APYSKAITA

Pajamos:

Bilietai į susipažin. vakarą	$2,257.00
Bilietai į koncertą	2,298.00
Susipažinimo vakaro loterija	413.19
Koncerto programos	52.41
Priedas už JAV dolerius	11.90
Iš viso pajamų	$5,032.50

Išlaidos:

Koncerto programos atlikėjams	$1,474.90
Salių nuoma	753.00
Vakarienė, dovanos, vaišės	308.46
Reklama	292.91
Jaunimo suvažiavimas	262.15
Susipažinimo vakaro orkestras	240.00
Meno paroda	95.45
Šaudymo varžybų nuostolis	19.15
Įvairios smulkios išlaidos	298.00
Iš viso išlaidų	$3,744.02
Grynas pelnas	1,288.48
	$5,032.50

Gryno pelno gauta: vienas tūkstantis du šimtai aštuoniasdešimt aštuoni doleriai ir 48 centai. Pelnas po lygiai paskirstytas tarp Hamiltono apylinkės ir KLB krašto valdybos. Nuoširdžiai dėkojame visiems už dalyvavimą Penkioliktoje Lietuvių Dienoje 1969 m. rugpjūčio 29—31 dienomis Hamiltoone ir prisidėjimą prie jos pasisekimo.

A. Juozapavičius, pirmininkas
K. Žukauskas, iždininkas

1969. X. 17

VANCOUVER, B.C.

MŪSŲ VEIKLA. Negausi yra mūsų kolonija. Neturime didelių ir veiklių organizacijų, tačiau ir esamose sąlygose bandoma neapleisti tikslo, sujungti visus šioje apylinkėje gyvenančius į vieną lietuvišką šeimą. Vasario 16 minėjime J. Raudonis pasakė tai dienai pritaikytą kalbą. Meninėje dalyje buvo dainos, eilėraščiai ir tautiniai šokiai. K. Skrinskas surinko Tautos Fondui $181. Motinos Dienos minėjimo programą parengė T. Česnaitienė, kurioje buvo sujungtos vyresniųjų ir jaunesniųjų jaunimo grupės. Buvo vaidinimas, deklamacijos, šokiai ir rankdarbių įteikimas savo motinoms. Malonu buvo stebėti ypač jaunesniųjų lietuviškas deklamacijas. Nevienai motinai buvo džiugu matyti, kad jos vaikai, nors ir toli nuo Tėvynės, stengiasi nepamiršti tėvų kalbos. Tautinių šokių grupę, vadovaujama A. Šmitienės, sudaro 23 asmenys. Praėjusiais metais, šalia pasirodymų saviškių tarpe, ji dalyvavo tautinių grupių festivalyje Vankuverio meno galerijoje, Vankuverio planetariume ir išvykoje į Port Alberni, Vankuverio saloje. Mokomasi naujų šokių. Grupės pasirodymas planuojamas praplėsti už Britų Kolumbijos ribų. Vasaros metu jaunimo grupė buvo išvykusi slidinėti į kalnus. Buvo surengta savaitgalio stovykla gražiame Pembertono slėnyje, kur stovyklautojus aplankė kun. St. Kulbis, S.J. J. Macijauskas, uolus jaunimo rėmėjas, paaukojo $500 grupės reikalams. A. Bubnys Simon Fraser universitete išlaikė egzaminus mokytojo diplomui gauti ir dėsto tapybą bei keramiką Sir Winston Churchill gimnazijoje Vankuveryje. Taipgi jis yra apylinkės atstovas jaunimo reikalams ir dalyvauja tautinių šokių grupėje. Šiais metais Simon Fraser ir UBC universitetuose studijuoja: V. Bukauskas, R. Dunda, B. Macijauskaitė, K. Macijauskas, R. Macijauskas, A. Sakalauskas ir J. Vileitaitė. Veikia medžiotojų ir meškeriotojų klubas, vadovaujamas L. Česnaičio.

A. Kulnys

KLAIDA. "TŽ" 43 nr. Vlado Rušo straipsnyje "Naujų ateivių senais keliais" įsibrovė klaida. Ten sakoma, kad Simon Fraser universitetą Vankuveryje baigė R. Šlepetytė. Turi būti Rita Regina Šepetytė. Ji baigė tą universitetą BA — bakalauro laipsniu ir dabar dėsto anglų kalbą bei literatūrą vienoje Vankuverio gimnazijoje. Kor.

WINNIPEG, MAN.

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS. Spalio 3 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje susituokė **Aloyzas-Augis Šarauskas** su **Hilda Barkauskaite.** Įspūdingas jungtuvių apeigas atliko kun. J. Bertašius. Jų įspūdingumą didino ir ta aplinkybė, kad jaunasis yra neseniai su motina atvykęs iš okupuotos Lietuvos pas tėvą ir vyrą Mečį Šarauską. Pastarasis karo metu buvo priverstas pastraukti į vakarus ir palikti savo sūnelį su motina. Įvykiai betgi susiklostė taip, kad tėvas negalėjo grįžti į okupuotą kraštą. Gyvendamas Kanadoje, jis ėmėsi statybos rangovo darbo, gražiai įsikūrė, bet be šeimos negalėjo nurimti. Jis išbandė visus būdus išgauti savo šeimai iš okupuotos Lietuvos ir atrodė, kad viskas veltui. Po pakartotinių pastangų pagaliau 1968 m. atėjo žinia, kad gautas leidimas atvykti žmonai, o sūnui — tik keliem mėnesiam. Begalvojant apie sūnaus atostogų pabaigą, įvyko netikėtumas — sūnus pranešė savo sprendimą tuoktis su Hilda. Tai buvo didžiulio džiaugsmo šventė. Į vestuvių puotą Concord Motor Hotel susirinko apie 300 tautiečių. Iškilmei vadovaujant Romui Ramančiauskui, kun. J. Bertašius sukalbėjo maldą, o dr. P. Jauniškis papasakojo nuotakos Hildos iki šiol nueitą kelią. Iš jo kalbos ryškėjo, kad Hilda buvo viena veikliausių lietuvaičių Winnipege — dalyvavo parapijos chore, vaidinimuose, vadovavo tautinių šokių grupei, dirbo ateitininkuose, skautuose, Bendruomenėje. Apie Aloyzą prabilo pati motina Emilija Šarauskienė. Palinkėjusi sūnui ir marčiai laimingo gyvenimo, pastatė ant stalo vyno bonką ir tarė: "Tą vyno bonką atvežiau iš okupuotos Lietuvos. Kai ištekėjau už Mečio Šarausko, per vestuves turėjome tris vyno bonkas. Vieną išgėrėm vestuvių vakarą, antrą — per sūnaus Aloyzo-Augio krikštynas, o trečią atsivežiau čia ir atiduodu jaunavedžiams. Tad vaišinkite visus! Tik gaila, kad tos vienos bonkos neužteks. Kviečiu gerb. kleboną kun. J. Bertašių padauginti." Motinos žodžiai visus džiugino ir kartu jaudino, nes jos veide pynėsi džiaugsmas su ašaromis. Visi dalyviai linkėjo jaunavedžiams laimingos ateities. Kaip toliau tvarkysis jaunavedžiai, nežinia, tik, atrodo, Aloyzo grįžimo klausimas Lietuvon liko išspręstas netikėta santuoka. Kor.

LONDON, ONT.

JUBILĖJINIS LAIKRAŠČIO VAJUS. "Tėviškės Žiburiai" — vienas pažangiausių lietuvių laikraščių išeivijoje, nekartą susilaukęs gražių atsiliepimų tiek apie jo turinį, tiek apie išvaizdą, lietuvių kalbos grynumą ir t.t. Tai mielas į rankas paimti savaitraštis su gausiomis ir įdomiomis iliustracijomis-nuotraukomis. Jo kainą vieneriems metams $6, pirmamečiams skaitytojams — $4. Galima užsisakyti pas Daniliūną, suteikiantį platesnę informacijų tel. 438-7694, arba pasiunčiant pinigus pašto perlaidą šiuo adresu: Tėviškės Žiburiai, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Pageidaujantiems laikraštis siunčiamas susipažinti nemokamai. Šiemet laikraštis švenčia savo dvidešimtmečio sukaktį ir, reikia manyti, artimoje ateityje dar pagerės. Ateinančiais metais "TŽ" bus vienas iš tų laikraščių, kuriuose tilps išsami informacija apie Lietuvių Dienų Londone rengimo darbus. Taigi, ateinančiais metais jį turėti savo namuose bus dar svarbiau, negu ligi šiol. Jį užsisakius nereiks klausinėti pažįstamus, kaip vyksta Lietuvių Dienų parengiamieji darbai, kas naujo Londone, Tėvynėje ir pasaulyje.

P. PETRAŠIŪNIENĖ, aktyvi katalikių moterų narė, gydosi Westminsterio ligoninėje. Linkime galimai greičiau sveikai sugrįžti į Londono lietuvių bendrą šeimą. D. E.

Niagaros pusiasalis

PRIIMTA APYSKAITA. Dėl vasaros atostogų bei kitų kliūčių skautų rėmėjų valdyba galėjo susirinkti posėdžio tik dabar. Priimta Joninių apyskaita, rodanti gryno pelno $511.-73. Visas pelnas pervestas į skautų rėmėjų iždą, kuris, apmokėjus šių metų skautų veiklos sąskaitas, rodo $473.07. Nutarta neužilgo sušaukti visuotinį susirinkimą, nes valdybos kadencija jau baigiasi. Susirinkimui bus pasiūlyta rinkti valdyba iš daugiau asmenų. Šiemet tebuvo trys. Taip pat bus pasiūlyta ateinančiais metais tradicines Jonines rengti kiek galint plačiau, sudaryti daugiau pajamų ir jau pereiti remti netiktai skautus, bet ir kiekvieną jaunuolį, norintį dirbti lietuvybės darbą. Dar yra nemažai vaikų, nedalyvaujančių jokioje veikloje. Reiktų įtraukti visus ir dirbti vieningai, nes pasiskirsčius neužtenka gerai veiklai jėgų. Mūsų skaičius čia jau nėra toks didelis. Kaikurie tėvai mano, kad jų vaikai, kartą neįtraukti į bendrą veiklą, gali ir likti nuošaliai. Gyvenimas betgi rodo, kad vaikai kartais pamėgsta augti su kitais lietuviukais ir išauga lietuviais ir veikėjais. Kodėl nesuteikti vaikams šios progos pabandyti? Tai gali būti lemiamas žingsnis jų tautiniame gyvenime. Viena svarbu — nelaukime, kol tokie tėvai mus suras. Suraskime juos ir prieikime prie jų. Valdyba, baigdama savo šių metų darbą, dėkoja visiems lietuviams už parodytą nuoširdumą mūsų jaunimui ir už pagalbą valdybai.

Skautų rėmėjų valdyba

NAUJI — PAGERINTI
NAUDINGESNI
UŽ PINIGUS
DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI
Į LIETUVĄ
OFICIALŪS
PILNAI GARANTUOTI

Pagal naują pagerintą susitarimą, jūsų giminės galės pasirinkti ką norės Vnešposyltorgo krautuvėse. DABAR JIE GAUS DAUG DAUGIAU PREKIŲ UŽ JUOS, NEGU IKI ŠIOL, NES KAINOS YRA ŽYMIAI SUMAŽINTOS.

Dėl to geriausia siųsti:
DOVANŲ PAŽYMĖJIMUS.
Jie yra naudingesni už pinigus ar siuntinius. Ištirkite, kaip geriau galima padėti giminėms.

PRAŠYKITE MŪSŲ
NEMOKAMŲ KATALOGŲ
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street,
New York, N.Y. 10010 U.S.A.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

CICERO JAUNŲJŲ LIETUVIŲ FILATELISTŲ būrelis surengė parodą Šv. Antano par. salėje lapkričio 1-2 d. Su savo pašto ženklų rinkiniais pasirodė 12 mokinių nuo 8 iki 16 m. amžiaus. Šis būrelis, kurį globoja P. Baužys, J. Kreivėnas ir K. Vabalaitis, yra vienintelis išeivijoje organizuotas tokio pobūdžio vienetas. Jo kaikurie nariai jau yra gerokai pažengę ir rodo didelį dėmesį filatelijai. Pvz. šioje parodoje pačią pagrindinę premiją "Grand Award" gavęs 13 m. amžiaus jaunuolis Petras Kisielius išstatė rinkinį tema "Lietuvos istorija pašto ženkluose", kuris yra tikrai pažymėtinas. Taip pat ir kiti pirmųjų premijų laimėtojai — Violeta Vabalytė, Milda Vaitkevičiūtė, Rimas Baužys, Arūnas Vabalaitis, Arvydas ir Vytautas Vaitkevičiai yra verti dėmesio. Nemažai jų specializuojasi Lietuvos pašto ženklų rinkime ir tokiu būdu susipažįsta su savo tėvų kraštu, jo istorija ir pan. Tai yra gera lituanistinio auklėjimo priemonė. Jaunųjų filatelistų rinkinius vertino ir premijavo filatelistai: Ignas Sakalas, Liudas Kairys (abu iš Čikagos) ir Jonas Grigaliūnas iš Klevelando. Laimėtojams buvo įteikta ir gražių dovanų.

Kartu su jaunaisiais filatelistais įdomių rinkinių — ne vien tik filatelijos srityje — išstatė ir suaugusieji. Vertingą lietuviškų medalių ir ordinų, gamintų Lietuvoje ir užsienyje, rinkinį išstatė Edvardas Mikutis. Juozas Kreivėnas pasirodė su retomis istorinės Lietuvos monetomis. Taip pat, minint DP gyvenimo 25 m. sukaktį, Juozas Kreivėnas išsavo archyvo parodė apie porą šimtų leidinių, išleistų tremtinių stovyklose. Tai turbūt vienintelis asmuo išeivijoje, kuris turi sukaupęs tiek daug tremtinių išleistų leidinių, jų tarpe ir tokių, kurių yra išėję tik vienas ar keli egzemplioriai.

Meno ir dailės mėgėjai šioje parodoje taip pat galėjo šį tą įdomaus pamatyti. Pupelių šeima čia buvo išstačiusi dail. Vaclovo Mikневičiaus, gyvenančio Kaune, nemaža keramikos dirbinių, tautinių audinių iš dabartinės Lietuvos. Kan. P. Juknevičius parodė gausų gintaro išdirbinių rinkinį iš Lietuvos.

Išleistas ir parodos katalogas, kuriame rašoma: "Pašto ženklai yra mūsų Lietuvos nepriklausomybės liudininkai. Kas su Lietuva bebūtų, kas jos nepriklausomybę pripažintų ar ne, kas mūsų tautos laisvę atsimintų, o kas ne, o viso pasaulio filatelistų albumuose vis tiek yra Lietuvos skyriai. Atversi lapą — o gi tau akį merkia susirikiavę, Vyčiu pasipuošė ženklai ir tarsi sako: nepamiršk, mes nepriklausomi ir pilnateisiai!"

• • •

MINĖTOSIOS PARODOS DALYVIŲ dauguma mokosi Cicero pradinėje lietuvių mokykloje, kurios tėvų susirinkimas įvyko lapkričio 2 d. Ši mokykla yra viena iš nedaugelio Amerikoje, kuri lietuvių kalbos pamokas turi kasdien. Čia kalbėjęs jos vedėjas J. Kreivėnas pasidžiaugė, jog gražiai gyvuoja mokyklos choras, kuris yra pirmaujantis Čikagos apylinkėse. Nuo šių mokslo metų pradžios pradėta vaikus mokyti ir tautinių šokių bei žaidimų. Į susirinkimą atsilankęs LB Cicero apyl. valdybos pirm. Stepas Ingaunis pažymėjo, kad valdyba šiais metais mokyklą parems $500 auka.

• • •

ČIKAGOS DŽIUNGLĖSE įvyksta daug žiaurių dalykų, paliečiančių ir lietuvius. Spalio 26 d. rytą miesto centre rastas be sąmonės plk. Povilas Žilys. Jis dirbo sargu vienoje firmoje, kur jis, matyt apiplėšimo tikslais, buvo mirtinai sumuštas. Jam keliose vietose buvo suskaldytas galvos kiaušas. Policijos buvo nuvežtas į ligoninę, tačiau ten, neatgavęs sąmonės, mirė. Velionis buvo ramovėnas, bendradarbiavo spaudoje. Apie jo mirtį pirmieji sužinojo draugai ramovėnai, kurie kaip tik to sekmadienio popietę turėjo pobūvį žurnalui "Karys" paremti.

• • •

LIETUVIAI DALYVAVO tradicinėje Čikagos derliaus šventėje lapkričio 1-2 d. Navy Pier patalpose. Jie išstatė įvairių tautodailės bei kitokių eksponatų. Taip pat buvo ir lietuvių programa, kurią abi dienas atliko tautinių šokių grupė "Grandis". Lietuvių pasirodymas buvo neblogas, nors galėtų būti geresnis, ypač kai įgyjama daugiau patyrimo stebint kitų tautybių paviljonus. Šį pasirodymą organizavo LB Čikagos apygardos valdyba, kurios pirmininku yra Andrius Juškevičius iš Cicero. Šios parodos karalaitė išrinkta Laima Plačaitė, kuri mokosi Harper mokykloj.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Albina Janulaitytė, kuri mokytojauja Kaune, atvyko į Čikagą pas savo dėdę Tomą Janulį. Ji Amerikoje žada praleisti trejetą mėnesių. — Antanas Valonis, vienas žymesniųjų senesnės kartos išeivių veikėjų, mirė spalio 27 d. Mirė staiga, dirbdamas Metropolitan banke, kuriame buvo viceprezidentu. Povilas Tautvaišas, šachmatų meisteris, dalyvavo Bostono miesto pirmenybėse, kurias jis buvo laimėjęs lygiai prieš 20 metų, kai ten gyveno. Šį kartą pergalės pakartoti nepasisekė, nors pasirodė neblogai — užėmė II vietą.

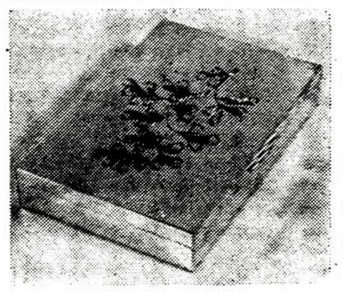

Puoškite savo namus lietuviško meno išdirbiniais!

* ☆ *

Sidabrinė 10x16 cm. dėžutė su įgraviruota lietuviška rūtų šakele.

Galima parsisiųsdinti sumokėjus iš anksto 38 dol. Rašyti: Eva GEROLA, Santa Colomba - Siena 53100, Italia • Taip pat galima užsisakyti ir pas *Edę Jankutę*, 22 Hewitt Ave., Toronto 3, Ont.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI BEI DOVANOS
Į LIETUVĄ ir Sovietų Sąjungą
PAPRASTU BEI ORO PAŠTU
Didelis pasirinkimas medžiagų bei drabužių
LONDON TEXTILES, 791 Dundas St.,
LONDON. ONT. TEL. 434-0514

RYAN & ODETTE
LAIDOTUVIŲ NAMAI
Telefonas LE 2-5965
1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO
• MODERNIAI ĮRENGTI • VĖSINIMO SISTEMA •
• RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •
Lawrence G. Odette
Morley D. Hogle
Directors

DEDIKACIJOS ŠVENTĖ ARTĖJA

Reikšmingai gausus lietuvių būrys pirmą kartą istorijoj susirinks Romoje 1970 metų vasarą dalyvauti LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIOS PAŠVENTINIME

Netrukus bus paskelbta registracija norinčiųjų dalyvauti šioje šventėje.

Aukotojų ir jų paminėtų asmenų vardai liks ateičiai specialiose knygose Vatikano ir lietuvių archyvuose

Neatidėliodami siųskite savo auką šiuo adresu:
LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL,
2701 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629, USA

O. B. AUDRONĖS "TIK TAU IR MAN"

SIEKIMAS NEPASIEKIAMO

Naujoji O. B. Audronės poezijos knyga "Tik tau ir man" turi 159 puslapius su 114 atskirų pavadinimų eilėraščių. Taigi, kūriniai neilgesni dviejų puslapių; yra visiškai trumpų, vos vieno ar dviejų posmelių, kaip "Tyla" arba "N.Y. vakare".

Leidinys suskirstytas į tris skyrius po keliasdešimt eilėraščių, subendrinančius panašias temas: "Nemainyčiau", "Ar atleisi?" ir "Ant kranto". Vedamoji autorės tema — siekimas kažko nepasiekiamo, neįvykdomų svajonių brandinimas arba ir nesugrąžinamos praeities skaudūs prisiminimai. Visumoje tai egoistinė, lyrinė kūryba, vidiniai moters sielos pergyvenimai. O. B. Audronės eilėraščiai parašyti daugiausia laisvu, nevaržomu jokiomis formomis stiliumi, tik vietomis bandant eilutes surimuoti ar įstatyti į ritmą.

Mėgiamos autorės temos: vienuma, tyla, sielos konfliktai, tam tikros datos, žodžiai, laukimas ir įvairios gyvenimo atkarpos, bet perleista per savotišką autorės prizmę. Toji prizmė — moters subtiliųjų jausmų išsakymas, nuslepiant tikrąją temos priežastį ar tik duodant ją pajusti. Keli kūrinėliai kalba apie dar gyvus mūsų žymiausius asmenis arba dedikuoti jau mirusiems.

O. B. Audronės poeziją reikėtų skaityti balsiai, su įsijautimu, išjieškant potekstinius niuansus. Deklamuotojams autorės darbai būtų dėkinga medžiaga. Pavyzdžiui, eilėraštis "Tik tau ir man", kuriuo ir visas šis rinkinys pavadintas, yra ryškiausias O. B. Audronės eiliavimo pavyzdys. Štai, šio eilėraščio paskutinis iš penkių posmelių:

Eini —
Einu.
Nebėra laiko užtvarų,
Nei salės grotų —
Tik tau ir man
Fontanų muzika
Sonatomis
Kad grotų. (psl. 30)

O. B. Audronė reiškiasi savo kūryba jau nuo 1937 metų. Ir ne vien poezija, bet ir apysakomis. Yra išleidusi 1952 m. poezijos rinkinį "Beržų pasakos". "Tik tau ir man" yra jau antroji poezijos knyga. Tačiau tomelyje nepažymėti nei jos ankstyvesnieji darbai, nei leidėjas, nei viršelio dailininkas, nei pagaliau kaina ... Tik išleidimo metai.

a. m. (Atvanga)

O. B. Audronė, TIK TAU IR MAN. Spaudė "Nida", Londone, 1969 m., 159 psl.

Burmistras atidarys lietuvės parodą

Ir vėl Toronto Moksleivių Ateitininkų Tėvų Komitetas turi malonią progą pristatyti visuomenei kanadiečių tarpe pasižymėjusią lietuvę dailininkę **Editą Stankuvienę.**

Apie dailininkę buvo rašyta kanadiečių spaudoj, taip pat ir "Tėviškės Žiburiuose", tačiau tik maža dalis tautiečių turėjo progos grožėtis jos menu. Lapkričio 22-23 d. jos tapybos kūriniai bus išstatyti Toronto Prisikėlimo parapijos parodų salėje, 1021 College gatvėje. Iškilmingas atidarymas įvyks lapkričio 22, šeštadienį, 2 v.p.p. Atidarys Toronto miesto burmistras William Dennison.

Dailininkė E. Stankuvienė gimė Kaune, mokėsi ten gimnazijoj, kurią baigė tremties metais Vokietijoj; 1948 m. emigravo į Kanadą ir, susidarius palankiom sąlygom, pradėjo studijuoti Ontario College of Art ir Artist Workshop pas žymius kanadiečius menininkus — G. Otto, W. J. Hopkinson, Graham Coughrey ir kt. Be to, gilino žinias Actinolite meno mokykloje, kuri yra organizuojama vasarą.

Dailininkė buvo kviečiama suruošti savo kūrinių parodas, dalyvavo grupinėse parodose įvairiose miesto bibliotekose ir kitose institucijose. Jos kūriniai buvo išstatyti University College parodoje ir Hamiltono meno galerijoje. Praėjusią vasarą Kanados parodoj į Artists' Choice grupę, tarpe žymių kanadiečių menininkų, buvo pakviesta ir E. Stankuvienė. Be jos kūrinių, matėsi ir kitų lietuvių dailininkų darbai, kaip Dagio, V. Bričkaus ir J. Bakio.

Aplamai, dailininkė buvo palankiai įvertinta ir yra laimėjusi visą eilę premijų. 1968 m. per Autumn Festival of the Arts ji buvo išrinkta "Most Promising Newcomer" (meno srityje) ir laimėjo piniginę premiją, kurią įteikė radijo ir televizijos komentatorius Gordon Sinclair, vėliau palankiai apie dailininkę atsiliepęs savo radijo valandėlėj. Apie tai rašė Toronto dienraštis "Globe and Mail". Regency Towers surengtoje E. Stankuvienės parodoje dailininkės kūryba buvo įvertinta šiais žodžiais:

... dailininkė piešia aliejiniais dažais ir akvarele. Jos jūros ir uostų vaizdai paimti iš Gloucester, Massachussets apylinkių. Tačiau tikrą įkvėpimą dailininkė suranda Kanados šiaurės kraštovaizdžiuose su nuolat besikeičiančiu ir audringu dangum, dramiškai pagaudama gamtos nuotaiką. Jos kūriniai persunkti subtiliu jausmingumu, impresionistiniu gamtos apvaldymu. Galiu užtikrinti kad dailininkės kūriniai yra tikrai verti susidomėjimo ...

Moksleivių Ateitininkų Tėvų Komitetas kviečia visus, taip pat ir jaunimą, dalyvauti parodos atidaryme.

ALBINAS BARANAUSKAS

Pavėsis, vaizduotė ir debesys

Juosvas pavėsio sruvenimas smilkiniuose
Pabudino vaizduotę.

Smilčių kelias.
Ant kalno medžiai.

Vakaruose vėjas ir vakaras.
Medžiai primena mirtį ir kapines.

Pro didelius, vėsius langus matau
Nesibaigiantį spalvotų debesų dunksojimą.
Trumpalaikiai debesys, dirbtiniai, pripūsti oro.

Užtrunka ilgus metus tikrą debesį savo darže užsiauginti.
Užtrunka ilgiau nei vieno žmogaus amžius parvežti iš
Laukų visai nunokusį į
Džiūgaujančio sodiečio kluoną.

Aktorius humoristas Vitalis Žukauskas. Jis atliks meninę programą Toronte š. m. lapkričio 22, šeštadienį, Prisikėlimo salėje seserų vienuolių rėmėjų ruošiamame vakare

Edita Stankuvienė, Kanados šiaurėje — Parry Sound. Jos paveikslų paroda rengiama Toronto Prisikėlimo parodų salėje š. m. lapkričio 22—23 d.

Tolminkiemio klebonas pakeliui į pasaulį

Kristijonas Donelaitis — Liudvikas Rėza — Elena Tumienė

JURGIS GLIAUDA

Šie trys sugretinti lietuvių literatūros vardai nėra priemonė smalsumui sukelti, bet išryškinti vieno lyginamosios literatūros atvejo evoliucijai. Šis atvejis yra dar užuomazgos stadijoje, tačiau jo kelias į pilną lyginamosios literatūros epizodą yra jau neabejotinas. Tai Kristijono Donelaičio įvedimas į lyginamosios literatūros areną.

Šios temos apmatai nejučiomis susidarė aplankius Fullertono kolegiją. California State College at Fullerton yra viena stambiųjų mokslo institucijų Kalifornijoje, o galbūt ir Amerikoje. Sparčiai ir nuolatos didinama moderniais pastatais, naujomis mokslo katedromis, vis labiau atrinktais profesoriais, kolegija dabar turi apie 35.000 studentų. Didžiulė biblioteka, studijinės patalpos, rimtos sąlygos studijoms sutraukia čia ir rimtą studijuojantį jaunimą. Tai liudija ir riaušių nebuvimas.

Lietuvė profesorė

Humanitarinių mokslų dėstytojų tarpe dirba profesorė dr. Elena Tumienė-Valiūtė. Lietuvių poezijoje ji užima įdomią vietą su savo vienu poezijos rinkiniu "Karaliai ir šventieji", pasirodžiusiu 1957 m. Jame poetė surado savitą veidą ir tematiką. Sonetų cikle "Mano sesės" ji panaudojo poetinei tematikai istorinę lietuvės herojiką.

Savo studijas prof. E. Tumienė apvainikavo lyginamosios literatūros doktoratu, parašiusi disertaciją apie L. Tolstojaus ir R. Rollando romanų epiškuosius elementus. Savo laiku apie tai buvo plačiai minėta ir mūsų spaudoje, ypač po prof. E. Tumienės pasirodymo Los Angeles lietuvių kultūros klube.

E. Tumienė yra viena tų retųjų literatūrinio pasaulio žinovių, kuriai literatūros dėstymas universiteto studentams dar nėra viskas. Dėstymas jai yra atramos punktas, iš kurio ji daro drąsius ir sėkmingus užmojus į literatūrinio pasaulio tyrimus, neaplenkdama lietuvių literatūros.

Būdama poetė, ji subtiliau jaučia literatūrines gyvybės pulsą ir ryšį su gyvenimu bei istorija. Tai atsispindi jos paskaitose ir jos gebėjime paskatinti studentą žvelgti į literatūrą ne kaip į pasirinktą būsimo mokytojo profesiją, bet kaip įsisavinimą pilnesnio gyvenimo filosofijos.

Lyginamoji literatūra

Lyginamosios literatūros kursas yra dėkinga dirva susidurti su visuotinės reikšmės vardais ir kūrėjais. Lingvistikos moksluose baltiečių, ypač lietuvių, vardas jau plačiai žinomas ir studijose. Tačiau to nebuvo prieš šimtą metų. Lyginamosios literatūros moksle baltiečių vardas yra visiškai nežinomas, tačiau jis bus žinomas, jeigu pasaulio mokslo institucijose rasis vis daugiau tokių drąsių tyrinėtojų, kaip Fullertono kolegijos profesorė E. Tumienė.

Mažųjų tautų, pvz. skandinavų, ar balkanų, literatūros jau žinomos ir respektuojamos ne tik populiariuose knygynuose, bet ir mokslo įstaigų sferose. Baltiečiai dar laukia savo prasiveržimo į tarptautinį pripažinimą. Bet pastarasis neateis per spontaniškas vaikštynes gatvėse arba per propgandinius ar plakatinius ledinius. Pastovus pripažinimas ateina per knygą ir meną, per savo kultūros pristatymą pasauliui. Jis ateina per universitetų auditorijas, kur atsinančioji kultūrinė pamaina jau žino daugiau už jų tėvus. Mes esam dar labai jauni, mūsų literatūra nesiekia nė poros šimtų metų, tad nėra ir didelio apmaudo, kad mes esame nežinomi. Atkaklus darbas pašalins stagnaciją. E. Tumienės revoliucinė mintis, kad Donelaitis yra ne tik mūsų, bet ir pasaulio, yra vertingas mokslinis užmojis siekti mūsų jaunos kultūros įtvirtinimo visuotinėje plotmėje.

Kristijonas Donelaitis

Donelaitis kolegijoje

1967 m. pasirodė pirmasis "Metų" vertimas anglų kalba — išvertė poetas Nadas Rastenis. Išsamus dr. E. Tumienės įvadas praturtino knygos vertę. Knygos leidykla visdėlto uždėjo tam darbui lokalinę, ryškią patriotinę skraistę. "Metai" turėjo pasirodyti kokio nors universiteto leidiniu. Lietuvių Fondas, randąs lėšų mažesnės vertės leidiniams, čia būtų galėjęs reikšmingai prisidėti prie "Metų" suvisuotinimo. Dabargi pirmoji "Metų" laida yra tolima nuo universalizmo. Tai sunkina ir prof. E. Tumienės darbą, ypač kai universitetų bibliotekos stokoja ir Donelaičio vertimų, ir studijų.

Lyginamosios literatūros seminaruose prof. E. Tumienė įvedė Donelaitį kaipo realizmo pradininką literatūros istorijoje. Bent šimtu metų ankstyvesnis už realizmo užuomazgą prancūzuose, Donelaitis buvo jau žinomas nuo 1818 m. vokiečių vertime ir Goethei ir A. Mickevičiui. Tačiau tada L. Rėza, įvedęs Donelaitį į tarptautinę plotmę per jo vokiškąjį vertimą, buvo tik įvadas to darbo, kurį po 150 metų pradėjo E. Tumienė. L. Rėza žavėjosi Donelaičio bukolika, bet joje matė lokalinės reikšmės rašytoją, supančiotą savo aplinkoje ir savo tematikoje.

Į visuotinę plotmę

Rašytojo išsilaisvinimas iš lokalizmo nėra naujas reiškinys literatūros istorijoje. Dostojevskis savo laiku buvo laikomas kriminalinių istorijų kūrėju, realistu, psichologu, metafiziku ... Donelaitis, laikui bėgant, keitėsi. Iš gana šiurkštaus bukoliko jis tampa didaktiku, realistu, artimu natūralizmui. Jo kampuotumas ir šiurkštumas net dabar supurtė mūsų puritonus. Taip laiške profesorei vienas iš vietinės kolonijos veikėjų priekaištavo, kad iš "Metų" (anglų vertime) nebuvo išmesti šiurkštūs ir "vulgarūs" žodžiai. Dėl posakio tiesumo, kaip žinoma, Donelaitis nesuko galvos. Ir tai sudaro pagrindą jieškoti jame natūralizmo. 1818 m. pasirodė Shakespeare'o veikalai, apgramdyti Bowdlerio. Visi Bowdlerio nuomone įtartini posakiai buvo sušvelninti, apglostyti. Vėliau toks apglostymas gavo bowdlerizmo vardą. Daug kūrinių, net [illegible], buvo taip žalojami ir galbūt dar bus žalojami.

Tai tik probėginės detalės didžiajame darbe. Tumienės nuopelnas yra užmojis išvaduoti Donelaitį iš lokalizmo, kurio nesuvokė Rėza, nesuvokė ir vėlesnieji po Rėzos, vis papildomais vertimais pristatą "Metus" (lenkų, latvių) kaip unikalų Tolminkiemio klebono kūrinį, stebinantį hegzametrų koloritu, tipais, bet neturintį ryšio su epocha, su literatūrinėmis srovėmis. Romantizmas, idealizmas, sentimentalizmas, viešpatavę Donelaičio ir podonelaitiškame perijode, dingo, užleisdama vietą realizmui, kurio gryniausias pradininkas buvo mūsų Tolminkiemio Homeras. "Metai" yra iš tiesų mūsų "Ilijada", mūsų tautinis epas. Ir tai, kad jis ne dviejų tūkstančių, bet tik dvieju šimtų metų senumo, liudija mus esant jaunus. Bet tai neatpalaiduoja mūsų nuo darbo.

Elena Tumienė drąsiai imasi "Metų" iškėlimo į visuotinę plotmę. Ar mūsų fondai rems tas studijas, kurias paruoš prof. E. Tumienė su savo seminarų studentais? Ar bus paramos išleisti studijoms, kurios gali sustirti mašinraščio nuorašuose?

Donelaičio įtvirtinimas

Didelio darbo angoj daug sunkumų: studijų nesukonctravimas, bibliografinių duomenų stoka, ryšio nustatymas tarp donelaitfilų ir žinovų, įtraukimas į tas studijas kitataučių literatų ir t.t.

E. Tumienė vyko, savo kolegijos rekomenduojama, į kitas mokslines institucijas, kur savo paskaitomis apie Donelaitį pažadino susidomėjimą. Neseniai pasirodęs vokiečių kalba vertimas Vokietijoje vėl lyg paskatina domesį Donelaičiu tarptautinėje arenoje. Tas pat tenka pasakyti ir apie rusų vertimus. Reikia visa apjungiančio sąjūdžio, kuris pajėgtų sutelkti visą tą jau gan gausią donelaitinę literatūrą. Reikia ir lėšų, kurios padėtų, kad ir Fullertono kolegijos bibliotekoje, įsteigti visa donelaitiados skyrių, apimantį vertimus svetimomis kalbomis, studijas, bibliografiją. Šioje kolegijoje prof. E. Tumienė paskirta likti profesūroje iki gyvos galvos. Tad Fullertono kolegija, kur dėsto lyginamosios literatūros profesorė, nuo pat studijų pradžios parodžiusi daug iniciatyvos Donelaičio kūrybai, yra tinkamiausia vieta telkti ir skatinti darbus apie Donelaitį. E. Tumienė čia užsimojo pratęsti tai, ka 1818 m. pradėjo Liudvikas Rėza.

Atsiųsta paminėti

Lietuvių Dienos nr. 7, rugsėjis. Iliustruotas žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. Metinė prenumerata — $8 betkuriame pasaulio krašte. Šiame nr. skaitytojai supažindinami su Lietuvių Kultūrinio Darželio Klevelande 40 metų sukaktimi, popiežiaus Pauliaus VI palydovu vysk. P. Marcinkum, ALTos kongreso rezoliucijomis, J. Žmuidzino naująja knyga "Runcė ir Dandierinas", Anatolio Marčenkos įspūdžiais sovietų kalėjimuose ir koncentracinėse stovyklose ir kt. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90029, USA.

Anatolijus Kairys, PALIKIMAS, vieno veiksmo trijų paveikslų drama. Išleido "Laiškai Lietuviams", spaudė Immaculata Press Putnam, Conn., 1969 m. Viršelis ir iliustracijos — dail. Zitos Sodeikienės, 73 psl. minkštuose viršeliuose. Kaina $2.50. Tiražas — 600 egz.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DR. ARVYDO KLIORĖS organizuojamo forumo mokslo ir kūrybos simpoziumo metu Čikagoje temos pavadinimas yra pakeistas taip: "Rytojaus mokslo kryptys" (buvo — "Mokslas 2000-taisiais metais"). Be dr. Kliorės, šiame forume dalyvaus prof. dr. Algis Avižienis, prof. dr. Ina Užgirienė ir dr. Jonas Valaitis.

LIETUVIŲ FOTO ARCHYVO rėmėjų komitetas Čikagos Jaunimo Centro didžiojoje salėje surengė humoro ir muzikos vakarą, kurio programą išpildė humoristinius savo eilėraščius skaitęs Aloyzas Baronas, porą pasaulinės muzikos kūrinių atlikęs trio — smuikininkas Povilas Matiukas, violončelistas Petras Armonas, pianistas Mangirdas Motekaitis, ištrauką iš L. Dovydėno romano "Klementas Dūda" pateikęs Kazys Veselka. Programai vadovavo Eglė Vilutienė. Vakaro pelnas parems Lietuvių Foto Archyvo pastangas įamžinti žymiuosius lietuvius garsinėje filmo juostoje.

LB BOSTONO KULTŪROS KLUBAS poeto Vytauto Mačernio mirties 25 metų sukaktį atžymėjo iš Montrealio atvykusio poeto ir "Nepriklausomos Lietuvos" vyr. red. dr. Henriko Nagio paskaita, atsiminimų pluoštu. V. Mačernio "Šeštąją viziją" deklamavo Bostono dramos sambūrio aktorius Norbertas Lingertaitis.

DETROITO DRAMOS MĖGĖJŲ SAMBŪRIS spalio 25 d. atžymėjo aktorės ir režisorės Zuzanos Arlauskaitės-Mikšienės trigubą sukaktį — amžiaus aštuoniasdešimtmetį, sceninės veiklos šešiasdešimtmetį ir vadovavimo šiam sambūriui dvidešimtmetį. Kartu tai buvo ir atsisveikinimo vakaras, nes sukaktuvininkė, su dramos saviveiklininkais pastačiusi šimtą veikalų, likusias savo gyvenimo dienas žada skirti užtarnautam poilsiui. Z. Arlauskaitę-Mikšienę sveikino ir dovanas įteikė eilės organizacijų atstovai. Meninę programą atliko jauna pianistė Barbora Ūsaitė, dramos sambūrio aktoriai M. Sajauskas, A. Gladkauskas, D. Jankienė, K. Balys ir V. Žebertavičius, suvaidinę sceninių veikalų ištraukas.

KOMPOZ. KUN. B. MARKAITIS, SJ, Klevelande surengė savo kūrinių rečitalį ir paskaitą apie muzikos jėgą bei jos įtaką. Programon jis buvo įtraukęs septynias improvizacijas pagal M. K. Čiurlionio paveikslus ir Salomėjos Nėries eiles, "Dainą be žodžių nr. 3", "Baladę nr. 2" ir "Fantaziją". Rečitalį-paskaitą pajvairino M. K. Čiurlionio kūrinių skaidrėmis, S. Nėries eilėraščių skaitymu. Kompoz. kun. B. Markaitis, SJ, yra sukūręs daugiau kaip šimtą instrumentinių ir vokalinių kūrinių, kurių dalis buvo išpildyta Čikagos, Baltimorės, Tampos simfoninių orkestrų koncertuose ir įrašyta į plokšteles. Čikagos Lojolos universiteto pakviestas, šiuo metu jis kuria šios mokslo institucijos šimtmečiui skirtą oratoriją "100 Suns" ("100 saulių"), kurią atliks šimto balsų choras, mišrus kvartetas, mergaičių nonetas, baleto šokėjai, pasakotojas ir orkestras su vargonais. Tekstą oratorijai sukūrė jėzuitas poetas Berk Akers. Oratorijos premjerą 1970 m. kovo 22 d. transliuos Čikagos WGN televizijos stotis. Kompoz. kun. B. Markaitis, SJ, taipgi kuria "Jaunimo simfoniją".

BALTIEČIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ festivalį Adelaidės Lietuvių Namuose, Australijoje, surengė V. Strauko vadovaujama tautinių šokių grupė savo veiklos dvidešimtmečiui atžymėti. Koncertas buvo pradėtas ištisu dvidešimtmečiu pavėluotomis šios grupės krikštynomis. "Žilvino" vardą jai suteikė pirmasis grupės vadovas V. Ratkevičius, kūmai — "Vaidilos" saviveiklinio teatro rež. J. Neverauskas ir tautinių šokių propaguotoja M. Baronaitė-Grėbliūnienė. Dvidešimtmečio proga naująjį "Žilviną" sveikino Adelaidės lietuvių organizacijos, Australijos lietuviai, o raštu sveikinimų buvo gauta net iš Čikagos ir Toronto. Dovanų susilaukė pirmasis grupės vadovas V. Ratkevičius, šokių instruktorė M. Baronaitė-Grėbliūnienė, B. Lapšienė ir dabartinis "Žilvino" vadovas V. Straukas. Be "Žilvino", programoje dalyvavo estų ir latvių tautinių šokių grupės, iš Melburno atvykęs "Klumpakojis", kurio vadovas yra A. Šimkus. Festivalis buvo pradėtas V. Ratkevičiaus pravestu "Žilvino" 1949 m. veteranų pasirodymu. Po to estai, latviai ir lietuviai pašoko net 30 savo tautinių šokių. Festivalis užbaigtas bendromis vaišėmis.

MARIJA AUKŠTAITĖ, neseniai išleidusi savo poezijos knygą "Rožių vasara", parašė prozinį veikalą "Išeivė", kuriame atskleidžia išeivinius pergyvenimus, patirtus vykstant iš Lietuvos į Kanadą prieš II D. karą. Tai romaninio pobūdžio kūrinys, kurio veikėjai yra keleiviai — laivo ir traukinių. Rankraštyje yra 360 psl.

J. AUGUSTINAVIČIŪTĖS - VAIČIŪNIENĖS poezijos rinktinę "Žemės duona" Čikagoje išleis Kultūrai Remti Draugija.

AL. TENISONAS Antverpene, Belgijoje, ruošiasi išleisti lietuvių pasakų rinkinį. Į flamų kalbą jis jau yra išvertęs daugiau kaip 90 pasakų. Ši knyga bus graži lietuvių tautosakos reklama flamų kalbą vartojančių belgų ir olandų tarpe.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

LIETUVIŲ POEZIJOS RINKTINĖ "Viena jūra", sudarytą M. Martinaičio ir V. Rudoko, išleido "Liesma" Rygoje. Ši knyga latvį skaitytoją supažindins su 150 eilėraščių, kuriuos sukūrė A. Baltakis, A. Bernotas, V. Bložė, J. Degutytė, S. Geda, J. Macevičius, A. Maldonis, Just. Marcinkevičius, M. Martinaitis, E. Matuzevičius, E. Mieželaitis, V. Mykolaitis-Putinas, V. Reimeris, V. Rudokas, V. Šimkus, P. Širvys, J. Vaičiūnaitė, A. Venclova ir A. Žukauskas. Lietuvių poetų kūrinius į latvių kalbą išvertė 16 vertėjų. Rinktinėje skelbiami trumpi autorių biografiniai duomenys ir V. Kubiliaus apžvalginis straipsnis "Šiuolaikinė lietuvių lyrika".

PAVEIKSLŲ GALERIJA paverstoje katedroje koncertą surengė Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras, diriguojamas Kauno muzikinio teatro vyr. dirigento St. Domarko. Programoje buvo D. Šostakovičiaus XI simfonija ir L. Beethoveno IV koncertas fortepijonui su simfoniniu orkestru. Koncerte dalyvavo pianistė Estera Elinaitė, klausytojus žavėjusi puikia garso kokybe, L. Beethoveno kūrinio filosofinės minties atskleidimu, vientisa ir išbaigta interpretacija.

ISTORIJOS-ETNOGRAFIJOS MUZĖJUJE Vilniuje atidaryta daugiau kaip 500 eksponatų turinti Vilniaus krašto 156 liaudies meistrų paroda. Medžio drožinių skyriuje didžiausio dėmesio susilaukė G. Jurėno ir J. Genevičiaus velniukų serijos, J. Užkurnio "Eglė žalčių karalienė", "Puodžiaus šeima", "Subatvakaryje", "Oi, palauk, palauk..." Audinių skyriuje lankytojo akį traukia spalvingi M. Kriukelienės ir V. Zaromskienės tautiniai drabužiai, J. Doveikienės lovatiesės, K. Gudonytės lininiai rankšluosčiai, P. Damijonaitienės juostos su jaustu tekstu. Juodajai keramikai atstovauja J. Mašalo, M. Miliausko, P. Giedros darbai, gintaro dirbiniams — V. Krisiūno, A. Kuliešiaus, A. Lauciūtės, J. Širkio ir kitų meistrų kūriniai. Duoklę Lenino šimtajam gimtadieniui atiduoda Š. Davainio mišria metalo technika sukurtas portretas, V. Laurijono albumas, V. Jankulskio ir A. Kodžio odiniai aplankai.

JAUNIMO TEATRAS Vilniuje naują sezoną pradėjo Moljero komedijos "Skapeno klastos" premjera. Kemediją režisavo V. Čibiras, scenovaizdžius sukūrė dail. V. Mykolaitytė, muziką — kompoz. F. Bajoras. Pagrindinį išdaigininko Skapeno vaidmenį atlieka V. Vaičekauskas, talkinamas M. Dičpetrytės, R. Kazlauskaitės, L. Žadeikytės, F. Jakšto ir kitų aktorių.

VILNIAUS OPEROS TEATRAS į atrankines jaunųjų dainininkų varžybas Maskvoje pasiuntė sol. N. Ambrozaitytę su akompaniatorium pianistu G. Trinkūnu. Šių varžybų laimėtojai dalyvaus sekančiais metais Sofijoje, Bulgarijoje, įvyksiančiame tarptautiniame jaunųjų operos dainininkų konkurse.

MUZIKOLOGAS VYTAUTAS LANDSBERGIS, pianistas, M. K. Čiurlionio kūrybos tyrinėtojas ir populiarintojas, Mokslų Akademijos istorijos institute Vilniuje sėkmingai apgynė menotyros mokslų kandidato disertaciją "Kompozitoriaus M. K. Čiurlionio kūryba". Disertacijos tema turėjo šešis skyrius — 1. M. K. Čiurlionio gyvenimas ir pasaulėžiūra, 2. fortepijoninė kūryba, 3. simfoninės poemos, 4. kameriniai ansambliai, 5. choro muzika, 6. pastabos apie melodiką ir bendrą stilistiką. V. Landsbergio oficialiais oponentais buvo menotyrininkai prof. dr. J. Čiurlionytė ir dr. A. Sochoras. Naujasis menotyros mokslų kandidatas V. Landsbergis yra sutelkęs daug medžiagos apie M. K. Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą, paskelbęs apie 20 straipsnių lietuvių, rusų ir lenkų kalbomis, 1965 m. išleidęs knygą "Pavasario sonata".

TREČIOS PREMJEROS SUSILAUKĖ G. Verdi opera "Rigoletto", pirmą kartą rampos šviesą išvydusi Kauno operos teatre daugiau kaip prieš 30 metų. Šį kartą "Rigoletto" Vilniaus operos teatre režisavo A. Rudaitis, atsisakydamas anksčiau praktikuotų pralaidų. Pirmas veiksmas buvo papildytas baletu, paskutinis — baigminiu mirštančios Gildos ir Rigoletto duetu. Spektaklio dirigentas — R. Geniušas, chormeisteris — A. Krogertas, baletmeisteris — I. Generalova, dailininkas — I. Ivanovas. Premjeriniame spektaklyje Mantuvos kunigaikščio vaidmenį atliko Virgilijus Noreika, Rigoletto — Eduardas Kaniava, Gildos— Elena Čiudakova, grafo Monterone — Vaclovas Daunoras.

"EESTI RAAMAT" LEIDYKLA Taline išleido Lietuvos, Latvijos ir Estijos vaikų žurnalų konkurse premijuotų pasakų rinkinį "Šių dienų pasakos". Lietuviams šioje knygoje atstovauja J. Degutytės "Melsvas obuolys" ir J. Nekrošiaus "Duona iš žvaigždžių malūno".

BRATISLAVOJE ATIDARYTA PARODA "Lietuvių knygos grafika", kurios 100 eksponatų čekoslovakus supažindina su geriausiomis pastarųjų 25 metų knygų iliustracijomis.

V. Kst.

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

JANE — BLOOR, $22.900 prašoma kaina. 5 kambarių pusiau mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Moderni nauja virtuvė, nepereinami kambariai. $4.000 įmokėti. Tuojau galima užimti.

OLD MILL, $12.000 įmokėti, atskiras mūrinis 7 kambarių namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Vandeniu-alyva šildomas. Arti požeminio ir krautuvių. Graži vieta.

HIGH PARK, $10.000 įmokėti, atskiras, mūrinis 8 kambarių per du augštus namas su privačiu įvažiavimu ir garažu. 2 modernios virtuvės. Vandeniu-alyva šildomas. Dideli kambariai. Tuojau galima užimti.

SWANSEA, $36.900 prašoma kaina. 7 didelių kambarių atskiras namas su privačiu įvažiavimu ir garažu. Vandeniu-alyva šildomas, gražus kiemas. Netoli Bloor g-vės.

BABY POINT, $24.900 pilna kaina. 3 miegamųjų mūrinis namas apie 14 metų senumo. Gražiai išbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas ir garažas. 5½% skola. Tuojau galima užimti.

LAKE PROMENADE, naujas modernus dvibutis (duplex) su balkonais. Butai — po 3 miegamuosius ir dar du kambariai pusrūsyje. Privatus įvažiavimas. Gera nuoma.

ROYAL YORK, 7 kambarių vienaaugštis (bungalow) plius šeimos kambarys. Du garažai, dvi didelės prausyklos, poilsio kambarys, kilimai, didelis gražus kiemas. Arti autobuso ir krautuvių.

SOUTH KINGSWAY, 6 butų mūrinis pastatas su 4 garažais ir vieta dar trim mašinom pastatyti. $25.000 įmokėti, viena atvira skola. Visai arti Bloor. Geros nuomos.

Skubiai reikalingi namai pardavimui

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

KASOS VALANDOS:

Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždaryta
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

MOKA:

už term. indėlius 3 metams 8%
už term. indėlius 2 metams 7½%
už term. indėlius 1 metams 6¾%
už depozitus-čekių s-tas 5½%
už šėrus numatoma 6%

IMA:

už asmenines paskolas 9%
už nekiln. turto paskolas 8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2000 ir asmeninių paskolų — iki $5000. Pilna čekių sistema padeda atlikti finansines operacijas. Parduodame American Express kelionių čekius ir pinigines perlaidas.

MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

MIMICO — PRIMROSE AVE., mūrinis, atskiras dviejų butų po vieną miegamąjį, vandeniu-alyva šildomas, du ekstra kambariai rūsyje, trys prausyklos. Dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti $10-12.000; prašo $36.500.

BLOOR — RUNNYMEDE, gražus namas, 7 dideli kambariai per du augštus, moderni virtuvė, alyva-vandeniu šildomas. Didelis ir gražus kiemas, garažas ir platus šoninis įvažiavimas. Arti mokyklos ir susisiekimo. Įmokėti apie $15.000; atvira skola iš 8½%.

RONCESVALLES — QUEEN ST., gero mūro, 9 kambariai, trys modernios virtuvės, dvi prausyklos, vandeniu-alyva šildomas, didelis kiemas. Arti susisiekimo ir krautuvių. Gera nuoma. Įmokėti $10-12.000; viena atvira skola išmokėjimui.

HIGH PARK — BLOOR, naujos statybos, gražių plytų, 8 kambariai per du augštus, 2 modernios virtuvės, įrengtas rūsys, 2 prausyklos. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Įmokėti $16.000.

ETOBICOKE, 6 butų po 2 miegamus, 5 metų senumo, virš $10.000 metinių pajamų. Žema kaina, skubus pardavimas.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

BABY POINT — JANE, $35.900 — prašoma kaina; gražus vienaaugštis 7 kambariai, geram rajone, vandeniu apšildomas, 2 prausyklos, prijungtas garažas, didelis sklypa su vaismedžiais; 7½% mortgičius.

INDIAN RD. $36.900, dvibutis (duplex), 12 kambarių per 2 augštu, labai geras pirkinys šiame rajone; I-me augšte 3 miegamieji, II — du butai po 3 kambarius; nauja vandens apšildymo sistema; reikalingas geras įmokėjimas.

MIMICO, $10.000 įmokėti, gražus vienaaugštis, 5 kambariai, pilnai užbaigtas rūsys, vandeniu apšildomas; privatus įvažiavimas, garažas; 8% mortgičius.

CONSTANCE GATVĖ, $20.000 įmokėti, atskiras, gražus dvibutis (duplex) 8 kambariai per 2 augštu, labai geram stovyje, vandeniu apšildomas, platus įvažiavimas, 2 garažai; viena atvira skola; pirmą sykį parduodamas.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — ROYAL YORK, $8,000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 kambarių vienaaugštis (bungalow), užbaigtas rūsys. Prašo $28,000.

KIPLING — RATHBURN, $10,000 įmokėti, mūro, atskiras, vienaaugštis (bungalow), mod. virtuvė, užbaigtas rūsys, garažas, privatus įvažiavimas. Prašo $32.900.

EGLINTON — KEELE, $12,000 įmokėti, mūro, atskiras, 3 butų apt., 2 butai po 5 kambarius ir vienas 3 kambarių. Prašo $48,000.

BLOOR — BATHURST, $10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių, 4 virtuvės, pirmame augšte 4 kambariai, garažas; metinės pajamos — $5,500. Liks viena atvira skola 10 metų. Prašo $35,000.

PRIE 27 IR 26 KELIO, 60 akrų dirbamos žemės su trobesiais; prašo $18,000.

Geri pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

Mielai mamytei **JULIJAI PILKAUSKIENEI** mirus, kunigui JONUI ir ROBERTUI PILKAUSKAMS nuoširdžią užuojautą reiškia —

S. Olekienė ir šeima

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Kroso bėgime Jesentukyje Lietuvos komanda laimėjo III v. Individualiai geriausiai bėgo vilnietė Birutė Pociūtė mergaičių grupėje atbėgusi trečia. Vyrų grupėje grigiškietis R. Bitė irgi atbėgo trečiu.

Tradicinės Pabaltijo ir Gudijos sostinių vyrų krepšinio pirmenybės įvyko Taline. Pirma vieta atiteko Talinui. Vilnius liko II vietoje. Pastarajam atstovavo Statybos krepšininkai, nugalėję Rygą 87:80 ir Minską 77:61, pralaimėję Talinui 77:78.

Astra Giedraitytė Lietuvos stalo teniso pirmenybėse Kaune tapo naująja stalo teniso meistere. Antroji vieta atiteko I. Bražiūnaitei, trečioji — A. Skarulienei. Vyrų meisteriu tapo Semionas Siniakovas.

Moterų rankinio turnyras įvyko Vilniuje. Dalyvavo Estijos, Vengrijos ir Moldavijos rankininkės. Turnyrą laimėjo Vilniaus Žalgirio rankininkės, įveikusios visas priešininkes.

Lenkų lengvaatletis M. Lomovskis — rutulio stūmikas žuvo automobilio nelaimėje. Prieš 30 metų jis gyveno Vilniuje ir kurį laiką buvo Lietuvos meisteriu bei rekordininku.

SPORTAS VISUR

Tarptautinės bokso rungtynės tarp Amerikos ir Sov. Sąjungos komandų įvyko Las Vegas mieste. Pirmąjį susitikimą laimėjo Rusijos boksininkai 6:5.

Draugiškose futbolo rungtynėse pasaulio meisteris Britanija tik 1:0 įveikė Olandiją.

Pasaulio futbolo pirmenybių atrankinėse pirmenybėse sužaista keletas rungtynių. Portugalija ir Šveicarija sužaidė 1:1. Tos rungtynės nebuvo reikšmingos. Šios grupės nugalėtojas paaiškės iš Rumunijos ir Graikijos komandų susitikimo. Kol kas pirmauja Rumunija su 7 taškais. Graikija turi 6 taškus. Vengrija savo grupės varžybose įveikė Airiją 4:0. Dabar Vengrija ir Čekoslovakija turi po vienodą taškų skaičių. Abiem komandom teks peržaisti. Lygiųjų atveju laimėjimas atiteks Vengrijai, turinčiai geresnį įvarčių santykį. Italija įveikė Valiją 4:1 ir tos grupės nugalėtoją išspręs Italijos ir R. Vokietijos susitikimas. Sužaista dar keletas rungtynių, tačiau jos neturi reikšmės grupių nugalėtojams.

VYČIO ŽINIOS

Šauliai prieš dvi savaites dalyvavo Hamiltone įvykusiose Ontario lietuvių skraiduolių — "trap" šaudymo pirmenybėse. Buvo varžomasi dėl plk. Giedraičio pereinamosios taurės, kurią praėjusiais metais buvo laimėję Hamiltono žūklautojų ir medžiotojų klubo šauliai. Šiais metais po atkaklios kovos dviem taškais šią taurę laimėjo Vyčio šauliai. Vyčio komandą sudarė: A. Zaleskis, E. Kuchalskis, B. Savickas, Z. Zaleskis ir A. Klimas. Tuo pačiu metu buvo surengtos ir individualios pirmenybės. Jose taipgi gerai pasirodė Vyčio šauliai: I vieta atiteko jaunajam A. Zaleskiui 90, II — hamiltoniečiui A. Šimkevičiui 87, III — Vyčio E. Kuchalskiui 86. Vyčio šaulius, sėkmingai pasirodžiusius pirmenybėse, sveikiname.

Mergaitės (16-17) CYO lygos pirmose rungtynėse nugalėjo St. Joan of Arc krepšininkes 32:5. Žaidė: Žukauskaitė 3, Jurkevičiūtė, Čirvinskaitė 2, Nacevičiūtė 16, Zubrickaitė 6, Vaišvilaitė 2, Stankutė.

Berniukai (iki 12 m.) tos pačios lygos pirmenybėse pralaimėjo Aušrai. **A.S.**

AUŠROS ŽINIOS

Stalo teniso visas pirmąsias lygos rungtynes laimėjo Aušra: II komanda 7:3, III — 7:3, IV — 6:4. Pirmosios komandos rungtynės atidėtos.

Aušros vyr. mergaičių komanda, treniruojama A. Žaliausko, be didelio vargo nugalėjo Mimico vyr. mergaičių komandą 74:11. Žaidė: Dita Klimaitė 22, Ilona Janeliūnaitė 19, Roma Birštonaitė 9, Krikščiūnaitė 9, Gunda Urbaitė 8, Gražina Mačionytė 2, Jonė Simonaitytė 3, Rita Radžiūnaitė 2, Audra Čeponytė.

Jauniai D laimėjo prieš Vyčio jaunius D 34:2. Žaidė: V. Raab 11, Žabas 7, Danaitis 8, Rautinš 4, Gataveckas 2, Bartkus 2, Sriubiškis, Petronis, R. Punkrys.

Jau galima gauti bilietų į Aušros klubo parengimą, kuris bus lapkričio 29 d. Prisikėlimo parapijos salėj.

PASAULIO ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

NUSIVYLĖ CASTRO ROJUM

Kubos transportlaiviu "Luis Arces Bergnes" Montrealin atplaukė šeši JAV piliečiai, Kubon pabėgę pagrobtais lėktuvais. RCMP agentai juos perdavė amerikiečių FBI atstovams. Advokatų teigimu, sugrįžėliai Kuboje buvo suimti ir nemažą viešnagės dalį praleido kalėjime. Prieš keletą mėnesių jie kreipėsi į užsienio diplomatus Havanoje, teiraudamiesi galimybių grįžti į JAV, kur jiems už lėktuvų grobimus gresia mirties bausmė. Jeigu jau reikia sėdėti kalėjime, sugrįžėliai vietoj Kubos kalėjimo nutarė pasirinkti amerikietiškąjį.

NESĖKMINGOS DERYBOS

Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos derybos sienų klausimu yra priėjusios liepto galą. Tai liudija Hong Kongo kiniečių komunistų laikraščio "Ta Kung Pao" korespondento pranešimas iš Pekingo. Jame atvirai skelbiama, kad derybos nėra sėkmingos, nes sovietai nesiriboja vien tik sienų klausimu, bet stengiasi nukrypti ir į kitas temas. Kiniečiai pagrindiniu darbotvarkės punktu laiko abipusį kariuomenės dalinių atitraukimą tose vietovėse, kur yra įvykę didesni pasienio incidentai, o sovietai pirmiausia nori spręsti principinius klausimus ir tik po to dėmesį skirti detalėms. Derybų užkulisių atskleidimas Hong Kongo dienraštyje yra aiškus diplomatinis spaudimas ir įspėjimas Sovietų Sąjungai.

MĖNULIO AMŽIUS

"Apollo 11" astronautų žemėn atvežtus mėnulio akmenis ištyręs Kalifornijos technologijos institutas Pasadenoje konstatavo, kad jie yra apie 4.600.000.000 metų senumo, kai tuo tarpu seniausias žemės akmenų amžius tėra 3.300.000.000 metų. Remdamasis šiais faktais, mėnulio teoretikas dr. H. C. Urey daro išvadą, kad mėnulis yra susiformavęs erdvėse toli nuo žemės ir tik gerokai vėliau patekęs jos traukos įtakon.

PAGERBĖ ŠNIPĄ

Rytų Berlyne Tilsiterstrasse buvo pavadinta Richard Sorgestrasse, pagerbiant vieną žymiausių sovietų šnipų. Kaip vokiečių dienraščio "Frankfurter Zeitung" korespondentas Tokijo mieste, Japonijoje, R. Sorge 1933-41 m. dirbo sovietų špionažui, kol pagaliau buvo suimtas, nuteistas ir sušaudytas 1944 m. Sovietams jis buvo davęs tikslią vokiečių invazijos datą, bet Stalinas šio pranešimo nepriėmė už tikrą pinigą. Gatvės pavadinimo pakeitimo iškilmėje dalyvavo vokiečių ir sovietų kariuomenės daliniai, iš Maskvos atvykęs žymusis sovietų šnipas plk. Rudolfas Abelis, kurį amerikiečiai iškeitė į U-2 lėktuvo pilotą F. G. Powers.

ŽYGIS Į MĖNULĮ

Amerikiečių "Apolo XII" erdvėlaivis skrydžiui į mėnulį pakils lapkričio 14 d. Mėnulyje nusileidę astronautai Charles Conrad ir Alan Bean planuoja surasti krateryje prieš porą metų nuleistą "Surveyor" automatinį erdvėlaivį. Penkias minutes jie praras ryšį su žeme krateryje, kur jų nesieks radijo bangos ir televizija. Šį kartą yra planuojamas 36 su puse valandų astronautų pasivaikščiojimas, nutolstant nuo erdvėlaivio vieną mylią. Į planus taipgi yra įtraukta spalvota televizijos transliacija. Pagrindinį "Yankee Clipper" erdvėlaivį valdys astronautas Richard Gordon. Pasiruošimas skrydžiui — instrumentų tikrinimas jau yra pradėtas Cape Kennedy.

S. ir G. TIRE SERVICE sav. estai

459 Roncesvalles Ave. Tel. LE 4-6602

Didelis pasirinkimas. Urmo kainos. FIRESTONE. DUNLOP, DOMINION ROYAL, GOOD YEAR ir kt. autovežimiams sniego padangų (snow tires) ir kt. Visų rūšių padangų taisymas, vulkanizacija ir kt. Atidaryta kasdien iki 7 v.v. Šeštadieniais iki 2 v.p.p.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Ateitininkų žinios

Jaunesniųjų mergaičių ir berniukų susirinkimai — sekmadienį, lapkričio 16 d., 2 v. Visi (1-8 sk.) berniukai renkasi Prisikėlimo par. patalpose, mergaitės — L. V. Namuose. Į susirinkimus gali atvykti ir nepriklausą ateitininkams arba norį jais tapti. Visi susirinkimai baigsis kartu 3.30 v.

Tėvai, kurie gyvena toliau ir savo vaikus veža į susirinkimus, yra prašomi susitarti su toje pačioje apylinkėje gyvenančiais kitais ateitininkų tėvais, kad galėtų vienas kito vaikus atvežti.

Visi tėvai, kurie laukia susirinkimų pabaigos, yra prašomi laukti Prisikėlimo patalpose šalia klebono raštinės. Ta proga galima bendrai pasikalbėti. Atvykite ir tie, kurie atvežate mergaites į L.V. Namus.

Visi būrelių vadovai ir vadovės yra prašomi šį sekmadienį atnešti kuopos koordinatoriui savo būrelių sąrašus, surinktą nario mokestį ir grąžinti loterijos knygutes.

Studijų dienos, kurias rengia vyr. moksleiviai, įvyks Toronte lapkričio 29 ir 30 d. Laukiame daug svečių iš kitų kuopų. Programa bus paskelbta vėliau.

Kas dar skolingi už "Ateities" prenumeratą? "Ateities" atstovai Toronte yra A. Bumbulis ir Romas Puteris.

Ateitininkų tėvų susirinkimas — sekmadienį, lapkričio 16 d., tuoj po 10 v. Mišių, ateitininkų kambaryje. Visi tėvai prašomi dalyvauti. Susirinkimas užtruks 1 val. Jauskime pareigą dalyvauti, jeigu rūpi organizacija, kuriai priklauso mūsų vaikai.

Seselių linksmavakaris — lapkričio 22 d. Visi prašomi rezervuoti tą šeštadienio vakarą šiam parengimui.

Alg. Puteris, MAS c. v. pirmininkas, praėjusį savaitgalį dalyvavo Ateitininkų Federacijos posėdyje Detroite. 1970 m. vasarą įvyks ateitininkų kongresas.

Dėkojame tėvų komitetui už duosnias aukas, kurios žymiai padeda sustiprinti veiklą. Tėvų komitetas paskyrė jaunųjų būreliams $160, vyr. moksleiviams — $50 ir MAS c. valdybai — $200.

Sekmadienį, lapkričio 16 d., nei kavos, nei gėrimų jaunimui ateitininkų kambaryje nebus, nes ten bus tėvų susirinkimas.

Kardinolas Leger kalbės jaunimui sekmadienį, lapkričio 16 d., 8 v.v., Massey Hall. Vyr. moksl. ir studentai, norį dalyvauti, prašomi kreiptis į V. Kolyčių.

Skautų veikla

● "Šatrijos" tunto sueigoje lapkr. 9 d. po oficialiosios dalies ir vyr. skaučių kandidačių pristatymo pašnekesį apie vasaros stovyklą pravedė s. I. Meiklejohn, viešnia I. Kairienė kalbėjo apie tolimos šiaurės indėnus, kuriuos mokyti yra išvykusi v. vl. A. Kairytė. Sueigos dalyves labai sudomino dalinami indėnų adresai. Skautės nutarė jiems pasiųsti siuntinukų. Esą tenai labai vertinamos betkokios knygutės ar žaislai. Sueigos laužui vadovavo ps. R. Gvildytė ir v. sl. B. Paliulytė. Sueiga baigta vaišėmis. Tuntininkė s. L. Gvildienė dėkoja Tėvams pranciškonams už leidimą pasinaudoti parodų sale ir Birutės dr-vei už suruoštas vaišes.

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų komiteto bazaras ir šokiai lapkričio 8 d. Prisikėlimo salėse praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo daug jaunimo ir svečių iš kitų vietovių. Papildytas komiteto iždas, kuris dėl pernykštės išvykos į tautinę stovyklą buvo gerokai sumažėjęs.

● "Romuvos" valdybos posėdyje lapkričio 9 d. išklausyti pirmininko, iždininko ir komiteto pirm-ko pranešimai. Metinį stovyklavietės narių susirinkimą nutarta šaukti gruodžio 7 d., 11 v.r., skautų būkle. Taipgi organizuojama išvyka į Romuva lapkr. 22 d. miško darbams, kurių atlikimas neatidėliotinas. Kviečiame visus į talką.

● "Šatrijos" tunto "Dainos" drvės globėja pakviesta s. I. Meiklejohn; Mirgos dr-vei talkinti sutiko s. G. Valiūnienė.

● Mindaugo dr-vės skautų vyčių kandidatų būrelį sudaro: L. Baltakys, D. Marijošius, A. Simonavičius ir A. Valiūnas. Būrelio globėjas — s. v. v. sl. E. Petrušaitis. Draugovė pradėjo varžybas. Draugininku paskirtas s. v. sl. M. Gvildys; draugovę globoja v. s. Č. Senkevičius. Sekanti draugovės sueiga pirmadienį, lapkr. 17 d., 7 v.v., skautų būkle. Renkamės gerai pakartoję skautų įstatus. Č. S.

ATLANTIC valgykla

1330 DUNDAS ST. W., TORONTO 3.

Tel. LE 3-6045

LIETUVIŠKI PATIEKALAI

NAUJI SAVININKAI

V. ir V. IVANAUSKAI

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

REALTOR

527 BLOOR ST. W.

532-4404

BLOOR ST. WEST, apie $6,000 įmokėti, puikus Kalifornijos stiliaus vienaaugštis, didžiulis salionas su atviru židiniu, graži moderni virtuvė, radiatorių-grindų šildymas; platus sklypas su medžiais bei įvairiais krūmais; garažas su privačiu įvažiavimu, kur galima pastatyti apie 10 automobilių; prašoma kaina tik $30,900.

RUNNYMEDE - BLOOR rajone, gal $12.000 įmokėti, 7 kambarių kvadratinio plano atskiras namas, vandeniu-alyva šildomas, garažas su maždaug 10 pėdų privačiu įvažiavimu, kelios minutės pėsčiam iki požeminio traukinio stoties bei apsipirkimo; labai rami gatvelė.

BERESFORD - BLOOR, apie $8,000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, garažas su šoniniu įvažiavimu, viena atvira skola, visai netoli Bloor gatvės.

ROYAL YORK - BLOOR, apie $10,000 įmokėti, gražus 7 kambarių vienaaugštis, dvi prausyklos, gražus didžiulis kiemas; garažas su privačiu įvažiavimu; viena skola; prašoma kaina $35,900.

HIGH PARK - RONCESVALLES, apie $12,000 įmokėti, dvibutis, vandens-alyvos šildymas, garažai su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola.

HIGH PARK - BLOOR, tributis, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, atskiras, maždaug 10 metų senumo, vandeniu šildomas; 3 garažai

ROYAL YORK - RICHVIEW, apie $15,000 įmokėti, vos 3-jų metų senumo, 8 kambarių vienaaugštis "Back Split"; dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, gražiai užbaigtas rūsys; arti susisiekimo bei apsipirkimo; labai skubus pardavimas.

BRULE CRES., gražus 7 kambarių atskiras namas, ultra moderni virtuvė, 3 prausyklos, puikiai užbaigtas pramogų kambarys rūsyje; garažas su privačiu įvažiavimu; netoli Jane - Bloor.

5 BUTAI, $8,000 įmokėti; $6,000 metinių pajamų, visą laiką išnuomota; prašoma kaina tik $39,900; nebloga investacija.

PR. KERBERIS NAMŲ TEL. LE 5-1584

2232 BLOOR ST. W. DARBO TEL. 767-5454

LAKE SIMCOE — GEORGIAN BAY

apylinkėje žemės ūkio, vasarnamių, motelių, sklypų, benzino stočių, apartamentų, namų bei kitais įvairiais nejudomo turto pirkimo ir pardavimo reikalais prašoma skambinti

JUOZUI GRYBUI TEL. 364-6625

kuris jums mielai patarnaus. Turime virš 1500 nuosavybių parduoti įvairiose vietose bei įvairia kaina. Virš 200 pardavėjų.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
7% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¾% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

ROYAL YORK—EVANS, vienaaugštis (bungalow), plytų, atskiras 5 kambarių, plius 2 kambariai rūsyje, 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, garažas, didelis sklypas; $6.000 įmokėti.

JANE — WESTON, $5.500 įmokėti, atskiras 6 kambarių, šoninis įvažiavimas, garažas, alyva šildomas, 7½% mortgičius.

KEELE—JANE, $5.000 įmokėti, plytų namas, 6 kambariai, 2 virtuvės, 7% mortgičius, turi būti parduotas; prašoma kaina: $28.900.

ARMADALE—ANNETTE, $8.000 įmokėti, plytų namas, 6 šviesūs kambariai, moderni prausykla, nauja šildymo krosnis, moderni virtuvė, dvigubas paražas, 1 mortgičius balansui.

ST. CLAIR—OAKWOOD, atskiras plytų namas, 6 kambariai, vandeniu šildomas, 15 metų senumo, garažas; $7.000 įmokėti.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.

NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ ISVALYMAS

24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba

DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ

Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau

Tel. 362-5777.

PUIKIAUSIŲ MĖSOS GAMINIŲ IR SKANĖSTŲ PIRKITE MODERNIOSE EUROPIETIŠKO STILIAUS KRAUTUVĖSE

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park). Tel. 767-4982

Prieš Keele požeminio stotį.

Yorkdale Shopping Centre 787-1733

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

672 Lansdowne Ave., Tel. 531-6165 — Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS: 295 Roncesvalles Ave., Tel. 536-1373 — Atidaryta: Kasdien 9—6 val. Ket. ir penkt. 9—9 val.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, šaldytuvai ir automobiliai.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- a Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
Telefonas LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALUŽA

LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia
aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis
2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289
ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
K. Striaupis Res. tel. LE 6-5363

A&B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

UŽSAKYKITE TIK PER
DOMESTIC FUEL OIL CO. LTD.
NAMAMS ŠILDYTI ALYVĄ
C. (Chuck) ROE tel. įstg. 255-3900 Atst. St. Prakapas
Sales Manager namų 741-9065 tel. 767-9088
Nemokamas krosnių išvalymas.
Greitas, sąžiningas patarnavimas dieną ir naktį.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE GULF SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W. Tel. 535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.
Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (rugsėjo 1—7) atidaryta visą parą — 24 valandas.
Gulf

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.
PARCELS TO EUROPE

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)
5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)
Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuotai naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.
Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

SKAITYTOJAI PASISAKO

KURIE BUVO BAISESNI?

Š.m. "TŽ" 36 nr. straipsnyje "Ar tikrai baisesni už rusus" Al. Gimantas rašo apie vieną jo pažįstamą tautietį, kuris pasipiktinęs "Lietuvos Pajūryje" atrasta antrašte "Baisesni už rusus." Čia pat Al. Gimantas skaitytojus ramina, kad šie žodžiai buvę rašyti mažlietuvio ir kadangi mažlietuviai daug nuo vokiečių yra nukentėję, tad ta prasme reiktų suprasti ir minėtą antraštę. Dėl to pasisakė dar ir kitas tautietis.

Tikrumoj čia eina reikalas apie mano š.m. "LP" 2 nr. atspausdintą straipsnį "Rado proga švęsti". "Baisesni už rusus" buvo tik vieno to straipsnio skirsnelio antraštė. Jame pavaizdavau, kaip Klaipėdos krašto pabėgėlių organizacijos vadai juodina lietuvių tautą. Į savo suvažiavimus jie kviečia ir vokiečių vietinės valdžios atstovus. Buvusių Klaipėdos krašto nacių ir jų simpatikų referatuose ir kalbose retai arba tik paviršutiniškai paminimi rusų žiaurumai. Neišgirsi nusiskundimų dėl rusų milicijos, kurie vidurnakčiais iš lovų plėšė ir gaudė vyrus, moteris, vaikus ir senelius. Negirdėsi užsimenant, kaip žmonės Sibire vargo, sirgo, badavo ir mirė, kaip jaunutės 13-14 metų mergaitės dirbo sunkius miškų kirtimo darbus, kaip išvarginta motina iš žolių ar piktžolių gamino savo vaikams valgį ir t.t. Vieton to stereotipiškai išgirsti nuolat kartojamus ir minimus 1923-39 m. "vargus" tėviškėje. Išgirsti kokie "baisūs" ir "nežmoniški" buvę tie lietuviai ir koks siaubingas "teroras" (Wilkuerherrschaft, offene Vergewaltigung, schicksalsschwerste Leidenszeit seiner vierhundertjaehrigen Gaschichte, Leidensweg, qualvoller Dreissigjaehriger Krieg ir t. t.) viešapatavęs krašte. Klausytojas norėdamas ar nenorėdamas turi susidaryti nuomonę, kad klaipėdiškiai šiandien daug mieliau gyventų rusų okupacijoj, negu dar kartą norėtų patekti po lietuvių valdžia. Išvadoje — lietuviai baisesni už rusus . . .

Grįžtant prie "TŽ" iškeltų klausimų — kurie buvo baisesni, naciai ar bolševikai — tai nebuvo mano straipsnio tema. Nė iš tolo nenorėjau spręsti, ar pvz. giltinei maloniau, jei žmogus pamažu kankinamas miršta Sibiro taigose, ar jai geriau, jei jis, panaudojant moderniškiausią naikinimo techniką koncentracijos stovyklose, greitai nužudomas, bei panašius klausimus. Bet jeigu antraštė skaitytojų buvo kitaip suprasta, esu labai dėkingas Al. Gimantui už į tai atkreiptą dėmesį ir pastabą.

A. Lymantas

SAUGOJAU PREZIDĖNTĄ

1922 m. buvau paskirtas tarnauti karo policijos mokykloje prie Kauno komendantūros. Tekdavo eiti sargybą prie generalinio štabo, sunkiųjų darbų kalėjimo ir prezidentūros. Tada Lietuvos prezidentu buvo a.a. Aleksandras Stulginskis. Jį tekdavo dažnai matyti. Buvo praktikuojantis katalikas — į bažnyčią eidavo pėsčias, pasiramsčiuodamas lazdele, be palydos. Kai būdavo baliai prezidentūroje, kuriuose dalyvaudavo diplomatai ir Lietuvos ministeriai, prezidento A. Stulginskio įsakymu būdavo pakviečiami į virtuvę ir kareiviai sargybiniai. Ten gaudavom geros degtinės ir visokių valgių. Tiek prisikirsdavom, kad tris dienas kareiviškos sriubos nenorėdavom. Be to, dar gaudavom dovanų po dėžutę amerikietiško tabako. Kareiviui tai buvo didelis turtas ir džiaugsmas. Dėlto visi veržDavomės eiti sargybos prie prezidentūros. Budintis karininkas negalėdavo patikrinti, nes gatvėje stovėjo policija ir nieko neįleisdavo į prezidentūrą po 12 val. nakties. Dėlto mums buvo gerai — galėdavom pamainom numigti.

Buvęs kareivis P. Vyšniauskas

VIEŠNAGĖ KANADOJE

Nelabai tikėjausi, kad kurią dieną teks pamatyti Naująjį Pasaulį. Bet štai, ateina valanda, kada suūžia motorai ir sprausminis lėktuvas pradeda kovą su Atlantu. Po šešių valandų nusileidžiame Toronte. Čia mūsų šeimą sutinka sūnus Antanas. Jo nebuvau matęs jau 17 metų. Malonus ir brangus susitikimas. Atšventę šeimos susivienijimą, po savaitės, išvykom į vasarvietę (apie 200 mylių į šiaurę), prisigiaudusią prie gražaus ežero, paskendusią susimąsčiusiuose miškuose. Savaitė tarp draugų, ramybės ir gamtos grožybių praėjo kaip žaibas. Po savaitės Hamiltone atsidūrėme Šv. Katarinos mieste pas Antaną Šukį. Čia susitikau su jo žmona Ona, kurią paskutinį kartą mačiau prieš 26 metus. Tai daug vargo mačiusi moteris — 18 metų nešusi Sibiro kryžių. Bet jos dvasia nepalaužta. Graudu buvo iš jos išgirsti apie lietuvių tremtinių prakaitą, kančią ir ašaras tolimoje šiaurėje. Ir tame pragare jie paliko tikrais lietuviais. "Tikėjimas ir viltis", sako Ona, "buvo mūsų vienintelė paguoda". Paviešėję Čikagoje, vėl grįžome atgal. Apsistojom pas p. Račkauskus, o vėliau pas mano sūnų. Vėl tas pats nuoširdumas ir meilė. Ateina sunki atsisveikinimo valanda. Lėktuvas jau skrenda namų link, bet širdis vis dar ten, kur pažinau tikrą tremtinio lietuvio širdį, jo veiklumą ir duosnumą. Motoras dūzgia ir ūžia, o sieloje virpa dėkingumo stygos: sūnui Antanui ir jo žmonai Elytei, jų vaikučiams Dalytei ir Edmundui, A. ir O. Šukiams, jų dukrai J. Zubrickienei su šeima, B. Tamuliūnienei su vyru, A. ir A. Mikalauskams, A. ir B. Parieškiams, Pr. Parieškiui su žmona, Lukoševičiams, mano senai kaimynei Grajauskienei, Br. Grajauskui, Alf. Lietuvninkui, Račkauskams, V. Dubickui ir kt. Grįžau į Angliją. Šluostau sūrų prakaitą darbovietėje, bet širdis vis dar dreba mielais prisiminimais. Pamačiau Kanados lietuvius, pažinau jų nuoširdumą, patyriau jų vaišingumą. Nesigailiu tos kelionės.

Justinas Navickas

AUKOS IR TURTINGIEJI

Nuo pat atvykimo į šitą kraštą skaitau "Tėviškės Žiburius" nuo pradžios iki pabaigos. Neperseniai juose buvo atspausdinta korespondencija iš Kanados vietovės, kurioje buvo aprašyti vietiniai tautiečiai perką apartamentus, didelius namus ir t. t. Žinoma, kiekvienas nori kaip nors greičiau praturtėti — aš to nepavydžiu, bet man būtų maloniau skaityti žinutę, kad tokie ir tokie aukojo Kanados Lietuvių Fondui, Tautos Fondui ar kitam kuriam kilniam tikslui tiek ir tiek pinigų. Įdomu, ar tie pasiturintieji atidavė duoklę Lietuvos išlaisvinimo reikalams?

Lietuvis

"K. L. FONDAS GERAM KELY"

Taip rašo Pr. Alšėnas š.m. spalio 29 d. "Nepr. Lietuvoje". Tikiu, kad šis fondas dabar gerame kelyje, ypač kai po paskutinio KL Fondo tarybos posėdžio lėšų telkimo vajaus vedėju vėl buvo pakviestas P. Lelis, kuris š.m. vasario mėn. buvo iš šių pareigų pasitraukęs. Kad šiais metais KL Fondas su naujais įnašais — naujais nariais šlubuoja, tai minėtame tarybos posėdyje pripažino net keletas šios KL Fondo tarybos narių.

Nereikia pūsti ir kalbėti apie KL Fondo vadovybės "pabėgimą" iš Šiaurės Amerikos žemyno, kai visiems žinoma, kad šie pasišventę žmonės (daugelis jų įnešę KL Fondan stambokas sumas) dirba be jokio atlyginimo.

Paskelbtoji "TŽ" 1969. X. 9 žinutė apie porą naujų narių, apsilenkusi su mano laišku, yra tik lašelis jūroje su dar numatytais surinkti $48.000,

Dėl nepasirašymo laiško pavarde, tai nevisi mėgstame savo pilnai pasirašyta pavarde grožėtis, o dar gali būti tam ir visai rimtų bei pateisinamų priežasčių.

Užbaigdamas pridėsiu, kad mano laiškas neturėjo tikslo kaišioti pagalius į perdaug lėtai besisukusius KL Fondo ratus, bet tik šį reikalą išjudinti ir snaudžiančius pabudinti.

Tas pats

"LITHUANIANS IN CANADA"

Prašau atsiųsti man vieną egzempliorių leidino "Lithuanians in Canada". Aš norėčiau įteikti jį kaip Kalėdų dovaną savo tėveliui, nes mūsų šeima ten minima. Be to, ten yra mūsų tėvų bei giminių nuotrauka (senųjų ateivių, Red.). Norėčiau gauti angliškąją laidą. Pridedu piniginę perlaidą $8 vertės. Jei kainuoja daugiau, vistiek atsiųskite.

Aldona Liutkus

Sidney Mines, N.S.

Iškaba kalta

Mokytojas: Kodėl taip vėlai?

Mokinys: Aš turėjau laikytis iškabos užrašo.

Mokytojas: Kokios iškabos?

Mokinys: Tos, kur parašyta: "Lėtai. Arti mokykla".

Pervėlu

Žmona: Ar tu nemanai, brangusis, kad vedęs vyras turi daugiau proto?

Vyras: Gal ir taip, brangioji, bet tai jau pervėlu . . .

Policija kalta

Teisėjas: Ar nebuvo galima šią bylą išspręsti savo tarpe privačiai — be teismo?

Kaltinamasis: Taip, pone teisėjau. Mes taip ir darėme, bet policija įsikišo ir sutrukdė.

Darbo ar miego kambarys?

— Mano darbo kambarys įstaigoje turi gražų vaizdą į sodą.

— Taigi, taigi, miegamieji kambariai visuomet privalo turėti ramų vaizdą . . .

ŠYPSENOS

Savijauta

Mokytojas: Jonuk, kas tau yra?

Mokinys: Mano savijauta bloga.

Mokytojas: Kodėl?

Mokinys: Aš nenoriu tamstos, pone mokytojau, išgąsdinti, bet mano tėvas pagrasino — jei aš neparnešiu geresnių pažymių, tai kas nors gaus pylos . . .

Vardo neminėjo

Sekretorė: Man rodos, kad tamstą šaukė prie telefono.

Įstaigos vedėjas: Ar Jums tik taip rodosi, ar ištikro?

Sekretorė: Buvo šitaip. Kažkas per telefoną paklausė: "Alio, alio, ar tai tu čia, senas idiote?"

Galva ir kojos

Sportuoti mėgstąs klausia savo draugą:

— Sakyk, kas čia gali būti? Kai atsistoju ant galvos kojomis augštyn, galvą ima skaudėti.

— Galvon subėga kraujas.

— Betgi kai stoviu, tai kojosna kraujas subėga. O kodėl kojų neskauda?

— Mat, kojos — netuščios, o galva . . .

Absoliuti tuštuma

Profesorius: Kaip tamsta išaiškintum, kas yra absoliuti tuštuma?

Studentas: Aš žodžiais negaliu tiksliai išreikšti, bet galvoje tai tikrai turiu.

Parinko Pr. Alš.

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LIMITED
& REAL ESTATE BROKER
231-2661; 231-6226
3828 Bloor St. West, Islington
(PRIE SIX POINTS PLAZA)

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi
TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532-7733
1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzdal

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite.
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

ZENITH®
THE QUALITY GOES IN BEFORE THE NAME GOES ON
NO PRODUCTION SHORTCUT
NO PRINTED CIRCUIT

Prieš pirkdami juodą-baltą arba spalvotą televiziją ar Hi-Fi gerai pagalvokite ir prie ZENITH sustokite!
Augštos kokybės dalys 100% rankų darbas.

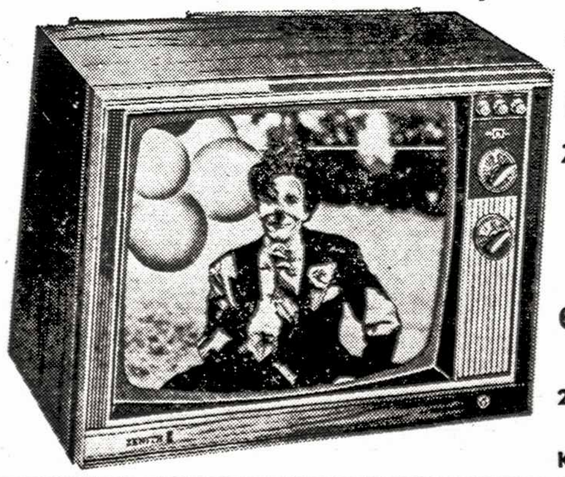

Vaizdas geresnis ir aparatas patvaresnis.
ZENITH aparatus jūs galite gauti pas
ALFA RADIO & TV
SALES - SERVICE
Sav. A. ČIŽIKAS
672 Lansdowne LE 1-6165
NAUJAS SKYRIUS:
295 RONCESVALLES Ave., Tel. 536-1373
Atidaryta: kasdien 9—6 val.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—9 val.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
- teikia patarimus planuojantiems kelionės
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1796 Bloor St. W. (prie Keele)
Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.
Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.
Pagal susitarimą.
Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE.
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS
dantų gydytojas
794 BATHURST ST.
(kampas Bloor & Bathurst)
Tel. 534-3370
Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
421 Roncesvalles Ave.
Toronto - Dominion Bank pastate II aukštas — įėjimas iš Howard Park Ave.
Telefonai: įstaigos 537-1708
namų 279-7980
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

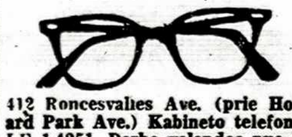

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį, 8 v.v., Massey Hall kalbės kardinolas Leger iš savo misijų veiklos Afrikoje. Gera proga jį išgirsti.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirmajai Komunijai, vyksta kas sekmadienį po 10 val. pamaldų.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai gatvėse, kurios anksčiau buvo skelbtos, bet dėl laiko stokos neaplankytos.

— N. Metų sutikimą parapijos salėje rengs Šv. Jono Pašalpinė Dr-ja ir kat. moterys kartu.

— Dėkojame J. Beniušiui, paaukojusiam Kankinių koplyčios statybai užbaigti $500.

— Mirus a.a. Jonui Grikiniui, jo žmonai ir artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Mišios: sekmadienį 10 v. už a.a. Nikodemą Pocių, 11 v. — už Kazimierą Stančiką.

— Sutuokta: Ronald M. Norton ir Emilija G. Sergautytė; Kazys Pajaujis ir Anelė Paznekaitė.

Mūsų mirusieji. Lapkričio 4 d. Wasagoje staiga mirė **a.a. Jonas Grikinis,** 59 m. amžiaus, kilęs nuo Zarasų. Velionis jautėsi sveikas ir atvyko talkinti vasarnamio statyboje. Staiga pasijuto blogai ir buvo nugabentas Collingwood ligoninėn, kur už kelių valandų mirė — kraujas išsiliejo smegenyse. Palaidotas lapkričio 8 d. iš Toronto Prisikėlimo bažnyčios Šv. Jono kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną Angelę. — Lapkričio 10 d. mirė **a.a. Marija Štuikienė,** sunkiai sirgusi 5 metus House of Providence ligoninėje. Pašarvita Turner a. Porter laidotuvių namuose. Laidojama šį ketvirtadienį, lapkričio 13 d., 9 v.r., iš Prisikėlimo bažnyčios lietuvių kapinėse. Velionės liūdi vyras ir sūnus Vytautas su šeima. Velionė buvo 58 m. amžiaus, kilusi nuo Vilkaviškio. Į Torontą atvyko 1948 m.

Stp. Kairys, ilgokai vadovavęs KLB kultūros komisijai, dėl sveikatos pasitraukė iš tų pareigų ir pasiliko tiktai KLB valdybos vicepirmininko pareigose. Kultūros komisijos pirmininke pakviesta dr. M. Ramūnienė.

Dr. A. Valadka yra išvykęs nuo lapkričio 1 iki 27 d. Jį pavaduoja dr. St. Pacevičius. Priima nuo 5-8 v.v. pagal telefoninį susitarimą. Tel. 531-2933.

Sutuoktuvės. Lapkričio 8 d. Šv. Jono Kr. bažnyčioje susituokė **Emilija Sergautytė** su **Ronaldu M. Nortonu.** Vestuvinį pokylį suruošė jaunosios tėvai. Oficialiajai daliai vadovavo Stasys Vaštokas — lietuviškai ir angliškai. Įdomu buvo klausyti trijų brolių linkėjimų sesutei ir naujam svainiui. — Tą pačią dieną Šv. Jono Kr. bažnyčioje susituokė **Anelė Paznekaitė** su **Kazimieru Pajauju.** Abu yra atvykę iš Punsko apylinkės. Jaunavedys prieš 8 metus atvyko pas seserį p. Aleknavičienę. Pernai jis buvo grįžęs tėviškėn aplankyti savųjų ir ten atliko civilinę registraciją su A. Paznekaite, kuri Suvalkų trikampyje dirbo gailestingąja seserimi. Vestuvinis pokylis įvyko Šv. Jono Kr. par. salėje. Ypač gausiai dalyvavo anksčiau ištekėjusios punskietės su šeimomis.

Toronto tautinių šokių grupė "Gintaras" pradėjo savo repeticijas. Numatyta plati programa. Reikia tad gerai pasiruošti, kad būtų galima tinkamai atstovauti Toronto lietuviams. "Gintaro" grupei jau keli metai sėkmingai vadovauja R. Karasiejienė-Narušytė. Keletas "Gintaro" šokėjų išvyko tęsti studijų, o kiti jau ruošiasi kurti šeimas. Jų vietas užpildė nauji šokėjai. Niekad netrūksta jaunimo, norinčio šokti. Deja, visi į vieną grupę sutilpti negali, todėl šiemet J. Karasiejus prie "Gintaro" sudarė jaunesnių šokėjų grupę. Į pirmą šios grupės repeticiją susirinko apie 40 kandidatų, iš kurių sudarytos dvi grupės — vyresniųjų ir jaunesniųjų. Jaunesniųjų grupei vadovauti sutiko Dalia Balsytė.

Prisikėlimo par. žinios

— Giliai užjaučiame: p. Grikinienę, mirus vyrui a.a. Jonui Grikiniui; p. Žilių su šeima, mirus broliui a.a. Pauliui Žiliui; A. Štuikį ir V. Štukį su šeima, mirus a.a. Marijai Štuikienei.

— Mišios: trečiad., 8 v. — koncelebruotos už a.a. U. Mickevičiūtę ir a.a. D. Mickevičių, užpr. p. Poškuvienės; ketvirtad. baigiamos greg. M. už a.a. V. Girdauską, užpr. šeimos bičiulių; šeštad., 9 v. — koncel. už a.a. U. Klemkienę, užpr. p. Šmigelskių II-jų m. met. proga, ir už a.a. J. Gilman-Gaidamavičių, užpr. p. Gaidamavičienės; sekmad., 9 v. — už a.a. J. Gilman-Gaidamavičių, užpr. p. Gaidamavičienės; 11.15 v. — už a.a. O. Janulynienę, užpr. šeimos bičiulių; 12.15 v. už a.a. P. Žilį, užpr. p. Žilių; Vėlinių novenos Mišios kasdien 8 v.

— Pensininkų laisvavakaris — trečiadienį, 6.30 v.v., parodų salėje. Žaidimai, vaišės ir spalvotas filmas.

— Choro repeticijos: trečiad., 7 v. v. — studentų; ketvirtad., 7.30 v.v. — suaugusių; penktad., 6.30 v.v. — vaikų. Jungtinis suaugusių ir studentų choras dainuos per kun. B. Jurkšo jubilėjaus iškilmes ir per Kariuomenės minėjimą lapkr. 30 d. Šv.

— Lituan. seminaras, virimo-kepimo kursai, I Komunijos, katechetinės ir rel. pamokos gimnazistams vyksta įprasta tvarka. Nuo šio sekmadienio religijos pamokos gimnazistams dėstomos dviem grupėm — jaunesniesiems ir vyresniesiems.

— Kt. savaitę Toronte lankomos šeimos 13-je pašto zonoje, užmiestyje — Bramalea ir Clarkson.

— Kvietimų į kun. B. Jurkšo kunigystės 25 m. sukaktį lapkr. 23 d. galima gauti pas choro seniūnus ir Prisikėlimo par. raštinėje. Iškilmių pamokslą bažnyčioje pasakys dominikonas T. Tomas Žiūraitis.

— Uždaros savaitgalio rekolekcijos vyrams ir jaunuoliams — gruodžio 5-7 d. d. King City rekolekcijų namuose. Registruotis pas V. Kolyčių ir V. Sondą.

— N. Metų sutikimas Prisikėlimo par. auditorijoje ruošiamas par. tarybos jaunimo sekcijos; pelnas skiriamas Wasagos stovyklavietei pagerinti.

— Pakrikštyta Chrysant ir Vidos Sadowsky dukrelė Lisa Anne; Mykolo ir Ritos Slapšių sūnus Mykolas Darius.

Ligoniai. Agr. Vladas Bačėnas, po komplikuotos galvos operacijos, sveiksta Western ligoninėje. Aldona Šeškuvienė, po susisiekimo nelaimės, sveiksta Queensway ligoninėje. Kurį laiką gydęsis Sunnybrook ligoninėje Bronius Šimkevičius grįžo į namus.

William Boytchuk, ukrainietis, lietuvių bičiulis, kandidatuoja į Toronto miesto tarybą kaip narys-aldermanas. Jo rinkiminėje apylinkėje (ward 1) gyvena daug lietuvių. Anksčiau jis dirbo "Rexall" bendrovės tyrimų laboratorijoj, dabar — nekilnojamo turto įstaigos vedėjas vakarinėje miesto dalyje. Gyvena 25 Evelyn gt. Tel. 769-6213. W. Boytchuk yra pasiryžęs kovoti su miesto negerovėmis, įvesti papigintą susisiekimą seneliams, mokiniams ir vaikams. Bus lengvai prieinamas lietuviams įvairiuose reikaluose.

Parduodamas
ĮVAIRIAIS KIEKIAIS
ŠIŲ METŲ ŠVIEŽIAS
nepasterizuotas medus
KORIAIS AR INDUOSE.
Skambinti tel. 534-0563
30 Dewson St.,
Toronto 4. Ont.

IŠNUOMOJAMI be baldų du kambariai ir virtuvė II augšte. Yra vieta pastatyti automobiliui. 190 Quebec Ave. Tel. 767-7820.

IŠNUOMOJAMI atsitiktinai pigiai vienas arba du kambariai su baldais High Park — Roncesvalles rajone. Galima virtis. Tel. 536-4758.

9, 10 IR 19 AKRŲ ATSKIRI ŽEMĖS SKLYPAI arti Mansfield Ski Resort (pakeliui į Staynerio miestelį). Žemė kalnuota, gražus miškas, sausa ir labai rami vietovė. Prašoma kaina už tris gabalus $22.500 grynais.

14 AKRŲ IRGI ARTI MANSFIELD SKI RESORT. Labai tinkama vieta vasarnamio statybai. Prašo $7.000 grynais.

100 AKRŲ KAMPINIS ŪKIS prie pat Mansfield Ski Resort. Labai gražus reginys. Prašo $55.000.

100 AKRŲ ŪKIS su pastatais ir mažu upeliu į šiaurės vakarus nuo Allistono. Kaina $34.900.

Skambinti St. Dargiui, 231-6226 arba 231-2661 Frank Barauskas Real Estate Broker.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

IŠNUOMOJAMI be baldų du kambariai ir virtuvė II augšte. Yra vieta pastatyti automobiliui. 190 Quebec Ave. Tel. 767-7820.

IŠNUOMOJAMI atsitiktinai pigiai vienas arba du kambariai su baldais High Park — Roncesvalles rajone. Galima virtis. Tel. 536-4758.

9, 10 IR 19 AKRŲ ATSKIRI ŽEMĖS SKLYPAI arti Mansfield Ski Resort (pakeliui į Staynerio miestelį). Žemė kalnuota, gražus miškas, sausa ir labai rami vietovė. Prašoma kaina už tris gabalus $22.500 grynais.

14 AKRŲ IRGI ARTI MANSFIELD SKI RESORT. Labai tinkama vieta vasarnamio statybai. Prašo $7.000 grynais.

100 AKRŲ KAMPINIS ŪKIS prie pat Mansfield Ski Resort. Labai gražus reginys. Prašo $55.000.

100 AKRŲ ŪKIS su pastatais ir mažu upeliu į šiaurės vakarus nuo Allistono. Kaina $34.900.

Skambinti St. Dargiui, 231-6226 arba 231-2661 Frank Barauskas Real Estate Broker.

FOTOGRAFUOJU KRIKŠTYNAS, VESTUVES ir einu fotografuoti į namus. Skambinti po 6 val. B. Tarvydui. Tel. 536-7798.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Tel. LE 6-2805.

PUSAMŽIS LIETUVIS verslininkas nori susirašinėti su lietuvaite — mergaite arba našle vedybų tikslu. Pageidaujamas amžius 30—45 metai. Rašyti "TŽ" administracijai, pažymint ant užlipdyto voko — Radvilai.

ESU LIETUVIS, baigęs atitinkamą mokslą, turiu gerą tarnybą. Ieškau vedybų tikslu lietuvaitės 20-28 metų amžiaus. Paslaptis garantuota. Rašyti lietuviškai arba angliškai šiuo adresu: Box 146, Stn. D., 338 Keele St., Toronto 9, Ont.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvėms spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" DVIDEŠIMTMEČIO

KONCERTAS-BANKETAS

lapkričio 30, sekmadienį, 5.30 v. v.
Prisikėlimo didžiojoj auditorijoj

PROGRAMA: 1. Sol. Daivos Mongirdaitės ir sol. Jono Vaznelio koncertas (solo ir duetai); akompanuoja Dalia Viskontienė. 2. Iškilminga vakarienė. 3. Trumpa oficialioji dalis.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti. Pakvietimai gaunami "TŽ" administracijoj ir Toronto parapijų kioskuose.

Rengėjai

L. K. KŪRĖJŲ-SAVANORIŲ SĄJUNGOS TORONTO SKYRIAUS
tradicinis
VAKARAS-BALIUS
ĮVYKS Š. M. LAPKRIČIO 15, ŠEŠTADIENĮ,
7 v. v. ŠV. JONO KR. PARAPIJOS SALĖJE.
SMAGŪS ŠOKIAI, LOTERIJA, PIGUS BUFETAS
(KOLDŪNAI, DEŠROS SU KOPŪSTAIS).
Įėjimas $2.00. Maloniai kviečia — valdyba

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų rėmėjai kviečia Jus į
RUDENS BALIŲ
lapkričio 22, šeštadienį,
7 valandą vakaro Prisikėlimo salėje.
Meninę programą atliks
VITALIS ŽUKAUSKAS

Gruodžio 1-ją balsuokite už
DENNISON
- Jis ir toliau tęs savo nusistatymą — "Vertinti mokesčių mokėtojų dolerius"
- Jis kovos už pilną salos parkų įrengimą
- Jis kovojo prieš arklių lenktynių įsteigimą parodų aikštėje— tas projektas buvo panaikintas

Jo tarnybiniai laimėjimai ir patyrimas miesto patikėtinio, tarybos nario, kontrolieriaus ir burmistro pareigose kalba už save. Jei norite geros miesto valdžios, augimo ir pastovumo,

PERRINKITE BURMISTRU
X DENNISON, William

K. L. Katalikių Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. parapijos skyrius savo veiklos dvidešimtmetį minės gruodžio 14, sekmadienį, 3 v.p.p., parapijos salėje.

Edmund Burke Draugija, sėkmingai dalyvavusi Kanados parodoje su antikomunistiniu skyriumi, lapkričio 4 d. Toronte pasirodė televizijos programoj "Under Attack". Per visą valandą draugijos pirm. stud. Paul Fromm į ožio ragą raitė visokio plauko "leftistus" bei komunistus. Lapkričio 7 d. sovietų revoliucijos 52 m. sukakties proga Edmund Burke Dr-ja piketavo sovietų ambasadą Otavoje. Vienas iš nešiojamų plakatų klausė: "Canadian diplomats what do you say? How many Reds did you toast today?" Piketavimas buvo užfiksuotas spaudos, radijo ir televizijos atstovų.

ĮVAIRIOSE LIGONINĖSE atlikęs praktiką ir baigęs ligonių priežiūros bei praktiškos medicinos kursą **B. NAUJALIS** vėl reguliariai priima pacientus **SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT.** Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

Gen. konsulas J. Žmuidzinas kartu su visais Toronto konsulais, postų šefais lapkričio 5 d. suruošė Ontario min. pirmininkui John. P. Robarts ir visiem ministeriam bei viceministeriam priėmimą Royal York viešbutyje. Gen. konsulas J. Žmuidzinas ir Ponia dalyvavo lapkričio 10 d. Peugeot Canada Ltd. viceprezidento B. Ferquemo suruoštame ir Prancūzijos gen. konsulės Marcelle Campana globojamame priėmime Ontario Science Centre.

Kanados katalikų atstovų suvažiavimo aprašyme "TŽ" 45 nr. praleista V. Kolyčiaus pavardė. Jis yra vienas iš 15 narių, sudarančių naują katalikų centrą.

Leidinys "Lithuanians in Canada" administracinės komisijos nutarimu atpigintas. Likusieji egzemplioriai pardavinėjami po $5, buvo — $8. Tai ypač puiki dovana Kalėdų proga. Užsakymus su čekiais arba perlaidomis galima siųsti ir "TŽ" administracijai.

Ateitininkų sendraugių susirinkime lapkričio 9 d. Prisikėlimo par. muzikos studijoje įdomią paskaitą skaitė dail. Telesforas Valius apie lietuvių grafiką. Pirmiausia jis davė istorinę bendrinės ir lietuvių grafikos apžvalgą, o paskui lietuvių grafikai apibūdinti parinko tris būdinguosius atstovus: Stp. Kuneiką — liaudinės grafikos, P. Augį — 1935-1950 m. laikotarpio, R. Viesulą — dabartinės. Okupuotos Lietuvos grafikos paskaitininkas nelietė. Paskaita buvo iliustruota skaidrėmis. Pirm. B. Sakalas pranešė apie ateitininku kongresą Čikagoje. Visi dalyviai pritarė kongreso rengimui, bet vienbalsiai pasisakė prieš parinktą datą rugsėjo 3-4 d., nes tuo pačiu metu Toronte įvyks LK Mokslo Akademijos suvažiavimas. Pastarasis pradėtas ruošti žymiai anksčiau. Susirinkimas buvo gausus dalyviais, kurie po paskaitos pasivaišino kava.

A. IR B. TAILORS
vyriškų draubužių krautuvė (savininkai A. B. Beresnevičiai) skelbia didelį vyriškų žieminių apsiaustų (paltų) išparduvimą; taip pat turi sportinių švarku ir ribotą kiekį eilučių žymiai sumažintomis kainomis.

Kviečia demonstruoti. Šį šeštadienį, lapkričio 15 d., 1 v.p.p., Edmund Burke Draugija ruošia demonstraciją prieš raudonąjį fašizmą Toronte prie JAV konsulato, 360 University Av. Naujieji kanadiečiai yra ypač kviečiami gausiai dalyvauti ir parodyti, jog ir čia, kaip ir JAV, "Tylinčioji dauguma" sujudo ir gali pademonstruoti savo patriotizmą.

Šeštadieninės mokyklos ir lituanistikos seminaro visuotinis tėvų susirinkimas — šį sekmadienį, lapkričio 16 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo par. parodų salėje. Įėjimas prie banko. Bus aptariami abiejų švietimo institucijų reikalai, renkamas tėvų komitetas. Svarbu dalyvauti.

Mokyklos taryba

Ateitininkų tėvų visuotinis susirinkimas — šį sekmadienį, lapkričio 16 d., 10.30 v., ateitininkų kambaryje. Visų tėvų pareiga šiame susirinkime dalyvauti. **Valdyba**

Seselių vienuolių darbams paremti jų rėmėjai lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo salėje rengia humoristinio pobūdžio vakarą, kurio meninę programą atliks aktorius-režisorius Vitalis Žukauskas iš Niujorko. Programa bus įdomi ir senimui, ir jaunimui. Visus dalyvauti kviečia rėmėjų valdyba, kurią sudaro ponios: Aušrotienė, Banelienė, Laurinavičienė, Manglicienė, Vingelienė, Žemaitienė. Bilietai gaunami pas valdybos nares, seseles ir parapijų kioskuose.

Latvijos nepriklausomybės 51-osios metinės Toronte bus paminėtos specialia iškilme lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v., Eatono auditorijoj. Priėmimas svečiams ruošiamas lapkričio 21, penktadienį, 6 v.v., Latvių Namuose. Kanados Latvių Bendruomenei dabar pirmininkauja T. Kronbergs.

"Tėviškės Žiburių" sukaktuvinis koncertas-banketas rengiamas lapkričio 30, sekmadienį, 5.30 v.v., didžiojoj Prisikėlimo auditorijoj. Programoje — koncertas, vakarienė ir trumpa oficialioji dalis. Visuomenė kviečiama dalyvauti ir įsigyti pakvietimus, kurie gaunami "TŽ" administracijoj ir parapijos kioskuose. Šioje iškilmėje, tikimasi, dalyvaus visa eilė svečių, ypač laikraščio bendradarbių iš Kanados ir JAV.

MONTREAL QUE

Lapkričio 22, šeštadienį, 7 v. vakaro, Aušros Vartų salėje rengiamas
Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas

Programoje:

1. Iškilmingas minėjimo aktas ir *St. Jokūbaičio* paskaita.
2. Meninė dalis. Atlieka solistai — *A. Paškevičienė* ir *A. Keblys*, deklamuotojai — *P. Tekutienė* ir *J. Zavys*.
3. Bufetas, užkandžiai, muzika, loterija.

Įėjimas $1.00 auka

Sekmadienį, lapkričio 23 d., 11 v. r., Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingos pamaldos.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti

L. K. Šventės Minėjimui Rengti Komitetas

Šv. Kazimiero par. žinios

— Lapkričio 2 d., par. komiteto ir tarybos nariai turėjo pasitarimą. Tarybos pirm. Alfonsas Ruzgaitis, paaiškino, kodėl kartais parengimų metu ir pokalbiuose tenka vartoti anglų kalbą. Parengimuose beveik visuomet turime svečių ir kitų tautybių žmonių. Už tat čia turime vartoti anglų kalbą. Parapijos tarybos sudėtyje yra anglų ir prancūzų vyrų, vedusių lietuvaites. Yra lietuvių, vedusių kitatautes. Jie ir jos nekalba lietuviškai, bet nuoširdžiai darbuojasi mūsų lietuviškai parapijai ir ją remia. Argi mes juos turime atstumti tik dėlto, kad jie nekalba lietuviškai?

Kas kita su čiagimiais lietuviais — jie lietuvių kalbą yra primiršę ir gėdinasi viešai kalbėti. Reikėtų daugiau drąsos — lietuvis lietuvį visada supras. — Nutarta sudaryti naują sekciją — informacijos, kuri supažindintų parapijiečius su par. gyvenimu ir veikla. K. Ambrasas pakviestas vadovauti lietuviškam skyriui, G. McNamara — angliškajam. — Aptartas N. Metų sutikimas, kuris ruošiamas par. svetainėje gruodžio 31 d., 9 v.v.

— Pranas Mekšriūnas gydėsi Santa Cabrini ligoninėje, kur jam buvo padaryta vidurių operacija. Šiuo metu ligonis sveiksta namuose.

— Bažnyčios pamatų remonto darbai galutinai užbaigti.

— Parapijos jaunimas lapkričio 22 d. ruošia šokius — subatvakarį. Visus maloniai kviečia atsilankyti — jaunimą ir suaugusius.

— Užpraeito sekmadienio rinkliava — $242.80 K. A.

"Baltijos" stovyklavietei aukojo: X. Y. iš Čikagos $20, S. Kęsgaila $10, R. Lapinas $10. Pastarasis užbaigė mokėti savo $50 pasižadėjimą ir tapo "Baltijos" garbės rėmėju. S. Kęsgaila pirmas atsiliepė į projektuojamą naują "Baltijos" lėšų telkimo vajų. Inž. I. Mališka, užbaigęs mokėti savo pasižadėjimą, rašo: "Kai atskaitote automatiškai stovyklos naudai — visai neskauda. Prašau atsiųsti naują pasižadėjimą arba tęskite atskaitymus ir be jo." "Baltijai" tokių draugų reikia. Didelis ačiū visiems. Pr. R.

Piokštelės sutiktuvės. Lapkričio 1 d. montrealiečiai gausiu atsilankymu pagerbė AV par. choro pirmosios plokštelės pasirodymą. Choras suorganizuotas 1950 m. klebono kun. J. Kubiliaus. Po to chorą rėmė klebonai — kun. J. Borevičius, kun. K. Pečkys ir kun. L. Zaremba. Dirigentais buvo: a.a. A. Piešina, V. Kerbelis, A. Ambrozaitis. Vėliau, neradus lietuvio vargonininko, buvo pakviesta prancūzų kilmės kanadietė ponia M. D. Roch. Nors ir nemokėdama lietuvių kalbos, bet apdovanota muzikiniais sugebėjimais ir didele kantrybe, ji chorą puikiai išlavino. Kiekvienas galėjo tuo įsitikinti krikštynose-koncerte. Choras dabar gerokai išaugęs, praturtėjęs naujais jaunais balsais, savo skambėjimu visiškai subrendęs vienetas. Visuose dalykuose jautėsi dinamiškumas, subtilus balsų apvaldymas, nepaprastas choristų dėmesys dirigentės mostams, kūriniai publikai buvo perduodami su atitinkama nuotaika, kuri jautėsi ne tik dainų apipavidalinime, bet ir choristų veiduose. Plokštelės krikšto tėvais buvo: kun. R. Pečkys, SJ, sol. E. Kardelienė, pianistas K. Smilgevičius, muz. J. Žukauskienė, sol. E. Roch (dirigentės vyras), sol. J. Adomaitienė, ansamblio "Gintaras" vadovas muz. Z. Lapinas, sol. A. Paškevičienė ir seniausias choristas V. Kačergius. Po koncerto buvo parduota virš 100 plokštelių. Plokštelės meninės vertės čia nepaliesiu, apie tai turės progos pasisakyti muzikos žinovai-kritikai. Po koncerto sekė vakarienė ir šokiai. Publikos nuotaika buvo puiki. Kas norėtų įsigyti naują choro plokštelę, tesikreipia į Aušros Vartų par. chorą, 1465 De Seve St., Montreal 205. P. Q. Kaina $5 plius pasiuntimo išlaidos. J. Ladyga

Montrealio lietuviai studentai ateitininkai gruodžio 6-7 dienomis Aušros Vartų parapijos salėje rengia jaunųjų lietuvių mėgėjų dailės — tapybos, skulptūros, fotografijos darbų parodą. Prašome visą jaunimą — mėgėjus, kurie jau turite paveikslų ir kitų meniškų savo sukurtų dalykų, dalyvauti toje parodoje. O taip pat prašome ir visus lietuvius atsilankyti toje parodoje ir pamatyti jaunimo meno pasaulį. Parodos reikalais prašom kreiptis į: Rita Abromaitytė, tel. 523-5653, 1804 Sherbrooke St. E., Montreal; Romas Išganaitis, tel. 674-6036, 126 de Touraine, Longueuil; Kęstutis Vilčinskas, 3547 University St., Apt. 5, Montreal. K. Vilčinskas

"Baltijos" stovyklavietės penkmetį paminėti jos komitetas nutarė balandžio 11 d. plataus masto vakariene. Šiuo metu komitetui rūpi gauti nuosavybėn tuos 25 akrus, kurie yra išnuomoti 10-čiai metų už $25. Turimo ploto išmatavimas, plano ir dokumentų sudarymas kainuotų apie $1.500. Stovyklavietė dar turi $4.500 skolos. Prieš penkerius metus vykdytas vajus ir 5-rių metų pasižadėjimai sudarė $9.500 pajamų. Pasiskolinus iš "Lito" $7.500 buvo galima atlikti pagrindinius stovyklavietės įrengimo darbus, bet yra dar daug neatliktų darbų. Be to, reikia baigti mokėti skolas, pritaikyti stovyklavietę moderniems reikalavimams. Komitetas nutarė organizuoti naują vajų — telkti aukas ir pasižadėjimus penkeriem metam. Tikimasi surinkti apie $9.000. Tada stovyklavietė galėtų jau pati išsilaikyti. Kor.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance broker
Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose
3907A ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
Sekr. M. ARLAUSKAITĖ, tel. 722-3986
S-tos "Lite" nr. 752D

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:		MOKA UŽ:	
Asmenines iš	9%	Einamasias s-tas	5.0%
Nekiln. turto iš	9%	Šėrus (numatyta	5.5%
įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000.		Taupomąsias s-tas	6.5%
		Term. ind. 1 metams	7.25%
JAU ISDUOTOS PASKOLOS		Term. ind. 22 metams	7.25%
iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)		Term. ind. 3 metams	7.75%
		Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 šėrų sumos.	

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos.
Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinius automobilius. 1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
TELEFONAS 727-3120
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA
6695-35th Avenue, Rosemount, Montreal, 409, P.Q.
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A.C.S.C.I.B. 727-3120
NAMŲ:
ARVYDAS RUDZEVIČIUS, A.I.B. 271-5758